Raymond Queneau

Sîntem mereu prea buni cu femeile

Un roman irlandez
de Sally Mara
în versiune franceză de Michel Presle

Traducere şi prefață
de Laszlo Alexandru

QUENEAU, IMPREVIZIBILUL

"Le plus savant des mystificateurs,
le plus gai des érudits."
(Jean d'Ormesson)

Cartea pe care vă pregătiți s-o răsfoiți e un tipic roman de vacanță: aventuri, împuşcături, răsturnări de situație, comic debordant, inconformism, sex. Dar nu numai atît. Cu un fir epic concentrat, cu un ritm narativ alert, scriitura face slalom pe granița dintre intertextualitate, frivolitate şi vulgaritate – fără a eşua definitiv în nici una din respectivele metehne.

Publicat întîia dată în 1947, *On est toujours trop bon avec les femmes* o anunța ca autoare pe tînăra irlandeză Sally Mara, care primise o mînă de ajutor în "traducerea" franceză de la un oarecare Michel Presle. Inutil de precizat că în spatele amîndurora se ascundea Raymond Queneau. Păcăleala a fost gustată de cititori, aşa că în 1950 apărea a doua producție din aceeaşi serie, *Journal intime de Sally Mara*, iar în 1962 li se adăuga *Sally plus intime*, în formație completă pentru a contura *Œuvres complètes de Sally Mara*. Filmul turnat în 1971 după *Sîntem mereu prea buni cu femeile* venea să consacre fără echivoc această mască veselă a lui Queneau.

Literatura franceză contemporană nu se confrunta aici cu unicul caz de mistificare a identității literare. Un alt scriitor care a excelat în domeniu a fost Romain Gary: ca diplomat recursese la pseudonimul Fosco Sinibaldi, cînd tipărise în 1958 romanul *L'Homme à la colombe*, o satiră aspră la adresa incapacității de acțiune a O.N.U. Acelaşi Gary pregătise o nouă farsă cu romanul "tradus" de Françoise Lovat, *Les Têtes de Stéphanie*, semnat Shatan Bogat, ipotetic scriitor turc născut în Statele Unite. Înşelătoria va fi dusă apoi la apogeu prin inventarea unei identități paralele, Émile Ajar, care va scrie o serie întreagă de cărți: *Gros-Câlin, La vie devant soi, Pseudo, L'angoisse du roi Salomon*. "Al doilea" se răfuieşte cu "primul": Ajar îl insultă şi îl calomniază îngrozitor pe Gary. Miza nu e deloc neglijabilă, întrucît *La vie devant soi*, admirabil scrisă, primeşte în 1975 chiar Premiul Goncourt, cea mai importantă distincție literară franceză, şi se

vinde într-un milion de exemplare[*]. Adevărul se descoperă abia în 1980, o dată cu sinuciderea lui Romain Gary.

În schimb la Raymond Queneau (1903-1976) nu ne aflăm cu adevărat, ca în celălalt caz de pseudonimie, în fața unei crize de identitate a scriitorului, pentru că tot ce e tragic îi e străin. Autorul lui *Zazie în metrou* ridică la rang de regulă joaca, persiflarea, ironia dezabuzată. Nu există sector sau ungher al existenței umane care să nu poată fi luat peste picior. Realitatea e relativă, depinde doar din ce punct de vedere o examinăm. Angajarea patetică în adevăruri absolute e de prost gust. Moralizarea publicului e plicticoasă. Confruntat cu tragedia condiției umane, un scriitor ca Albert Camus se revoltă. Un autor ca Raymond Queneau ia universul în zeflemea. Există cai de rasă ce sar peste obstacole înalte, tot aşa cum există şi jochei ce ocolesc obstacolele, pentru a le examina şi a le descrie.

Cu acest principiu la temelie, opera queniană e extrem de bogată şi surprinzătoare, exprimîndu-se în poezie (*Si tu t'imagines*; *Courir les rues*; *Battre la campagne*; *Fendre les flots*), în proză (*Le Chiendent*; *Gueule de pierre*; *Pierrot mon ami*; *Les Enfants du limon*; *Les Fleurs bleues*; *Le Vol d'Icare*), în eseistică şi publicistică (*Bâtons, chiffres et lettres*; *Voyage en Grèce*), precum şi în diverse scrieri experimentale: un… roman autobiografic-psihanalitic în versuri (*Chêne et chien*), o… poezie interşanjabilă la infinit (*Cent mille milliards de poèmes*), o… povestire din autobuz, redată în 99 de moduri diferite (*Exercises de style*) etc. Autorul îşi cîştigă deplina consacrare în ochii publicului o dată cu apariția romanului *Zazie dans le métro* (1959), în care urmăreşte deambulația impertinentă a unei fetişcane curioase prin Parisul turnului Eiffel, al precupeților şi papugiilor de periferie, al bombelor de noapte pentru homosexuali etc. Astfel are puştoaica prilejul să vadă multe şi de toate, cu excepția rîvnitului metrou care rămîne visul ei neîmplinit (posibilă alegorie despre cît pot fi de banale lucrurile extraordinare şi viceversa).

Dar Queneau rămîne, înainte de toate, scriitorul care disprețuieşte orice formă de totalitarism şi autoritate, de îngrădire a liberei opțiuni privind existența proprie. De aceea scrierile lui au ajuns doar întîmplător sub ochii cititorului român înainte de 1989. Abia

[*] În limba română vezi Romain Gary, *Ai toată viața înainte*, traducere, cuvînt înainte şi note de Laszlo Alexandru, Buc., Ed. Univers, Col. Corso, 1993.

după căderea comunismului s-au înmulţit şi la noi apariţiile editoriale din opera sa, căreia i se prevăd în continuare alte succese[**].

Există două mize principale în opera lui Raymond Queneau: la nivelul formei şi la nivelul conţinutului. În plan expresiv, autorul explorează cu perseverenţă "a treia franceză", jargonul de *banlieue*, argoul multiform şi imprevizibil, cu violenţa sa diluată prin comicul debordant şi căreia îi dă drept de cetate în universul literaturii. Jocurile de cuvinte, analogiile neaşteptate, expresiile-valiză, transcrierea fonetică a secularei franceze etimologice (*"doukipudonktan"* se-ntreabă exasperat unchiul lui Zazie), adaptarea ironică a expresiilor străine – engleze, germane, latine etc. –, prinse din zbor de cultura superficială a personajului neşcolit, devin prezenţe familiare în scrisul autorului nostru.

În plan tematic este adusă în avanscenă imaginea oamenilor de la periferia societăţii, cu bucuriile şi necazurile lor mărunte, cu discuţiile şi distracţiile lor cotidiene, cu mentalitatea lor inconfundabilă. Departe de a-i condamna sau desconsidera, autorul îi priveşte pe toţi cu tandreţe şi duioşie, disipă micile lor ticăloşii în pasta groasă a ironiei şi sarcasmului. Pentru a-i cunoaşte mai bine, îi examinează în diverse momente caracteristice sau în anumite situaţii-limită. O astfel de împrejurare definitorie este felul în care ei mănîncă, dar mai ales meniul "rafinat" pentru care optează. În cazul lui Pierrot va fi eterna farfurie de varză cu cîrnaţi (*Pierrot mon ami*), în situaţia lui Gallager va fi conserva de ton cu sosul golit direct în palmă (*On est toujours trop bon avec les femmes*), iar în ce-l priveşte pe vlăjganul din *Zazie dans le métro*, ei bine, nimic nu valorează mai mult decît celebra supă de ceapă: *"- Grozavă, bă, le zice Gabriel, supa asta de ceapă. De parcă tu (gest) ai băgat în ea nişte branţuri de pantofi şi tu (gest) ai turnat peste ele apa de pe vase. Dar aşa-mi place mie: fără farafastîcuri, natural. Puritate, ce mai"* (ed. a II-a, cit., p. 176). Grosolănia devine hazlie, grobianismul ne face să zîmbim: ciudată mai e metamorfoza prin artă!

[**] Se pot găsi următoarele ediţii în limba română: *Amicul meu Pierrot* (*Pierrot mon ami*), traducere de Radu Albala, prefaţă de Val Panaitescu, Buc., Ed. Univers, Col. Meridiane, 1971; *Artă poetică* (include: *Courir les rues*; *Battre la campagne*; *Fendre les flots*), traducere şi prefaţă de Ion Caraion, Buc., Ed. Albatros, 1979; *Florile albastre* (*Les Fleurs bleues*), traducere, prefaţă şi note de Val Panaitescu, Buc., Ed. Univers, Col. Romanul secolului XX, 1997; *Sfântu' Aşteaptă* (*Saint Glinglin*), traducere de Sanda Oprescu, Buc., Ed. Image, f.a. [probabil 2001]; *Zazie în metrou* (*Zazie dans le métro*), traducere şi pseudopostfaţă de Laszlo Alexandru, prefaţă de Luca Piţu, Piteşti, Ed. Paralela 45, ed. I: 2001, ed. a II-a: 2004; *Exerciţii de stil* (*Exercices de style*), traducerea într-un colectiv coordonat de Romulus Bucur, prefaţă de Luca Piţu, Piteşti, Ed. Paralela 45, 2004. A se vedea şi Val Panaitescu, *Umorul lui Raymond Queneau*, Iaşi, Ed. Junimea, 1979.

Aflat sub imperiul direct al simțurilor, cioflingarul lui Queneau se va întîlni mai totdeauna cu imaginea irezistibilă a puştoaicei situate la granița dintre virginal şi dezmăț sexual, fie că ea se numeşte Yvonne, Zazie, Sally sau Gertie. Ispita e mare, uneori mucoasa i se strecoară printre degete şi-i dă cu tifla, alteori însă consimte, provocînd ea însăşi orgia în toată complexitatea sa polimorfă.

Cu adevărat ilare sînt scenele populare de păruială colectivă. Izbucnite din senin, ele n-au un scop bine determinat, fiind vorba mai degrabă de o sănătoasă descătuşare de energie, destinată să binedispună pe toată lumea. Iată în *Amicul meu Pierrot* un grup de bătăuşi de la un parc de distracții, nemulțumiți că vîrtejul de aer dintr-un cilindru uriaş n-a relevat în mod suficient de revelator fustele unei mironosițe pentru a le permite curioşilor să examineze detaliat peisajul: *"Faptul că i se răpeşte acea plăcere anume pentru care plătise trei franci îl scoase din pepeni; îşi părăsi locul, sări pe estradă şi purcese la bătaie. Îi dădu un pumn în ochi unuia dintre indivizi, dar celălalt ripostă fără să stea pe gînduri şi, cu o lovitură pe cît de precisă pe atît de iscusită, îi distruse agresorului urechea. La care, înnebunit de durere, filozoful se năpusti berbeceşte în adversarii lui şi toți trei se rostogoliră la pămînt. (...) Priveau acum la mardeală cu interes şi pe deplin dezinteresat. Şi dacă se întîmpla să pice lîngă dînşii vreun dinte spart ori un vîrf de nas muşcat şi scuipat, se mărgineau să-l mături cu dosul palmei; pe urmă se ştergeau de sîngele care o pătase"* (ed. cit., p. 36-37).

O altă scenă de bătaie cruntă, dar caraghioasă, regăsim în barul Nictalopii din romanul *Zazie în metrou*. Observația autorului e precisă, minuțioasă şi persiflantă, contrastînd cu ritmul debordant şi acaparator al păruielii. Se construieşte astfel, prin enumerații imprevizibile, aliterații comice, epitete surprinzătoare, comparații savante sau pastişe ale limbii vorbite, una din paginile de maximă virtuozitate literară a romancierului. *"De-acum, armate întregi de ospătari apăreau din toate părțile. Niciodată naifi crezut căs atîția. Ieşeau de prin bucătării, beciuri, birouri, budă. Masa lor strînsă îl absorbi pe Gridoux, apoi pe Turandot aventurat printre ei. Dar nu reuşeau să-l reducă pe Gabriel aşa de uşor. Ca şi coleopterul atacat de o coloană mirmidonă, ca şi boul asaltat de o armată hirudinară, Gabriel se scutura, se răsucea, se zbătea, proiectînd în diferite direcții proiectile umane care se grăbeau să rupă mesele şi scaunele sau să se facă sul printre picioarele clienților. / Zgomotul acestei controverse*

sfîrşi prin a o trezi pe Zazie. Văzîndu-şi unchiul căzut pradă haitei chelnereşti, urlă: curaj, unchiule! şi punînd mîna pe o carafă, o aruncă la nimereală în mulţime. Iată cît de mare e spiritul milităros printre fiicele Franţei. Urmînd acest exemplu, văduva Mouaque împrăştie cu scrumiere în jurul ei. Iată cît de mult îi ajută spiritul de imitaţie pe cei mai puţin dotaţi. Atunci se auzi o zarvă considerabilă: Gabriel tocmai se prăbuşise printre vase, trăgînd după el între resturi şapte ospătari dezlănţuiţi, cinci clienţi care luaseră parte şi un epileptic. / Sculîndu-se dintr-o singură mişcare, Zazie şi văduva Mouaque se apropiară de magma umană, care se agita printre bucăţi de lemne şi faianţă. Cîteva lovituri de sifon bine aplicate eliminară din competiţie cîteva persoane cu căpăţîna fragilă. Mulţumită acestui lucru, Gabriel putu să se ridice, sfîşiind ca să zicem aşa perdeaua formată de adversarii săi, totodată dezvăluind prezenţa stîlcită a lui Gridoux şi Turandot, întinşi pe jos. Cîteva jeturi sifonate îndreptate spre bostanul lor de către elementul feminin şi brancardier îi repuseră în situaţie. Din acea clipă, soarta luptei era pecetluită. / În vreme ce clienţii osteniţi sau indiferenţi se uşcheau pe scurtătură, încăpăţînaţii şi ospătarii, cu răsuflarea tăiată, se dezumflau sub pumnul sever al lui Gabriel, palma uluitoare a lui Gridoux, piciorul virulent al lui Turandot. După ce erau bătuţi pînă se făceau covrig, Zazie şi Mouaque îi ştergeau de pe suprafaţa Nictalopilor şi-i tîrau pe trotuar, unde nişte trecători amatori, de buni la suflet ce erau, îi puneau grămadă. Singurul care nu lua parte la hecatombă era Verdeaţă, care fusese rău atins de la începutul păruielii de un fragment de supieră. Zăcînd pe fundul coliviei, murmura gemînd: ce seară minunată, ce seară minunată; traumatizat, schimbase placa. / Chiar şi fără ajutorul lui, victoria a fost curînd totală" (ed. a II-a, cit., p. 180-181)

Iată cum orice prilej pretins serios poate fi exploatat cu virtuozitate de marele scriitor comic Raymond Queneau. Acelaşi lucru se întîmplă şi în romanul de faţă. Aparent ne aflăm la Dublin, în 1916, în timpul insurecţiei irlandeze împotriva britanicilor. Dar totul degajă o inconfundabilă aromă de artefact. Povestea cu manuscrisul pierdut de altcineva şi regăsit (sau tradus) de autor e veche de cînd lumea. Insurgenţii irlandezi se comportă la fel de dezinvolt şi vorbesc uneori la fel de frust ca orice mic parizian de la periferie. Personajele sînt parcă în mod deliberat lipsite de substanţă şi de o individualitate pregnantă: abia ce sînt conturate de pana autorului, că se şi prăbuşesc ciuruite de gloanţe. Salvele necruţătoare de mitralieră şi bălţile imense de sînge parcă sînt

puse “cu lopata”, pentru a pastişa ironic reţeta hollywoodiană a filmelor de aventuri. De fapt nu atît caracterul plauzibil al liniei epice îl interesează pe autor, cît construirea unui pretext superficial, pe scena din faţă, care să permită apoi enorma distracţie din culise. În acest al doilea registru, infinit mai subtil şi inteligent, se includ trimiterile glumeţe la opera lui James Joyce (parola pe care şi-o adresează insurgenţii surescitaţi e… *“Finnegans wake”*!), dinamismul debordant al dialogului, juxtapunerea diverselor nivele de limbă, neobosita pendulare a situaţiilor între tragic şi comic (ba chiar măiestria artistică prin care comicul vine în permanenţă să “corodeze” şi să “dizolve” tragicul), zigzagul dintre textul “serios” din pagină şi subtextul ironic din note, totul culminînd cu alunecarea finală în cel mai deplin burlesc (vezi “cadoul” muribundului Larry, oferit din adîncul inimii şi al… nădragilor).

Figura stilistică predominantă a acestui tip de univers artificial este oximoronul, alăturarea permanentă a unor registre expresive diferite, a unor situaţii diferite, ba chiar şi a unor personaje cu totul diferite: *“- Domnişoară, zise O’Rourke. / Gertie îşi întoarse capul spre el. / - V-am întrebat dacă credeţi în calitatea de fecioară a Maicii Domnului. / - În ce? / - În calitatea de fecioară a Maicii Domnului. / - Nu-nţeleg, zise Gertie. / - De fapt chiar că-i o taină, remarcă Dillon care ştia destul de bine catehismul. / - Nici n-a auzit de Maica Domnului! exclamă Callinan cu dispreţ. / - E într-adevăr o protestantă, zise Caffrey cu un aer indiferent. / - Nu, zise Gertie, sînt agnostică. / - Ce? Ce? / Caffrey se îngrozea. / - Agnostică, repetă O’Rourke. / - Ei da, zise Caffrey, învăţăm cuvinte noi astăzi. Se vede că sîntem în ţara lui James Joyce. / - Şi ce-nseamnă asta? întrebă Callinan. / - Că nu crede în nimic, zise O’Rourke. / - Nici măcar în Dumnezeu? / - Nici măcar în Dumnezeu, zise O’Rourke. / Se lăsă liniştea şi toţi o priviră cu oroare şi consternare. / - E inexact ceea ce-aţi spus, zise Gertie cu voce blîndă, şi am impresia că îmi simplificaţi ideile. / - Auzi la ea, şopti Caffrey. / - Nu neg posibilitatea existenţei unei Fiinţe supreme. / - Băga-mi-aş, şopti Caffrey. Am pus-o de mămăligă. / - Să tacă din gură, zise Callinan. / - Şi, continuă Gertie, am cel mai mare respect pentru demnul nostru rege George al V-lea. / Din nou linişte şi consternare.”*

Eroii de mucava evoluează de multe ori în dialoguri paralele (mai precis într-o încrucişare de monologuri) şi îşi repetă aidoma replicile sacadate, la distanţă de cîteva rînduri. Ticurile lor de stereotipie şi robotizare ne amintesc de suprarealismul al cărui

adept a fost Raymond Queneau la tinerețe. Unii se dovedesc conştienți de apartenența la lumea fictivă (*"Pe scurt, continuă Cormack cu o încăpățînare bovină, aşa cum a subliniat-o Larry cîteva pagini mai sus…"*), alții chiar "evadează" din paginile cărții şi îşi revendică obraznic, "**a priori, sine die, ipso facto** şi **manu militari**", însăşi scrierea romanului (precum Sally Mara).

Experiențele formale din *Sîntem mereu prea buni cu femeile* nu merg însă atît de departe ca şi în *Zazie în metrou*. Personajele folosesc, ce-i drept, cu aplomb neinhibat o gamă largă de trivialități lingvistice şi comportamentale, dar limbajul încă nu e descompus şi reconstruit la suprafața sa. Transcrierile fonetice sînt destul de rare, în ciuda anglicismelor sau celticismelor presărate ici şi colo, pentru atmosfera locală (*"...stăpînul lui dispăruse în naufragiul Titanicului fără moştenitori sau sterline pentru a întreține «zăkesăl», cum se zice de partea cealaltă a canalului Saint George"*).

Dilema, intens dezbătută de critică, dacă Raymond Queneau trebuie savurat doar la suprafață sau are cumva şi un mesaj profund de perceput, rămîne în continuare nerezolvată. Probabil că tocmai această polisemie a scriitorului francez îi asigură prospețimea şi virtuozitatea artistică imperisabilă în zilele noastre, precum şi în viitorul estimabil. Unii cititori vor exulta poate în fața aventurilor spectaculoase ale pseudo-insurecției de la Dublin, din anul 1916. Alții vor rămîne poate visători în fața diverselor experiențe sexuale ale protagonistei, expuse cînd mai pe şleau, cînd mai voalat, în acest mic roman de zbucium copulativ. Dar poate că, la urmă de tot, vor mai fi şi dintre aceia care îşi vor aminti de precizarea flatată a lui Gabriel, unchiul găligan al lui Zazie, în timp ce încasează complimentele publicului:

"- Noi ne-am distrat teribil. Domnu îi mişto de tot.

- Mersi, zice Gabriel. Totuşi, nu uitați arta. Nu-i numai distracția, mai e şi arta."

Laszlo Alexandru

NOTA TRADUCĂTORULUI FRANCEZ

Nu ştii niciodată ce le "bîzîie" oamenilor prin cap. Poți să cunoşti pe cineva de douăzeci de ani şi, cînd se apucă de scris, vei avea mereu o surpriză. În cursul diferitelor călătorii pe care le-am făcut în Irlanda între 1932 şi 1939, am întîlnit-o de mai multe ori pe Sally Mara. Mai întîi a fost o fetişcană fără nimic remarcabil în afară de data naşterii: lunea Paştelui din 1916. Apoi am revăzut-o în preajma lui Padraic Baoghal, poetul. Timidă şi nu prea arătoasă, s-a măritat foarte tînără cu un negustor de mărunțişuri ferometalice din Cork, oraş destul de agreabil.

Cînd m-am întors în Eire după şapte ani de absență, Padraic Baoghal mi-a înmînat un pachet legat cu sfoară: era romanul pe care-l prezentăm azi publicului. Sally Mara murise foarte simplu şi foarte obscur de o boală oarecare în 1943. Mă ruga să traduc în franceză un manuscris pe care-l ştia nepublicabil în limba sa originală.

După ce am citit (nu fără anumită surprindere) cartea lui Sally Mara, l-am vizitat pe soțul ei. Negustorul din Cork, care se îngrăşase enorm după moartea soției sale, nu mai avea despre ea decît o foarte vagă amintire; n-a găsit nici un inconvenient ca volumul să apară dincolo de granițele statului Eire.

Fiecare va judeca după cum îi va plăcea *Sîntem mereu prea buni cu femeile*. Eu nu cred că trebuie să vedem intenții politico-istorice în maniera dezinvoltă cu care sînt tratate evenimentele: se pare că nu chiar aşa s-au întîmplat lucrurile în insurecția de la Dublin, în lunea Paştelui din 1916.

Michel Presle

Noiembrie 1947

I

- Trăiască Regele! strigă uşierul care fusese valet de lord în Sussex timp de treizeci şi şase de ani, după care stăpînul lui dispăruse în naufragiul *Titanicului* fără moştenitori sau sterline pentru a întreține "ză kesăl", cum se zice de partea cealaltă a canalului Saint George. Întors în ținuturile strămoşilor săi celți, argatul exersa această modestă ocupație la oficiul poştal de pe colțul dintre Sackville Street şi Eden Quay.

- Trăiască Regele! repetă cu voce tare, căci era un supus al coroanei Angliei.

Cu groază văzuse năpustindu-se în oficiul poştal şapte indivizi înarmați pe care îndată îi bănui că sînt republicani irlandezi în plină insurecție.

- Trăiască Regele! şopti a treia oară.

Nu putu decît să şoptească, de data asta, căci aşa zelos fusese cu manifestările de loialism încît Corny Kelleher, în graba mare, îi pleznise un glonț în frează. Uşierul, mort, îşi vomă creierii pe a opta gaură din cap şi se întinse, cît era de lung, pe duşumea.

John Mac Cormack înregistră execuția cu coada ochiului. N-o considera tocmai necesară, dar nu era momentul să stea la discuții.

Domnişoarele de la poştă cotcodăceau întruna. Erau vreo zece, englezoaice veritabile sau ulsteriene, şi nicicum nu erau de acord cu această desfăşurare a evenimentelor.

- Haide, goliți cotețul! urlă Mac Cormack.

Gallager şi Dillon se apucară aşadar, atît cu vorba cît şi cu fapta, să le sfătuiască pe domnişoare s-o uşchească englezeşte. Dar unele mai voiau să-şi caute balonzaidele, altele poşetuța; o anumită agitație se manifesta în conduita lor.

- Ce tîmpite! strigă Mac Cormack din capul scărilor. Dați-le dracu' afară, ce mai stați?

Gallager punînd mîna pe prima îi trase o palmă peste fund.

- Dar fiți corecți! adăugă Mac Cormack.

- Aşa n-o mai scoatem la capăt, mormăi Dillon înghesuit de două gîşte țîşnite pe sens invers.

- Vai! Mister Dillon! gemu una din ele recunoscîndu-l.

Se-nțepeni.

- Dumneavoastră, mister Dillon! Un om atît de cumsecade! Cu puşca-n mîini împotriva Regelui nostru! În loc să-mi terminați frumoasa rochie de dantelă!

Dillon, foarte stînjenit, se scărpina-n cap. Dar îi veni Gallager în ajutor şi, gîdilînd-o pe clientă la subraț, îi strigă în ureche:

- Hai, mişcă fundul, curvă mică!

Auzind aceste cuvinte, ea o luă la sănătoasa.

Mac Cormack se cățăra la etajul întîi, urmat de Caffrey şi Callinan. După ce dispăru, Gallager, punînd mîna pe altă fată, îi împuşcă o palmă peste crupă. Fata sări-n sus.

- Corect! zicea el cu indignare. Corect!

Şi cum un alt posterior i se oferea deja, îi înfipse cu hotărîre un bocanc, ceea ce o făcu să valseze caraghios pe tînăra persoană care îşi luase examenele la timp şi răspunsese corect la numeroase întrebări despre geografia mondială şi descoperirile lui Graham Bell.

- Hai, țuşti! valea! urla Dillon plin de curaj în fața acestei grămezi de feminitate.

Situația începea să se lămurească, iar personalul feminin îşi lua picioarele la spinare, galopînd spre ieşiri şi, de acolo, în Sackville Street sau Eden Quay.

Doi tineri telegrafişti aşteptau să fie goniți la fel ca domnişoarele, dar trebuiră să se mulțumească încasînd nişte vulgari pumni în bostan. O şterseră, scîrbiți de atîta corectitudine de comportament.

Afară, mulțimea se chiora uimită la aceste expulzări. Se auziră cîteva împuşcături. Curioşii o porniră iepureşte.

- Cred că am debarasat, remarcă Dillon privind în jur.

Nici o găină nu-i mai obtura linia orizontului.

II

La etaju-ntîi, funcționarii nu pierdură vremea cu poveştile. Îşi admiseră pe loc expulzarea şi se rostogoliră pe scări în jos pentru a ajunge cît mai repede posibil pe trotuar.

Numai directorul avea veleități de rezistent. Se numea Théodore Durand, căci era de origine franceză. Dar, în ciuda valului de simpatie care a unit din totdeauna poporul francez şi poporul irlandez, dirigintele Poştei din Eden Quay se dedicase cu trup şi suflete (fiindcă avea mai multe, dar vom vedea îndată că nu i-au fost de nici un folos) cauzei britanice şi susținerii coroanei de Hanovra. Îi părea rău că n-are pe el nici sacoul, nici smochingul. A tot încercat să-i telefoneze nevestei să i le aducă, însă locuia departe şi, de altfel, n-avea telefon at home. Era aşadar numai în vestă. La Khartum se luptase îmbrăcat în şantung şi pînză cenuşie, dar totuşi, în fața acestor republicani, se jena să lupte pentru Rege aşa de sumar decorat ca bărbat.

John Mac Cormack, cu un singur şut, dădu uşa de perete.

- Trăiască Regele! declară dirigintele Poştei cu fermitatea eroilor necunoscuți.

Se sintoniză iute pe ciocul mic, de altminteri, căci John Mac Cormack îl făcu sită cu cinci gloanțe dum-dum distribuite în mod dibaci şi anatomic.

Caffrey şi Callinan plasară cadavrul într-un colț, iar Mac Cormack se instală în fotoliul directorului. Manevră aparatul telefonic şi urlă: Alo! Alo! în cornet. De dincolo i se răspunse: Alo! Alo! Atunci Mac Cormack pronunță parola:

- Finnegans wake!

I se răspunse:

- Finnegans wake.

- Aici Mac Cormack. Oficiul poştal din Eden Quay a fost ocupat.

- Perfect. Aici e Centrala Poştei. Totul e-n regulă. Nici o reacție britanică. Drapelul verde, alb, portocaliu a fost înălțat.

- Urrra! zise Mac Cormack.

- Rezistați pînă la capăt în cazul unui atac, de altminteri improbabil. Totul e-n regulă. Finnegans wake!

- Finnegans wake! răspunse Mac Cormack.

Celălalt închise. Şi el făcu la fel.

Larry O'Rourke intră în birou. Cu multă politețe, îi invitase ceremonios şi eficient pe ceilalți înalți funcționari să se cărăbănească fiecare din cocioaba lui. Toți amploiații erau expulzați. Dillon, sosit din hol, confirmă. Nu mai aveau altceva de făcut decît să aştepte desfăşurarea evenimentelor.

Mac Cormack îşi aprinse pipa, după care le oferi nişte țigări tovarăşilor săi. Caffrey porni în jos.

III

La parter, Kelleher şi Gallager stăteau în faţa oficiului poştal, cu puşca sub braţ. Nişte gură-cască se holbau, la anumită distanţă. Cîţiva simpatizanţi, la aceeaşi distanţă, îşi agitau mîinile, pălăria sau batista în semn de prietenie, iar cei doi insurgenţi le răspundeau din cînd în cînd clătinîndu-şi armele. Unii trecători se îndepărtau atunci, nesiguri de situaţie. Nici picior de britanic nu părea să existe prin împrejurimi.

De-a lungul cheiului, unde un mic velier norvegian era solid amarat, nişte mateloţi scandinavi priveau incidentele fără a le comenta în vreun mod apreciabil.

Gallager coborî scările şi merse cîţiva paşi pînă la colţul cu Sackville Street. O'Connell Bridge era pustiu. Pe malul celălalt, în jurul statuii de marmură albă a lui William Smith O'Brien, cîţiva mai slabi de înger se pitulaseră şi aşteptau să vadă ce va urma. După ce salută în gînd memoria marelui conspirator, Gallager îşi întoarse ochii spre Liffey pentru a examina situaţia în Sackville Street. În faţa lui, statuia lui O'Connell, cu cele cincizeci de figurine de bronz, nu atrăsese nici un curios, fiindcă era prea expusă; alături se înţepenise un tramvai pustiu, fără călători sau funcţionari. Un om stătea nemişcat în faţa statuii părintelui Matthew. Gallager încercă nu atît să-şi explice prezenţa personajului cît mai degrabă să înjure memoria acelui apostol al moderaţiei, după cum obişnuia mereu s-o facă, inclusiv dimineaţa pe stomacul gol.

Drapelul irlandez fîlfîia la numărul 43, sediul Comitetului Central al Ligii Naţionale, fîlfîia la intrarea în Hotel Metropol, fîlfîia la intrarea în Centrala Poştei. Ceva mai departe, Nelson continua să stea ţeapăn sub un cer umed, căţărat pe postamentul său de cincizeci de metri înălţime.

Trecători, nătăfleţi, curioşi, speriaţi, turişti nu se mai arătau la faţă. Din cînd în cînd mai treceau strada în fugă ba un revoluţionar, ba un grup de revoluţionari, cu puşca sau revolverul în mîini.

Tot nici o reacţie britanică.

Gallager zîmbi şi se întoarse la postul lui.

- Totul e-n regulă? întrebă Kelleher.

- Drapelul Eirei fîlfîie pe cele mai importante clădiri din O'Connell Street, răspunse Gallager.

Desigur, nu spunea niciodată Sackville Street.

- Finnegans wake! strigară în cor agitîndu-şi flintele deasupra capului.

Cîțiva simpatizanți le răspunseră, dar curioşii se îndepărtară.

Caffrey începu să închidă geamurile.

IV

Orişicît, îşi zise Gertie Girdle, orişicît aceste veceuri moderne încă nu sînt chiar perfecte, cînd tragi apa se aude un zgomot, God gratious!, un zgomot de revoluție, n-am auzit niciodată o revoluție, uneori sînt mulțimi de oameni, lume grămadă care trece urlînd, apa asta cînd tragi de ea se aude exact la fel, urlă şi apoi o ține tot aşa, cu gîlgîiala rezervorului care se umple la loc, nu se mai termină, în orice caz mai sînt multe de făcut aici, e nevoie de mai multă discreție. Trebuie să mă piaptăn nițel. Cui trebuie să-i plac, mă-ntreb eu. Dragul meu logodnic, comodorul Sidney Cartwright, încă nu-i aici ca să-mi admire frumoasa coafură. Cînd îl voi revedea oare pe dragul meu logodnic? Cînd oare? Şi pînă atunci, God gratious, cui i-aş putea plăcea? Lumea asta care aleargă în toate părțile, habar n-am de ce. Dar, God gratious, ce mai aleargă lumea asta. Nu mă gîndeam la ei. Mă gîndeam la frizura mea. De vreo două minute se tot aud paşii, fuga, tropotitul. Adineauri. O dată cu zgomotul apei, s-a auzit un fel de. Un fel de… De împuşcătură. Ce tîmpenie. S-a sinucis careva. Poate s-a sinucis domnul Durand. Mă iubeşte aşa de mult. Şi aşa de respectuos. Eu nu-l iubesc. Iată că aproape am terminat cu aranjatul părului. O împuşcătură. S-a omorît din dragoste pentru mine. Ce prostie. Şi oamenii ăştia care tot aleargă. Poate că au înnebunit. God gratious. Vai, ce proastă sînt. God gratious, God gratious. Asta e, arde ceva. E foc. De ce nu strigă foc, dacă e foc? Nimeni nu strigă foc. Zgomotul ăsta de apă m-a făcut să mă gîndesc la incendiu. Ar fi totuşi cazul să ies de-aici. Mrs. Kane iar va zice că am stat prea mult în baie. Ce meserie. Vai, dar parcă totuşi nu mai aleargă lumea. Totuşi. Ce meserie. Mrs. Kane are părul cenuşiu cu mătreață roz. Trebuie s-o mai suport o vreme. N-am văzut niciodată o răscoală, o revoluție. Se vorbeşte pe-aici. Se vorbeşte. Se vorbeşte. Cînd e război în Franța, e pace aici. Ce linişte. Ce tăcere. Nimeni nu mai fuge. De ce nu mai fuge nimeni? Deloc. Deloc. Nimic. Ar fi cazul să ies. De ce n-aş ieşi? De ce? De ce? De ce nu? Asta-i. Am făcut tot ce-aveam de făcut pe-aici. Şi-acum liniştea asta. Hai, pune mîna pe zăvor. Trage zăvorul. Deschide încetişor uşa. De ce încetişor? De ce atîta prudență? God gratious, am înnebunit cumva? Ce prostie. Deschid uşa.

V

După ce-mpinse uşa, observă pe coridor un bărbat cu revolverul în mînă. El n-o văzu. Închise repede la loc şi, lipindu-se de chiuvetă, îşi apăsă ambele mîini pe inimă, care începu să-i bată nebuneşte.

VI

- Mi-am făcut rondul, zise Larry O'Rourke. Nici țipenie. Caffrey, Kelleher şi Gallager au încuiat totul jos, în afară de uşa de la intrare. Sînt gata s-o baricadeze la nevoie.

- Nu-i nici un pericol, zise Dillon.

- Ce vrei să zici? întrebă Mac Cormack.

- Că nu va fi nevoie s-o baricadeze.

- Crezi că nu va fi nici o reacție din partea englezilor?

- Nu. Au alte treburi pe cap. Am dat lovitura.

- Ce vrei să zici? întrebă Mac Cormack.

- Că vor capitula fără să tragă nici un foc de armă.

- Aiurea, zise Mac Cormack.

O'Rourke ridică din umeri.

- N-are rost să discutăm. O să vezi. Să executăm ordinele.

- Pe moment nici nu-i greu, zise Dillon. Trebuie doar să aşteptăm.

Mac Cormack arătă spre cadavrul lui Théodore Durand, de la Civil Service.

- Nu-l lăsăm să putrezească aici.

- Nu va avea timp, răspunse Dillon. În seara asta îl predăm britanicilor, care îl vor îngropa. Aşa scurt. Un mic cadou înainte de plecarea lor.

- Îl dăm la piese de schimb, zise Mac Cormack.

Se uită la hoit cu scîrbă, deşi fusese isprava lui, de fapt.

- O'Rourke poate să-l tranşeze, zise Dillon, îl luăm pe bucăți şi-l aruncăm în budă.

Mac Cormack izbi cu pumnul în masă şi cîțiva stropi de cerneală țîşniră afară din călimară.

- Fir-ar al dracului! Te rog să respecți mortul!

- În plus, îşi face o idee greşită despre studiile de medicină, zise O'Rourke care era în ultimul an la facultate.

- Dar ce, voi nu tranşați cadavre?

- Nu-i momentul să discutăm despre asta, zise Mac Cormack.

- Avem timp destul, răspunse Dillon. Pînă aşteptăm să se predea britanicii, avem tot timpul să discutăm. Ia spune-mi, Larry O'Rourke, de ce-mi fac eu o idee greşită despre studiile de medicină, atunci cînd spun că ai putea să-l faci bucăți şi bucățele pe acest funcționar. Vreau să adaug, Larry O'Rourke, că ai timp berechet la dispoziție să vorbeşti, despre asta sau despre orice altceva, căci n-o s-avem mare brînză de făcut pînă cînd ni se spune că britanicii se cară din Dublin în ținuturile lor ploioase şi brăzdate de zepeline.

- Lucrurile-s grave, Dillon, spuse Mac Cormack. Nu-i momentul să ne pierdem într-un optimism neghiob.

- Bine, zise O'Rourke.

- O să vedeți, o să vedeți, britanicii…

- Dillon, eu comand aici. Taci din gură.

Mac Cormack, foarte stingherit că era obligat să impună disciplina din cauza răzmeriței, începu să-nvîrtă un tub de ceară. Callinan, cu mîinile-n buzunare, scufundat într-un fotoliu, căuta muştele pe tavan să le scuipe, dar erau cam sus. O'Rourke, la geam, privea cheiul pustiu, podul O'Connell pe care trecătorii erau tot mai rari. Singura activitate pe care o constată a fost la velierul norvegian care se pregătea grabnic de ducă. Asta nu-i plăcu. Se întoarse spre Mac Cormack. Acesta, ţuguindu-şi buzele, îşi lipi neglijent pe mutră tubul de ceară ca o mustață şi-i zise pe un ton monoton lui Callinan:

- Du-l pe funcționar în debara. Dillon o să te ajute.

Ceea ce făcură.

VII

N-o să rămîn totuşi aici pînă la sfîrşitul zilelor mele, îşi spuse Gertie. God gratious, ăştia-s nişte bandiți, nişte republicani care au jefuit oficiul. Probabil că au plecat deja. Mi se pare totuşi că n-au plecat. Ceilalți au plecat. Ceilalți: ai noştri. A fost într-adevăr o împuşcătură. Ar fi adică o răzmeriță. Revoluția lor. Şi bărbatul cu revolver, un republican. Un republican irlandez. God gratious! Trăiască Regele! Iar eu sînt aici, singură în mîinile lor. Aproape în mîinile lor, căci mai e şi uşa asta de la baie care mă desparte de ei, care mă apără de ei. O uşă. Dar uşa poate fi spartă. După ce-o vor sparge, voi fi în mîinile lor. Singură. Singură. Cîți sînt? Liniştea asta adîncă. Dar n-o să spargă uşa. Nu. Nu. Nu vor îndrăzni. Aici e baia pentru FEMEI. Vai, vai, vai. Nu vor îndrăzni să intre la FEMEI. Vai, vai, vai. Şi eu voi rămîne încuiată aici pînă cînd mă vor elibera britanicii. Doar dacă nu-i şi vreo femeie printre ei. O femeie care va veni pînă la urmă aici, va încerca să deschidă. Şi… Şi… Vor sparge uşa. Vor sparge uşa.

VIII

După ce-au depus cadavrul uşierului într-un birou gol, Gallager şi Kelleher s-au dus la Caffrey care rămăsese de gardă în faţa uşii spre Eden Quay. Trecătorii şi simpatizanţii dispăruseră. Un ciclist traversă podul O'Connell; avea în cap un cilindru şi purta redingotă; avea vreo douăzeci şi cinci de ani. Ajuns în faţa statuii lui O'Connell, făcu stînga-mprejur şi o luă spre Trinity College.

- E linişte, spuse Gallager.

- Foarte, răspunse Caffrey.

Kelleher scoase un pachet de ţigări şi începură să fumeze, sprijiniţi în flinte.

În faţa lor, velierul norvegian îşi încheia pregătirile de pornire. Se vedea căpitanul cum se agită şi secundul cum dirijează manevrele.

- Vikingii ies în larg, zise Caffrey. Se cacă pe ei de frică.

- Au dreptate, spuse Gallager. N-au decît să se care laolaltă cu britanicii şi toţi saxonii.

Între timp marinarii desfăcuseră corzile şi micul velier se îndepărta liniştit, coborînd pe Liffey spre mare. Cei trei insurgenţi îşi agitară braţul în semn de adio. Scandinavii le răspunseră.

- Călătorie plăcută, strigă Kelleher. Călătorie plăcută.

Micul velier luă viteză. Îndată ajunse la colţul rîului şi dispăru. Cei trei bărbaţi rămaseră tăcuţi. Îşi terminară ţigara.

- Ciudată revoluţie, suspină Caffrey. Ciudată revoluţie. Nu-mi închipuiam că va fi aşa de simplu.

- Crezi cumva că s-a terminat? îl întrebă Gallager.

- Tu nu crezi?

Gallager şi Kelleher începură să rîdă.

- Îţi închipui că britanicii se vor căra pur şi simplu.

- Le pică greu fisa, în orice caz.

- Posibil.

- Şi-apoi cu celălalt război pe cap, poate că se vor lăsa păgubaşi, acum cînd văd ce forţă avem noi.

Discursul i-a fost întrerupt de sosirea în trombă a unei maşini decapotabile, cu drapel verde, alb, portocaliu, care frînă scrîşnind în faţa lor. Un tip sări din maşină şi alergă la ei.

- Finnegans wake! le strigă.

- Finnegans wake! răspunseră cei trei schiţînd, totuşi, o retragere agresivă.

- Voi aţi ocupat această casă? întrebă tipul cu autoritate.

- Da.

- Cîţi sînteţi?

- Şapte. Poţi vorbi cu şeful nostru. John Mac Cormack.

Dar acesta, avertizat de O'Rourke, ieşise la fereastră.

- Finnegans wake! strigă el.

- Finnegans wake! răspunse tipul. Tu eşti şeful?

- Da.

- Ce arme aveţi?

- Puşti. Revolvere.

- Muniţie?

- Prin buzunare.

- Alimente?

- Nimic.

- Bine. Haideţi. Vă dau o mitralieră, cîteva lăzi de muniţii şi alimente.

- Va trebui să rezistăm la un asediu? întrebă Caffrey.

- Poate că da. Haideţi.

Caffrey rămase în pragul uşii. Gallager şi Kelleher s-au dus să ia scula şi lăzile. Dillon şi Callinan îi priveau cu interes.

- Ştiţi unde trebuie să instalaţi mitraliera? întrebă tipul.

- Da, răspunse Mac Cormack.

Dar tipul nu era sigur.

- Trebuie să luaţi în vizor podul. Din geamul ăsta de la parter.

IX

S-a oprit o maşină. Poate că au venit după ei. Poate că vor pleca. Cine sînt. Cîți sînt. Poate că-i ştiu pe unii dintre ei. Sau pe unul singur. Măcar pe unul. Printre toți oamenii pe care i-am văzut aici, la Dublin, în acest oficiu poştal din Eden Quay, mai mult ca sigur că au fost şi republicani. Poate că voi recunoaşte pe vreunul. Nu. Nu există nici o femeie printre ei. Cu siguranță. Altfel ar fi venit deja aici. Cu acest republican pe care-l voi recunoaşte, cum o să mă descurc oare? Poate că va fi unul care mă urăşte. Unul pe care poate că l-am lăsat să aştepte cam mult în fața ghişeului. Unul pe care l-am pus să scrie din nou adresa fiindcă nu ştia bine limba engleză. Un tip din Connemara. Sînt printre ei unii care vor să se apuce din nou să vorbească irlandeza. De parcă Sir Durand s-ar apuca din nou să vorbească franțuzeşte. Ce-o fi cu Sir Durand. Poate că l-au făcut prizonier. Ori l-au ucis. Împuşcătura aceea poate că era pentru el. Bietul Sir Durand, el care mă iubea aşa de mult şi aşa de respectuos. Dar poate că a scăpat. Poate că era printre cei care fugeau. Printre zgomotele de paşi, poate că era şi al său. El, atît de demn. Poate că a fost obligat să fugă. Vai, vai, vai. El, să fugă. Vai, vai, vai. El, atît de demn şi mă iubea aşa de mult. Iar eu sînt tot încuiată aici.

X

- Acum e bună poziția, spuse tipul. Vor şti oamenii tăi să umble cu ea?

- Desigur, zise Mac Cormack care coborîse să stea de vorbă cu strategul.

Se despărțiră şi maşina demară.

- Acum sînteți mulțumiți? întrebă Mac Cormack.

Priviră lăzile cu muniții şi alimente.

- E promițător, zise Kelleher.

- Aşa-i mai bine, zise Gallager.

- Tot n-avem pileală, zise Caffrey.

- Apropo, zise Mac Cormack, unde-i tipul pe care l-ați omorît voi?

- L-am băgat într-o cămăruță.

- Dar al vostru? întrebă Caffrey.

- Tot într-o cămăruță.

- Dacă va fi scandal, zise Kelleher, va trebui să scăpăm de ei.

- Aşa mă gîndesc şi eu, zise Mac Cormack.

- Putem să-i azvîrlim dracului în Liffey, zise Gallager.

- N-ar fi corect, zise Mac Cormack.

- Să presupunem, zise Gallager, că britanicii se gîndesc să răspundă şi sîntem obligați să rezistăm aici, cît să zic, o bucată de vreme.

- Astea-s doar presupuneri, zise Caffrey.

- Ei bine, continuă Gallager, n-ar fi prea mişto să stăm aici cu două cadavre pe cap. Am putea să le aruncăm în grădina de la Arte. Academia irlandeză e chiar în spate.

- Numai asta-i umblă prin deblă, cum să le facă vînt la hoituri, zise Mac Cormack.

- N-au decît să rămînă aici! strigă Caffrey. Oricum, n-o să țină zile-n şir.

- Are dreptate în ce spune, zise Kelleher.

- Mai bine să vorbim de pileală, reluă Caffrey. Asta chiar că-i lipsă. Dacă dăm de greu, ni se umflă buzele.

- Are dreptate în ce spune, zise Kelleher.

- Aşa-i, zise Mac Cormack. Bine, să meargă doi oameni şi să caute o ladă de uiski şi vreo două-trei lăzi de bere în prima crîşmă de pe O'Connell Street.

- Şi de unde biştari? întrebă Caffrey.

- Faceţi bon de rechiziţie.

- Putem lua mărunţişul de-aici, zise Caffrey.

- N-ar fi corect, zise Mac Cormack.

- Păi da, zise Kelleher, e destul să facem un bon.

Mac Cormack îi chemă pe Dillon şi Callinan să-i înlocuiască pe Caffrey şi Kelleher în timpul expediţiei.

Dillon şi Callinan admirară mitraliera.

XI

Caffrey şi Kelleher împinseră uşa batantă a crîşmei.

- He-hei! strigară, căci nu era nimeni.

Cîteva pahare de bere pe jumătate goale se răsuflau pe mesele neşterse încă de nici o cîrpă vigilentă. Doi sau trei tabureți zăceau răsturnați de plecarea bruscă.

- He-hei! strigară Caffrey şi Kelleher.

Un om apăru treptat de după tejghea. Nu părea prea sigur de el. Avea o şuviță de păr care îi brăzda fruntea joasă şi o mustăcioară de caporal austriac.

- Finnegans wake! strigară Kelleher şi Caffrey.

- What do you say? întrebă om de grotă.

- Finnegans wake! urlară cei doi insurgenți.

- Vai, dar eu, spuse Smith (căci acesta era numele lui om de grotă), vai, dar eu, ştiți, nu fac politică. De mine să trăiască şi Regele, adăugă el îmboldit de o spaimă prostească.

- Îl facem sită? propuse Caffrey.

- Şeful ne-a recomandat să fim corecți, răspunse Kelleher.

Luă o sticlă de Guinness şi i-o sparse în cap crîşmarului Smith, al cărui craniu începu să distileze berea cu sirop. Dar nu murise, era doar hăbăuc.

- Dă-ne o ladă de uiski, zise Caffrey, şi zece lăzi de bere.

- Îți facem un bon de rechiziție, adăugă Kelleher.

Smith, sprijinit cu ambele mîini de tejghea, zăpăcit de izbitură, se uita ca prin ceață cum se întinde berea cu sirop pe mahonul barului.

- Ce mai stai pe gînduri, crîşmar trădător ce eşti, zise Caffrey.

Îi trase un ghiont.

Celălalt se smuci uşor, cu o tresărire de vitalitate, apoi se scurse pe jos leşinat, pişînd sînge pe toate găurile craniului.

- Ne descurcăm şi fără el, zise Kelleher. Scrie totuşi bonul de rechiziție.

- Fă-l tu, zise Caffrey. Mă duc după o roabă.

- De ce nu tu?

- Eu ce?

- De ce nu scrii tu bonul?

Caffrey se scărpină în cap.

- Nu, eu nu.

- De ce nu?

Caffrey se scărpină în cap.

- Lasă-mă dreacu-n pace.

- Ăsta nu-i motiv, zise Kelleher.

Balta de sînge creştea lîngă craniul lui om de grotă şi era aşa vîscoasă încît Caffrey îşi văzu chipul reflectat ca-n oglindă. Asta-l împinse să fie sincer.

- Am un motiv, zise Caffrey.

- Spune-l odată. Pierdem vremea.

- Nu ştiu să scriu.

Kelleher se uită la el de sus în jos. Erau din echipe diferite, nu se cunoşteau între ei. Caffrey sub privirile celuilalt îl auzi mai întîi zicînd:

- Ce porcărie!

Şi apoi:

- Trebuia să zici mai repede. Bine, du-te şi adu roaba pînă fac eu bonul de rechiziție.

Caffrey se uită la om de grotă care zăcea pe jos fără aer; nici sîngele nu-i mai curgea.

- Crezi c-a mierlit-o?

- Adă roaba, zise Kelleher.

XII

Doar n-o să stau ore-ntregi în picioare, îşi zise Gertie uitîndu-se la ceasul de mînă despre care habar n-avea că-i o invenție a lui Blaise Pascal. Sînt aici de două ore şi jumătate. E istovitor. Sînt ruptă, ruptă, ruptă de oboseală. Doar n-o să stau ore-ntregi în picioare. Ce s-au mai agitat insurgenții ăştia. Au tot urcat şi-au coborît scările. Parcă transportau nişte obiecte grele, God gratious, poate că vor arunca în aer oficiul poştal. Să fug. Să fug. Nu. N-or să arunce în aer oficiul poştal. Dar n-o să stau ore-ntregi în picioare. Însă nici n-o să mă aşez pe tronul ăsta. Ce scîrboşenie. Republicanii ăştia. Iată ce urît pot ei să umilească o cetățeancă a Majestății Sale britanice. Nişte barbari. Dar n-o să mă aşez pe tronul ăsta. Ce infamie. Ce umilință. Totuşi sînt ruptă, ruptă de oboseală. Nu, God gratious, nu vreau, nu vreau. Doar dacă n-am un motiv puternic. Doar dacă e totuşi legitim. Adică de exemplu. Adică de exemplu. Da. Atunci m-aş putea aşeza. Să mă odihnesc. Sînt ruptă, ruptă de oboseală.

XIII

Lăzile de uiski, de Guinness şi de cartuşe pentru mitralieră au fost grijuliu aranjate în dezordinea unei camere de lîngă biroul minuscul unde se odihneau pe moment cele două cadavre ale funcționarilor britanici ciuruiți pe motiv de insurecție.

- E linişte, spuse Mac Cormack şi urcă la etaj.

Kelleher visa în fața mitralierei. Gallager şi Caffrey se aşezaseră pe scările din față, cu flinta între picioare şi se holbau.

- Pe insula unde m-am născut, zicea Gallager, şi care se numeşte Inniskea, aşteptăm cu drag furtuna şi vijelia, din cauza naufragiilor. Cum se termină, dăm fuga pe plajă şi strîngem epavele. Găsim de toate. O ducem bine pe insula noastră Inniskea.

- Şi-atunci de ce-ai plecat? întrebă Caffrey.

- Ca să mă lupt cu englezii. Dar cînd Irlanda va fi liberă, mă voi întoarce în Inniskea.

- Poți să te-ntorci de-acum, zise Caffrey, o să-ți găseşti în continuare naufragiile.

- Sper. Avem o piatră, în centrul satului, pentru aşa ceva.

- O piatră?

- Da. E îmbrăcată în cîrpe, ca o păpuşă. Uneori e vreme bună, uite-aşa, mult timp, şi-atunci crăpăm de foame, nu mai avem nimic, scoatem piatra la iveală, o plimbăm roată în jurul insulei, dar mai ales în direcția falezelor, asta-i mereu valabil, cerul se-nnegreşte, corăbiile se rătăcesc şi, a doua zi, strîngem rămăşițele, de toate, conserve, astrolaburi, roți imense de şvaițer, rigle de calcul…

- Nu că vreau să zic, comentă Caffrey, sîntem noi cam retardați pe insula asta, dar pe-a ta e şi mai rău. Noroc c-o să schimbăm totul.

- Retardați, ce-nseamnă asta?

- Nicăieri în lume nu mai găseşti pe careva să se roage la bolovani. Doar la sălbatici, la păgînii din Australia sau Mexic.

- Nu cumva insinuezi că-s sălbatic?

- Nu, firește, zise Caffrey. Ia fii atent la găina aia.

O tînără traversa podul O'Connell cu un pas destul de hotărît.

- E bună de tot, zise Gallager care avea privirea ascuțită ca toți băştinaşii de pe insula Inniskea.

- Are tupeu, micuța, notă Caffrey care ştia să aprecieze această calitate la ceilalți, deşi n-avea nici un punct de reper la el însuşi pentru a aprecia corect.

Tînăra ajunsese la colțul lui Eden Quay.

- E drăguțică, zise Gallager. Parc-aş cunoaşte-o.

- Cu noi are treabă, zise Caffrey. Eu le prefer nițel mai coapte.

Tipa traversă strada şi se opri în fața oficiului poştal. Roşi cu sfială.

- Hei, domnişoară, zise Gallager, nu-i o zi potrivită pentru plimbare. E gălăgie prin Dublin, după cum ştiți.

- Ştiu prea bine, domnule, răspunse tînăra coborîndu-şi privirile. Am simțit-o pe pielea mea.

- Ați avut necazuri?

- Nu mai țineți minte?

- Parcă vă cunosc, dar eu n-am făcut niciodată rău la nimeni.

- Ați uitat deja? M-ați… m-ați… m-ați lovit cu piciorul.

- Vezi, zise Caffrey, n-ai fost corect.

- Erați printre domnişoarele din birou?

Gallager, stingherit, îşi ascunse nasul în țeava flintei.

- M-am întors să-mi iau poşeta pe care mi-am pierdut-o din cauza dumitale, brută.

- Ar trebui să mergi să i-o cauți, zise Caffrey.

- O laie! răspunse Gallager.

- Nu eşti galant, zise Caffrey.

- Avem altele pe cap, zise Gallager.

- Totuşi, britanicii nu-s prin zonă, zise Caffrey.

- De fapt nu mi-ați văzut poşeta? întrebă gagica. E verde cu o dungă aurie şi am înăuntru o sterlină, doi şilingi şi şase pence.

- Habar n-am, zise Gallager.

Avea chef să-i tragă una peste fund cu piciorul sau cu palma, ca să-şi aducă aminte. Dar Caffrey părea să aibă pretenții la faimoasa corectitudine preconizată de Mac Cormack, o corectitudine vecină chiar cu politețea.

- Mă duc să văd, zise el.

- Las-o moale, zise Gallager.

Kelleher apăru în pragul uşii.

- Ce vă roade? se nelinişti el.

- Gagica şi-a pierdut poşeta, zise Gallager.

- E bună tipa, confirmă Kelleher.

- Vai, domnule! spuse domnişoara de la oficiul poştal roşind.

- Dacă tot sînteți aici amîndoi, zise Caffrey, mă duc să văd dacă-i găsesc poşeta.

- Vai, domnule! spuse domnişoara de la oficiul poştal revenind spre roz bombon. Ce drăguț sînteți!

- Totuşi, zise Gallager, avem altele pe cap.

XIV

Acuma c-am terminat, nu pot rămîne în continuare pe tron. Şi oboseala are un capăt. Şi oboseala are limite. Curaj. Curaj. Trebuie să fiu curajoasă. Ca o adevărată englezoaică. O cetățeancă a Imperiului britanic. Vai, Doamne, cu Regele înainte, să fim puternici. Mă ridic. Trag apa. Nu. Nu trag apa. Asta face zgomot. Atrage atenția. Să fii puternic nu înseamnă să fii imprudent. Există o mare deosebire între cele două. După logica lui Stuart Mill, în orice caz. Cu siguranță. Probabil. Dar nu-i igienic să nu tragi apa, după ce-ai făcut… Da. Nu. Într-adevăr. Nu-i curat. Nu-i igienic. Nu-i britanic. Dar îi aud dincolo. Parcă-i aud vorbind. Brutele. Insurgenții. Ar şti oare ce-nseamnă zgomotul apei trase, dacă l-ar auzi? Ei habar n-au. Vin cu toții de prin periferiile murdare. Unii poate că vin de-a dreptul din Connemara, iar alții din insula Aran sau din insula Basket unde nu se vorbeşte engleza, unde lumea o ține tot pe jargonul celtic, fără a cunoaşte camera de baie a civilizației noastre moderne şi imperiale, ba chiar, ba chiar unii vin din insula Inniskea unde, cum mi s-a spus, lumea se-nchină la o piatră îmbrăcată-n cîrpe, în loc să se-nchine la Sfîntul Gheorghe, zeul luptătorilor. Atîta ştiu bărbații să facă: să tragă Guinness la măsea, iar femeile: să facă broderie irlandeză. Dar e tot mai demodat. De ce nu m-am dus eu mai bine în Franța, la Paris de exemplu? Femeile nu se ştiu îmbrăca pe-aici. Eu mă pricep la moda nouă. Dar pe-aici femeile-s tot cu broderia irlandeză.

XV

- Ce mă-sa caută proasta ast-aici? întrebă Larry O'Rourke.

Cei trei tresăriră, iar domnişoara de la oficiul poştal deveni stacojie.

- Totuşi, ce mă-sa caută pe-aici? reluă Larry O'Rourke. N-aţi venit aici să futeţi muşte. Şi de altfel, adăugă după ce-o privi, nici nu-i vorba de-o muscă.

- Vai! făcu persoana care-nţelesese imediat, căci în oficiile poştale din Dublin, unde personalul era mixt, domnişoarele îşi însuşeau uneori cîteva noţiuni referitoare la viaţa sexuală a persoanelor civilizate.

- Cine eşti? întrebă Larry O'Rourke.

- A venit să-şi caute poşeta, zise Gallager.

- Mă duceam să i-o caut, zise Caffrey.

- Ai altceva de făcut, mai ales că se-mpute treaba. Ni s-a telefonat de la Centrală că englejii încep să se agite.

- Nu vor face nimic, zise Caffrey.

- Domnişoară, zise Larry O'Rourke, mai bine ai sta pe-acasă, în orice caz.

- Pînă la urmă mi-ai zis totuşi domnişoară. E şi asta ceva.

- Caffrey, du-te să-i cauţi poşeta, ca să ne lase dracu-n pace.

- N-aş putea să mi-o caut singură?

- Nu. N-avem nevoie de femei pe-aici.

- Mă duc, zise Caffrey.

Domnişoara de la oficiul poştal rămînea nemişcată. Se uita la cei trei bărbaţi, mirîndu-se de ciudăţenia lor, de acţiunile lor şi de plăcerea lor perversă pentru armele de foc. Era o brunetică subţire, cu un aer cam zglobiu, cu o înfăţişare destul de senzuală şi cu forme rotunjite, dar îmbrăcată modest. Chipul îi era împodobit cu un năsuc ridicat spre cer şi, pe ansamblu, avea un aer de spanioloaică.

În orice caz, atunci cînd încasă gloanţele în burtă, se prăbuşi moartă şi însîngerată.

Britanicii se năpusteau din toate direcţiile. Se urniseră cam greu, dar iată-i acum manevrînd arme mai mult sau mai puţin automate, ţîşnind din stînga şi din dreapta, trăgînd după insurgenţi cu mai multă sau mai puţină aproximaţie.

Kelleher, Gallager şi Larry O'Rourke băgară iute în marşarier şi trîntiră poarta. Kelleher sări pe mitraliera Maxim şi începu să brăzdeze Bachelor's Walk cu gloanţele sale atît de ucigaşe. Alte arme insurgente, situate prin diverse locuri, secerau O'Connell Bridge, unde de altminteri nu era nici picior de om. De peste tot se desprindeau bucăţi de granit sau asfalt din parapeţi, din catarge sau din trotuare. Cîţiva britanici se prăbuşiră pe ici, pe colo. Erau transportaţi imediat, căci aveau un serviciu sanitar bine pus la punct.

Domnişoara de la oficiul poştal zăcea pe jos, făcută sită. Se prăbuşise cu cracii la deal. Avea ciorapi negri de bumbac. I se ridicaseră poalele. Briza marină îi încreţea volănaşele. Deasupra ciorapilor negri de bumbac, se vedea o bucăţică de piele. Din burta ciuruită curgea un sînge destul de roşu. Balta se lărgea în jurul acestui corp fără îndoială virgin şi cu siguranţă ispititor, cel puţin pentru marea majoritate a bărbaţilor normali.

Gallager ieşi în geam, cu flinta la umăr. Alături de linia lui de foc, pe stînga, o observă pe biata domnişoară cu picioarele desfăcute. Se scormoni în buzunar după muniţie. Simţi acolo că i s-a întărit fiinţa. Şi în timp ce flinta i se clătina mai degrabă fără rost, el suspina. În felul acesta mai mulţi britanici reuşiră să se apropie de O'Connell Bridge.

XVI

Callinan şi Dillon, auzind primele împuşcături, se lipiră de perete. Mac Cormack se ridică în picioare, ca un şef curajos. Merse să privească pe geam, fără discreție, cu revolverul în mînă.

- Sînt la colțul dintre Ormond Quay şi Liffey Street.

- Mulți? întrebă Dillon.

- Se ascund. Ca şi voi.

Ținti un britanic care galopa de la o stivă de lemne la alta. Lemn de construcție adus din Norvegia. Dar Mac Cormack nu trase.

- N-ar avea nici un rost.

Dillon şi Callinan, după ce-şi mai veniră în fire, îşi înşfăcară puştile şi luară poziție, fiecare la cîte o fereastră. Auziră sub ei mitraliera lui Kelleher trăgînd două sau trei rafale.

- E valabilă, zise Callinan cu satisfacție.

- Vin alții dinspre Crampton Quay şi Aston Quay, zise Mac Cormack.

Un glonț îi trecu pe lîngă ureche, dar fiindcă era foarte curajos se aplecă şi mai mult afară pe geam.

- Ia te uită, zise, o gîscă ciuruită.

Tocmai observase corpul domnişoarei de la oficiul poştal.

- Oare cum de-a fost omorîtă? şopti. Biata de ea. Stă cu poalele-n cap. Dacă mai trăia, murea de ruşine. Nu-i corect.

Ceilalți doi, niţel mai îmbărbătați, uitară de plumbii zburători şi amenințători ai armelor britanice şi dădură cu geana după mucoasa cadaverizată. De unde se găseau, nu considerară chestia interesantă şi începură din nou să tragă.

XVII

În orice caz, îşi zise Gallager ştergîndu-şi mîna cleioasă de pantaloni, e foarte nasol ce-am făcut. Şi s-ar putea să-mi poarte ghinion. Vai, Fecioară Maria, te rog să intervii în favoarea mea! Vai, Fecioară Maria, te rog să-nțelegi, era din cauza emoției.

Un glonte veni să ricoşeze lîngă el.

Îşi ridică din nou puşca, închise ochii şi începu să tragă la nimereală.

XVIII

Caffrey descoperi poşeta gagicii în acelaşi timp cu scîrba lui pentru tărăboiul de-afară. Muncitor necalificat la fabrica de bere Guinness, niciodată nu-l înghiţise pe regele englez. Antipatia lui accentuată faţă de tronul anglo-saxon şi hanovrian îl hotărîse să se lase racolat în această revoltă, o adevărată porcărie. Nu era de glumă cu insurecţia. Puţea de-ţi lua nasul. Auzea pietrele scrîşnind şi gloanţele zburînd. Lăsă poşeta pe biroul de mandate şi se-nţepeni livid.

I se-nvîrteau maţele ca naiba.

Şi deodată.

I se făcu ruşine. Habar n-avea, fiindcă era needucat, ba chiar analfabet, că aşa ceva păţiseră şi marii viteji. Vru să-şi facă treaba imediat şi se apucă de bretelele verzi ca smaraldul. Dar i se făcu ruşine. Din nou.

Îşi aminti de ordinele primite de la John Mac Cormack şi de nevoia de-a fi corect.

Cu toate că memoria lui era răvăşită de incidentele recente, îşi aminti că, pe coridor, în stînga scării, erau două uşi cu înfăţişare mult diferită de cele care dădeau spre birouri. Le observase în trecere, pe cînd îi gonea afară pe angajaţi în timpul cuceririi sediului. Se gîndi că acele uşi aveau o legătură directă mai mult ca sigură cu nevoile lui actuale.

Înclinîndu-se în faţa dorinţei clar exteriorizate a lui Mac Cormack de a lăsa oficiul poştei din Eden Quay la fel de curat la plecare pe cît îl găsiseră la venire, Caffrey, ţinîndu-se cu o mînă de burtă, se împletici, înverzit, pe culoarul din stînga scării.

Era lac de sudoare.

Într-un timp relativ scurt, ajunse la prima uşă. LADIES era cuvîntul scris cu litere în relief. Dar Caffrey nu ştia să citească, nici măcar în irlandeză. Cu atît mai puţin în engleză, un idiom şi mai complicat. Aceste şase litere i se părură că indică în mod magic, pentru el, cucerirea curajului. Învîrti mînerul şi uşa nu se deschise. Învîrti în sens opus şi uşa nu se deschise. Reveni la primul sens de rotire şi uşa nu se deschise. Răsucirea în sens opus nu deschise uşa. Trase de uşă. O-mpinse. Nu se clintea în nici o direcţie. Atunci înţelese că e-nchisă. Rămase trist, mai întîi de toate din cauza dorinţei presante de a intra în încăperea respectivă, apoi întrucît, totuşi, în contextul istoriei universale, exact în clipa

aceea şi fix în punctul cu pricina al planetei noastre locuite, *hic et nunc*, juca rolul unui insurgent, începu să mediteze la situaţia prezentă.

Spiritul irlandez, după cum se ştie, nu se supune regulilor raţionamentului cartezian sau metodei experimentale. Nici francez, nici englez, dar foarte apropiat de cel breton, el înaintează pe baza "intuiţiei". Caffrey, neputînd să dea cu uşa de perete, avu deodată o *ankou*[1] în ce priveşte prezenţa cuiva, de partea cealaltă! Această *Anschauung*[2] îi blocă imediat bolboroseala maţelor. Ştergîndu-şi sudoarea care îi mai picura încă de pe mutră, îşi uită frămîntările egocentrice şi, conştientizîndu-şi datoria *d'un seul coup d'un seul*[3], hotărî că trebuie să-i raporteze lui Mac Cormack descoperirea făcută.

[1] Celticism pentru "intuiţie". (Nota traducătorului Michel Presle)
[2] Germanism pentru *ankou*. (N. t. M. P.)
[3] Galicism pentru *Anschauung*. (N. t. M. P.)

XIX

Gertrude auzi, în toiul împuşcăturilor, cum se apropie paşii cuiva, paşi şovăitori de bărbat. Poate că era rănit. Ea auzi cum împinge uşa. Văzu mînerul cum se învîrte la stînga, apoi la dreapta, apoi la stînga, apoi la dreapta. Simți cum împinge cu corpul pentru a forța uşa. Apoi linişte. Auzi pe urmă, în toiul împuşcăturilor, cum se îndepărtează paşii. Dar acum paşii erau fermi. Tocul răsuna cu hotărîre.

În tot acest timp, ea nu se gîndise la nimic. La absolut nimic.

Pe urmă începu să mediteze, cu intermitențe, la ceea ce se va întîmpla. N-avea destule informații pentru a-şi hrăni spaima. De fapt nu-i era tocmai frică. Nu o frică precisă. Plutea deasupra unui vid. Ştia că viitorul apropiat îi va depăşi cu mult imaginația.

Din reflex îşi deschise poşeta şi îşi luă piaptănul. Avea părul scurt, nu găseai aşa ceva la Dublin, moda nouă. Privindu-se în oglinda de deasupra chiuvetei, îi plăcu ce vede. Se consideră periculos de frumoasă. Îşi trecea piaptănul prin păr, încetişor, cu calm. Uşoara mîngîiere a dinților de baga pe pielea capului, urmată de blînda ondulare a buclelor, o făcea să freamăte cu multă încîntare. Îşi privea ochii de parcă voia să hipnotizeze.

Nu mai era timp, iar împuşcăturile încetaseră.

XX

Împuşcăturile încetaseră. Britanicii, după ce-au găsit punctele ocupate de insurgenți, schimbau între ei considerații tactice şi strategice. Se ascundeau de-a lungul malului drept al rîului Liffey. Pe malul stîng, nu trecuseră în stînga de Capel Street şi în dreapta de pasarela de la Old Dock. Pe Sackville Street parcă nu se-ntîmpla nimic.

Mac Cormack, ajutat de Callinan şi O'Rourke, baricada geamurile, profitînd de acalmie. Dillon coborî după o ladă de muniții. Se întîlni cu Caffrey, care urca hotărît scările.

- Totul e-n regulă jos? întrebă el din mers.

- Mrm, mormăi Caffrey.

- Ce nu-ți convine?

- Nimic, nimic.

Mac Cormack astupa marginile obloanelor cu dosarele lui Théodore Durand. Era convins de eficiența hîrtiei în blocarea gloanțelor şi de altfel detesta birocrația. Era încîntat.

A fost deci enervat auzindu-se deranjat din această ocupație agreabilă şi incitantă.

- Şefu', zise Caffrey.

- Ce-i?

- Şefu'.

- Ce vrei?

- Şefu'.

Mac Cormack se întoarse.

- Totul e-n regulă jos?

- Da.

- Bine.

- De fapt, nu chiar.

- Ce?

- Păi.

- Zi-i.

- Jos…

- Da?

- La budă…

- Ei?

- Cineva.

- Cum?

- Nu-i de-ai noştri.

Mac Cormack era şef şi, prin chiar natura lui de şef, înțelese rapid.

- Un britiş? întrebă el.

- Probabil, răspunse Caffrey.

Mac Cormack se gîndea şi mai repede:

- L-ai încuiat?

- S-a-ncuiat singur.

- Dar în fața uşii…

- Ce?

- Nimeni?

- Nu. Am urcat rapid să-ți spun.

- O s-o şteargă, zise Mac Cormack.

Caffrey se scărpină în cap.

- Nu m-am gîndit, zise el.

Adăugă:

- M-a luat prin surprindere. La fix. Încuiat în budă. Nu m-am gîndit la toate. Am urcat rapid să-ți spun.

Larry O'Rourke şi Callinan începuseră să tragă cu urechea.

- Ce tot zice? întrebă Callinan.

- Ce vorbeşte? sări O'Rourke.

- Un britiş la budă, zise Mac Cormack.

- Credeam c-ați golit toate încăperile, zise O'Rourke, şi v-ați asigurat că nu mai e nimeni.

- Da, zise Mac Cormack care uitase că Larry O'Rourke se oferise singur să verifice.

Încă nu era chiar şef cu adevărat. Nu ştia să urle. Larry O'Rourke, care era instruit, avea în schimb o poftă clară de-a face pe sub-şeful. Şi-apoi avea anumită ordine în idei.

- La budă! exclamă Caffrey. Nu ne-am gîndit că se poate ascunde acolo.

- Trebuie să previi toate ideile adversarului, zise O'Rourke.

Mac Cormack, cu un efort, îşi reluă rangul intelectual de şef.

- Dar, îl întrebă el pe Caffrey, cum l-ai descoperit?

- Mai-nainte. Pe loc.

- Nu "cînd", ci "cum"? zise O'Rourke.

- Căutam poşeta unei gagici care a venit după ea.

- Eram în plină luptă, zise Mac Cormack. Aveai altceva de făcut.

- Tocmai am găsit-o cînd s-a pornit pîrîiala.

- Şi?

- Am avut un fel de intuiție în clipa aia.

Callinan tresări:

- Ai avut o *ankou*[4]?

Toți trei deveniră atenți.

- Explică-te, zise Mac Cormack.

O'Rourke ridică din umeri. Fără nici o vorbă, merse să-l înlocuiască la geam pe Callinan. Afară, britanicii calmați şi rămaşi pe gînduri, nu se clinteau. Se lăsa seara. Callinan se apropie de Caffrey.

- Ai avut o *ankou*? îl întrebă din nou.

- Da, zise Caffrey. Gloanțele şuierau. Veneau din toate direcțiile.

- Şi Kelleher cu Gallager? întrebă Mac Cormack îngrijorat de soarta oamenilor săi.

- Fără probleme, răspunse Caffrey.

Reluă:

- Va să zică, în timp ce atacau ceilalți, am simțit în mine ceva care-mi spunea că cineva e ascuns în zonă. Aşa că m-am dus direct la budă. Era încuiată. L-am auzit cum respiră după uşă.

[4] Vezi nota 1 de mai-nainte. (N. t. M. P.)

- Or fi victimele noastre? întrebă Mac Cormack.

- Nu cred că şi-au revenit, răspunse Caffrey.

Mac Cormack se întoarse spre O'Rourke.

- Mititica e tot în faţa uşii?

O'Rourke îşi coborî ochii.

- Da. Ar trebui să punem o pătură pe ea. E indecentă.

- O să le facem vînt la toţi trei, zise Mac Cormack.

- Cum aşa? îl întrebă Callinan pe Mac Cormack.

- Chiar a fost o *ankou*? îl întrebă Mac Cormack pe Caffrey.

O'Rourke, fără a se întoarce, spuse:

- Dacă într-adevăr e cineva pe-acolo, ar trebui să ne ocupăm de el.

- Da, îi răspunse Caffrey lui Mac Cormack. A fost o voce din mine care mi-a spus asta.

- Cobor eu cu tine, îi zise Mac Cormack lui Caffrey. Ceilalţi rămîneţi aici.

Îşi scoase revolverul.

Callinan îi spuse lui Caffrey:

- Să-mi explici şi mie mai tîrziu.

Mac Cormack şi Caffrey ieşiră din cameră şi începură să coboare pe scări încetişor. Se întîlniră cu Dillon care urca aducînd o ladă de muniţii.

XXI

Kelleher şi Gallager îşi întoarseră capul cînd auziră paşi pe scară. Îi văzură pe Mac Cormack şi Caffrey cum coborau, încet, cu coltul în mînă. Porniră la stînga pe coridor. Kelleher şi Gallager îşi reluară plantonul. Se lăsa noaptea. Străzile erau pustii. Britanicii nu se mai agitau. Nici o lumină nu îndrăznea să se arate. Un ciob de lună apăru peste acoperişuri. Rîul Liffey începu să tremure încetişor. Oraşul era scufundat în tăcere.

Atunci Kelleher şi Gallager auziră un strigăt de femeie. Se întoarseră. Se auziră alte zgomote, mai înfundate. Apoi un alt strigăt de femeie, nişte exclamaţii şi înjurături. Îi văzură atunci, în penumbră, pe cei doi tovarăşi ai lor tîrînd o umbră care se zbătea uşurel şi nu mai striga.

- Ce se-ntîmplă? întrebă Gallager cam emoţionat.

- O găină care s-a ascuns aici, zise Caffrey. O s-o interogăm.

- De ce n-o aruncaţi afară? întrebă Gallager.

- Zău aşa, spuse Mac Cormack, ar trebui să puneţi o pătură pe mititica de-afară.

- Dar ceilalţi doi, zise Gallager, ce-ar fi să-i scoatem şi pe ei în drum? Cu o pătură pe ei.

- Şi o s-o interogăm? întrebă Caffrey.

Mac Cormack şi Caffrey se înţepeniseră iar Gertrude se lipise cu spatele de zid. Fiecare o ţinea de cîte o mînă. Ea tăcea, cu capul în piept.

- Puneţi o pătură pe mititica de-afară, zise Mac Cormack. Cu ceilalţi mai aşteptaţi.

- Mi se face piele de găină, zise Gallager, cînd mă gîndesc că-mi petrec noaptea cu morţii.

- Am putea să le facem vînt afară, propuse Kelleher. Facem cu ei o grămăjoară la colţul străzii cînd picotesc britişii.

- Nu trebuie să vă temeţi de oamenii morţi, zise Mac Cormack. Nu mai mult decît de cei vii.

- O interogăm? întrebă Caffrey. O luăm la întrebări?

- Mă duc să pun o pătură pe mititica de-afară, zise Gallager.

- Aşteaptă să se-ntunece de tot, zise Mac Cormack.

Gallager îşi lipi mutra de suflătoarea lăsată în dreptul geamului.

- Dacă mă uit bine, îi mai văd încă trupul decedat. Parcă aşteaptă un amant. Mă cam obsedează. Mă obsedează. Şi celelalte hoituri, din debara, care or să iasă cît de curînd, călare pe mătură, zburînd prin aer şi gemînd. Vor avea o mutră verde şi giulgiuri improvizate.

Se întoarse către Mac Cormack.

- Nu-mi place asta. Ar trebui să-i aruncăm pe toţi în Liffey. Cu mititica laolaltă.

- Nu sîntem asasini, zise Mac Cormack. Haide, Gallager, curaj. Finnegans wake!

- Finnegans wake! răspunse Gallager cu gîtul uscat.

Se auzi un plîns înăbuşit. Caffrey tocmai îşi trecuse mîna peste fundul lui Gertie.

- Ţi-am zis să fii corect, mormăi Mac Cormack.

- Poate ascunde ceva arme la ea.

- Ajunge.

O luară pe Gertie şi începură să urce scările. Gertie se poticnea, dar fără a opune rezistenţă. Încetase imediat să mai plîngă. Cele două santinele de la parter îi priviră cum urcă. Apoi îşi reluară plantonul. Noaptea venise deja, o noapte adîncă, sfîşiată de strălucirea lunii pline.

- O javră, murmură deodată Gallager.

Şi adăugă:

- O miroase. Porcul.

Puse arma la umăr şi trase.

Era primul foc de armă din acea noapte. Răsună foarte ciudat în liniştea oraşului răsculat. Cîinele începu să schiaune. Se îndepărtă cu greu, urlînd tot mai patetic. Ceva mai departe, se auzi altă împuşcătură, apoi se aşternu din nou liniştea. Un glonţ britanic îl terminase pe animalul ăla cinic.

- Ce greţos cu toate cadavrele! zise Gallager.

Kelleher nu răspunse.

XXII

După cîteva secunde, Gallager zise:

- Crezi că apucăm şi noi s-o interogăm?

Kelleher nu răspunse.

Gallager se temea să nu-şi piardă curajul. Nu mai insistă şi conversația se stinse. Profită de acest lucru pentru a trage cu urechea.

XXIII

Aprinseseră o lumînare. Dillon era de planton la un geam. Mac Cormack se aşezase la masa lui Sir Théodore Durand; în dreapta lui era Larry O'Rourke. Callinan şi Caffrey erau în stînga şi-n dreapta lui Gertie, pe care o puseseră pe-un scaun şi o legaseră uşor, dar cu precauţii.

- Numele, prenumele, ocupaţia, zise Mac Cormack.

Se întoarse către O'Rourke şi-l întrebă: "E bine aşa?". Larry aprobă din cap. Mac Cormack mai întrebă: "Facem în scris?". Dar ceilalţi răspunseră: "N-are rost". Atunci Mac Cormack repetă:

- Numele, prenumele, ocupaţia?

- Gertrude Girdle, răspunse Gertrude Girdle.

Se aşezase de atîtea ori pe acest scaun, în faţa acestei mese; dar atunci în fotoliu era un funcţionar onorabil, de o anumită vîrstă, care pe lîngă impulsul de afecţiune hrănea şi porumbeii unei dorinţe discret platonizate. Dar Sir Théodore Durand era făcut arşice (ea nu ştia) şi acum ea se găsea în faţa unui republican fără îndoială terorist.

Care n-arăta rău, de altfel, ca bărbat. Deşi cam prost îmbrăcat.

Celălalt, alături, chiar ca lumea. Cu siguranţă un gentleman. Cu unghiile curate.

În dreapta, în stînga, nişte brute. Nişte adevăraţi republicani. Au legat-o de mîini. Ce-i drept, nu prea tare. Oare de ce?

La geam, un alt insurgent, cu puşca-n mîini. Nici ăla n-arăta rău ca bărbat.

Toţi cinci erau de fapt oameni chipeşi. Dar, cu excepţia celui care conducea interogatoriul, cu siguranţă nu erau prea bine crescuţi.

Şi nici unul dintre ei probabil că nu cîntase *God save the King*[5], necioplţii.

- Ocupaţia? întrebă Mac Cormack din nou.

- Funcţionară la poştă.

- Zău? rînji Caffrey care se gîndea la altceva.

- Ce departament? întrebă Mac Cormack.

- Recomandate.

[5] Cîntec popular englez. După ce-l termină de cîntat, lumea se desparte. (N. t. M. P.)

Acum îi privea fără teamă. Ei n-o prea vedeau. Desigur, avea pe cap o grămadă de păr blond, tăiat scurt, ceea ce îi dădea un aer ciudat. Era înaltă şi lumina lumînării îşi arunca razele pe cele două proeminenţe ale corsajului. Chipul i se destindea. Aproape că-ncepea să se urîţească. Buzele ei nerujate, dar muşcate, trasau acum două acolade grele de senzualitate. Ochii albaştri, fermi. Nasul drept, fără freamăt. Mac Cormack, blocîndu-se la recomandate, zise gînditor:

- Ei, ei, recomandatele.

Caffrey, în sinea lui, se gîndea că donşoara trebe interogată cum funcţionează departamentul. I se părea suspectă. Dillon şi Callinan, severi, dar corecţi, aşteptau înainte de a-şi face o părere despre situaţie.

Mac Cormack se întoarse către Larry O'Rourke. Chipul intelectual al locotenentului său părea să acopere cu un văl epidermic un gînd în plină fermentaţie. Mac Cormack îl solicită atunci pe Caffrey.

- Trebuie să ne explice ce căuta acolo unde era, zise Caffrey.

Gertie roşi. Doar n-o să i se tot reamintească la nesfîrşit ruşinea acelei retrageri, cu atît mai mult cu cît era involuntară. Gîndindu-se mai bine la asta, întrucît era obligată, dădu în stacojiu.

- Poate c-ar trebui să renunţăm la acest detaliu, zise Mac Cormack foarte jenat.

Şi el roşi puternic, cu nuanţe vişinii. O'Rourke continua să aibă aerul de-a se gîndi cu intensitate. Dar ceilalţi trei începură să rîdă, într-un mod grosolan şi mai degrabă necioplit.

Gertie izbucni în plîns.

Mac Cormack izbi cu pumnul în masă şi urlă din răsputeri, ceea ce îi ilumină tenul.

- V-am tot spus, zbieră el, că trebuie să fim corecţi. Atîta v-am tot spus, fir-ar al dracului, şi acuma v-apucaţi de rîs fiindcă domnişoara s-a simţit rău într-o încăpere ruşinoasă!

Gertie hohotea.

- Sîntem insurgenţi! urlă Mac Cormack. Dar sîntem corecţi totuşi. Corecţi mai ales cu femeile! Finnegans wake, camarazi! Finnegans wake!

Mac Cormack se ridică în picioare.

Toți ceilalți luară poziție de drepți şi urlară în cor cu hotărîre:

- Finnegans wake!

- Ce groaznic! murmură Gertie printre frumoasele ei lacrimi mari de femeie blondă.

Mac Cormack se aşeză înapoi, împreună cu Larry. Ceilalți făcură pe loc repaus.

Dillon îi zise lui Callinan:

- E rîndul tău de planton.

- Nu deranja interogatoriul, zise Caffrey.

- Da, zise Mac Cormack.

- Ai puțină răbdare, zise Callinan. Nu-i aşa uşor s-o ții.

- Ai putea fi politicos cu domnişoara, zise Larry O'Rourke.

- Nu mai înțeleg nimic, zise Callinan.

- Gura! zise Mac Cormack.

- Cu toate astea, zise Caffrey, tot nu se pricepe mare lucru. Dacă-i aşa nevinovată, ce moaşă-sa căuta-n privată mucoasa asta lamentabilă, care zice că funcționează la poştă? Ai? Ce-nvîrtea prin budă curva asta d-englezoaică?

- Destul, zise Mac Cormack.

Izbi, reizbi, rereizbi şi rerereizbi fața de masă şi în consecință (în mod indirect) masa însăşi.

- Destul! Destul! zise el.

Dar adresîndu-i-se femeiuştii:

- Totuşi e cam dubios.

Gertie îl privi drept în ochi, ceea ce îi provocă un fel de înțepătură (uşoară) în zona vezicii. Îl cuprinse mirarea, dar nu zise nimic.

- Am fost să mă pudrez, zise Gertie.

Mac Cormack care nu-şi dezlipise privirea din ochii albaştri ai fetei nu pricepu îndată sensul răspunsului. Caffrey, mai rapid în înțelegerea neînțelegerii sale, întrebă în viteză:

- Să ce?

- Să mă pudrez, mojicule, răspunse Gertie încurajată de privirea lui Mac Cormack care părea, cum credea ea, să-i întindă o mînă de ajutor.

Mac Cormack, efectiv răscolit, simțea cum i se scurg ochii. Larry O'Rourke urma o evoluție analogă, dar, mai intelectual decît şeful lui, nu percepea în fiziologia proprie decît tensiuni de voltaj redus. Însă inima îi bătea în ritm de dum-dum. Nici unul şi nici celălalt nu pricepuseră încă nimic din asemănarea acestor convergențe.

- Să mă pudrez, insistă Gertie, da, să mă pudrez, nenorocit de irlandez terorist! Şi mai lăsați-mă! Dați-mi drumul! Am spus să-mi dați drumul! Dezlegați-mă! Dezlegați-mă!

Alte lacrimi lăcrimară.

Mac Cormack se scărpină în cap.

- Poate c-am putea, efectiv, să-i dezlegăm mîinile, zise el.

Aşa zise. Cu prudență. Mac Cormack.

- Am cam putea, zise Larry O'Rourke.

- Mdea, făcu Caffrey, să ne brutalizeze pe toți.

- Schimbul meu de planton s-a terminat de-un sfert de ceas, zise Dillon. Băga-mi-aş.

Lacrimile lui Gertie, cînd auzi această expresie, se triplară.

- Hai, du-te, îi zise Mac Cormack lui Callinan.

- O dezlegăm sau n-o dezlegăm? întrebă Callinan.

- Fugi d-acilea! zise Caffrey.

- Ajunge, zise O'Rourke.

- Ei?

O ascultară cum plînge.

Noaptea, senină, strîngea cu coapsele ei de funingine luna fermecătoare, iar tuleiele constelațiilor se agitau uşurel la răsuflarea unei brize clasice transmise de Gulf Stream. Civilii terorizați de terorişti stăteau pitiți iar militarii, cu armele-n brațe, respectau, din motive tactico-strategice, liniştea acestor ceasuri nocturne, care îşi datorau toată claritatea obscură prezenței dispersate a vreo două mii de stele, fără a mai pune la socoteală planetele şi sateliții lor printre care cel mai considerabil, în context, e fără-ndoială cel mai sus numit.

Cînd toate tac în asemenea hal, te atacă la inimă. Sau şi mai jos, pe la organele copulatoare. Vai, ce muzică diafană a sferelor! Vai, ce putere erotică a cosmicelor optimi duble ascunse de tendința gravitațională şi fatală a lumii către neant!

Pe suprafața şlefuită şi transparentă a tăcerii, lacrimile lui Gertie căzeau, una cîte una, cristaline şi sărate.

Aceşti insurgenți necioplițiîncepură să realizeze că orice corecție se face doar pe dungă, sau pe kant ca lege-din-sine, dar în tot cazul trebuie să arate o anumită stăpînire a reflexelor primitive.

Suspinară, în timp ce ea hohotea.

- Ajunsesem la pudră, zise Mac Cormack.

- O dezlegăm sau nu? întrebă Callinan.

- Şi schimbul meu de planton care s-a terminat? întrebă Dillon.

- Of, la naiba, zise O'Rourke. Să fim serioşi.

- Da, zise Caffrey. S-o interogăm.

- Domnişoară, zise Mac Cormack, ziceați ceva de pudră. Vă rog să ne explicați despre ce era vorba.

- Da, pudra! exclamă Caffrey. Da, pudra! Vrem să ştim ce-i aia!

Legată de mîini, Gertie nu-şi putea şterge lacrimile, dar nici să le oprească pe cele care-i curgeau din născior.

Îşi trase nasul.

Mac Cormack simți cum îi înfloreşte cavalerismul în inimă.

- Împrumută-i batista, îi zise lui Caffrey.

- Ba – ce? Faci mişto?

Îşi sufla mucii tot timpul pe jos.

- Uite-aici, zise Callinan.

Îşi scoase din buzunar o enormă batistă verde, împodobită cu harpoane de aur la cele patru colțuri.

- Măi, să-mi trag! strigă Caffrey. Ce eleganță!

- Un cadou de la logodnica mea, veni cu explicațiile Callinan.

- Care din ele? întrebă Caffrey. Slujnica din Shelbourne sau aia din Maple?

- Bă boule, zise Callinan, cu aia din Maple am terminat de-o lună.

- Deci Maud ți-a dat chestia asta?

- Da. E mare națională.

- Şi-i bună de pulă. Băftosule.

Larry O’Rourke luă cuvîntul:

- Aţi terminat? întrebă el cu răceală.

Mac Cormack interveni:

- Haide, şterge-o la nas, îi zise lui Callinan.

Callinan păru stingherit. Mormăi:

- O să-mi murdăresc cadoul. O să-şi bage murdăriile afurisite de englezoaică în frumoasele mele harpoane de mătase. Nu vreau aşa ceva. Refuz.

Îşi împături fularul, şi-l vîrî în buzunar şi, în faţa acestui act de indisciplină, Mac Cormack încruntă din sprîncene.

Foarte enervat.

Atunci se-ntoarse spre Larry.

- Şterge-o tu.

- Asta ţine de medicină, zise Caffrey în surdină.

O’Rourke îl privi cu un aer sever. Caffrey îşi luă unul detaşat. O’Rourke se ridică, înconjură masa, se apropie de fată. Scoase o batistă din propriul buzunar, o batistă relativ curată, dar O’Rourke o avea de cel puţin trei zile, căci n-o prea folosea, fiindcă n-avea pielea halitoasă şi nu era niciodată – ca să zicem aşa – răcit. Îşi despături acest accesoriu de toaletă şi-l scutură scurt pentru a expulza firele de tutun sau firimiturile care se puteau ascunde pe-acolo.

Gertie Girdle contempla aceste pregătiri cu oroare.

XXIV

Gallager, uimit de razele lunii care se reflectau în Liffey, începu să gîndească în sinea lui cu voce tare şi zise:

- Mi-e foame.

- Mda, răspunse Kelleher, ar trebui să halim ceva.

Gallager tresări.

- Ce-ai zis?

- Am zis c-ar trebui să halim ceva. Proviziile sînt în camera de jos.

- Şi morţii?

- N-au decît să stea pe loc.

- Tu te-ai duce acolo?

- Ţie nu ţi-e foame?

Gallager se îndepărtă de suflătoare şi în penumbră se apropie de Kelleher. Se aşeză lîngă el.

- Of, morţii ăştia, morţii ăştia…

- Dă-le pace.

- Şi mititica de-afară. Tot timpul mă uit la ea. N-a mai venit nici un cîine. Număr pînă la două sute şi cînd ajung la două sute, mă uit la ea. Arată de parcă aşteaptă să vină un bărbat pe ea. Crezi că era fată mare? Oare au omorît-o înainte să cunoască iubirea?

- La naiba, zise Kelleher. Mi-e foame. Ai văzut? Cred că este homar.

- Şi aia de sus? murmură Gallager. Crezi că acum o interoghează? Nu se aude nimic.

- Poate c-o s-o interogheze mîine.

- Nu. O interoghează cu siguranţă chiar acum. I-auzi.

Ascultară.

- Nu se-aude nimic, suspină Gallager.

- O rezolvă în linişte, zise Kelleher.

- Ce vrei să spui?

Vorbea foarte încet.

- Mergem şi noi imediat s-o interogăm, răspunse Kelleher.

Rîse uşor.

- Ce vrei să spui?

- Boule. Ia uite ce foame mi s-a făcut. Să-ți aduc nişte homar?

- Ce porcărie! mormăi Gallager. Măcar de nu erau morții ăştia.

- Vrei să ți-i “trezesc”? îl întrebă Kelleher.

Gallager se cutremură. Se ridică pentru a se întoarce la post. Aruncă o privire spre fata moartă. Luna îşi continua drumul. Pe Liffey alunecau scoicile argintii ale undelor, printre cheiurile pretins pustii, dar înțesate de soldați inamici. Gallager suspină zgomotos, se gîndi la viitorul țării sale şi-i zise lui Kelleher:

- Bine, nişte homar.

XXV

După terminarea operațiunii, O'Rourke îşi împături cu grijă batista şi o puse la loc în buzunar. Se întoarse pentru a se aşeza lîngă Mac Cormack. Se lăsă liniştea.

Dillon veni către Callinan şi-i spuse:

- Totuşi, n-o să-mi zici că nu-i rîndul tău de planton acum.

Callinan nu răspunse. Se postă în locul lui Dillon. Se uită pe suflătoare, văzu rîul Liffey pe care alunecau scoicile argintii ale undelor, printre cheiurile pretins pustii, dar înțesate de soldați inamici şi i se păru că aude o voce de bărbat care pronunță hotărît cuvîntul lobster, ceea ce înseamnă în irlandeză: homar. Îşi dădu seama atunci că-i e foame. Dar nu zise nimic.

Mac Cormack tuşi.

- Interogatoriul continuă, zise el.

Gertie părea că s-a calmat. Îşi recucerise curajul britanic. Se simți puternică şi sigură de sine. De altminteri, era convinsă că de-acum n-o vor mai întreba din nou ce căuta la baie, de ce s-a dus acolo şi de ce-a rămas acolo.

Îşi ridică deci pleoapele şi îşi aşeză privirea albastră pe Larry O'Rourke, a cărui fizionomie roşi, dar el însuşi nu se clinti. Se aplecă spre şeful lui şi îi şopti ceva la ureche. Mac Cormack înclină aprobator din cap. Larry, întorcîndu-se spre prizonieră, spuse:

- Domnişoară Girdle, dumneavoastră ce credeți despre calitatea de fecioară a Maicii Domnului?

Gertie îi examină pe toți cu o privire circulară şi, plină de răceală, răspunse:

- Ştiu că sînteți cu toții nişte papistaşi.

- Nişte ce? întrebă Caffrey.

- Nişte catolici, sări să explice Callinan.

- Ne mai şi insultă, zise Caffrey.

- Linişte! strigă Mac Cormack.

- Domnişoară, zise O'Rourke, vă rog să răspundeți la întrebarea mea prin da sau nu.

- Am uitat-o, zise Gertie.

Caffrey se enervă. O scutură de braț.

- Face mişto de noi.

- Caffrey! urlă Mac Cormack. Ți-am zis să fii corect!

- Dar n-o lăsăm să ne tot ia-n balon.

- Eu conduc interogatoriul acum, zise O'Rourke.

Caffrey ridică din umeri.

- Dați-o pe mîna mea vreo oră, şopti el, şi-o să vedeți dacă mai are chef să ne ia la mişto.

Gertie îşi ridică fruntea pentru a-l examina. Privirile lor se încrucişară. Caffrey roşi.

- Domnişoară, zise O'Rourke.

Gertie îşi întoarse capul spre el.

- V-am întrebat dacă credeți în calitatea de fecioară a Maicii Domnului.

- În ce?

- În calitatea de fecioară a Maicii Domnului.

- Nu-nțeleg, zise Gertie.

- De fapt chiar că-i o taină, remarcă Dillon care ştia destul de bine catehismul.

- Nici n-a auzit de Maica Domnului! exclamă Callinan cu dispreț.

- E într-adevăr o protestantă, zise Caffrey cu un aer indiferent.

- Nu, zise Gertie, sînt agnostică.

- Ce? Ce?

Caffrey se îngrozea.

- Agnostică, repetă O'Rourke.

- Ei da, zise Caffrey, învățăm cuvinte noi astăzi. Se vede că sîntem în țara lui James Joyce[6].

- Şi ce-nseamnă asta? întrebă Callinan.

- Că nu crede în nimic, zise O'Rourke.

- Nici măcar în Dumnezeu?

- Nici măcar în Dumnezeu, zise O'Rourke.

Se lăsă liniştea şi toți o priviră cu oroare şi consternare.

---

[6] E vorba aici de un uşor anacronism, dar Caffrey, fiind analfabet, n-avea de unde şti în anul 1916 că *Ulise* nu fusese încă publicat. (Nota autorului)

- E inexact ceea ce-ați spus, zise Gertie cu voce blîndă, şi am impresia că îmi simplificați ideile.

- Auzi la ea, şopti Caffrey.

- Nu neg posibilitatea existenței unei Ființe supreme.

- Băga-mi-aş, şopti Caffrey. Am pus-o de mămăligă.

- Să tacă din gură, zise Callinan.

- Şi, continuă Gertie, am cel mai mare respect pentru demnul nostru rege George al V-lea.

Din nou linişte şi consternare.

- Dar totuşi, începu Mac Cormack.

Nu mai continuă. Rafalele de mitralieră izbiră zidurile, geamurile baricadate se făcură țăndări pe jos, în drum. La parter, mitraliera lui Kelleher începu îndată să răspundă. Cîteva gloanțe se strecurară prin suflători şi începură să bîzîie prin încăpere.

Bărbații se trîntiră pe jos şi se tîrîră spre armele lor. Scaunul lui Gertie fu răsturnat şi tînăra începu să se zbată în această poziție inconfortabilă. Îşi descoperi astfel nişte picioare subțiri, dar viguroase şi mulate într-o materie prețioasă care era mătasea. Larry, după ce-şi înhăță flinta, se întoarse în patru labe şi-i aranjă fusta la loc pe glezne. Apoi plecă la luptă. Atunci Gertie înțelese că era deja unul care o iubeşte.

XXVI

- Noroc c-am terminat homarul! zise Gallager reperînd o umbră în spatele unei stive de lemne.

Kelleher schimbă încărcătorul.

Gallager trase. Umbra se clătină.

- Sînt proşti că se agită aşa noaptea, zise Gallager. Iar o să moară cîţiva oameni şi sufletele lor o să vină să ne chinuie.

Trase din nou. Umbra, clătinîndu-se puternic, căzu în apă de partea cealaltă a podului făcînd bîldîbîc.

- La ăla, zise Gallager, homarii o să-i mănînce sufletul.

Kelleher trase cîteva rafale care ţiuiră spasmodic. Se lăsă o vreme tăcerea.

- Mă-ntreb ce s-a ales de mititica de la etaj, zise Gallager visător.

Dar, din nou, umbrele se agitau.

XXVII

Şapte iepe urmau să participe la cursă. După ce-au fost prezentate, au fost legate una lîngă cealaltă. Erau toate negre şi cu crupe superbe şi strălucitoare. Dar nu încetau să dea din copite şi să se bată între ele. Cea aflată în capătul din stînga a sfîrşit prin a-şi sugruma vecina cu labele din față. Pe grumazul acesteia au fost descoperite urmele unei mîini de gorilă. De aceea viitoarea criminală fusese dusă la Grădina Zoologică.

Se ştie că la Dublin Grădina Zoologică se află la vreo trei sferturi de milă de intrarea în Phoenix Park şi cam la jumătate de milă de tramvaiul care merge pe şoseaua de centură din nord. În apropiere se află Parcul Poporului, cazarma jandarmilor şi cazarma Marborough. Nu-i o grădină zoologică foarte importantă, dar totuşi merită să fie vizitată, căci e foarte bine amenajată. Punctul forte, dacă se poate spune aşa, e casa leilor care cuprinde opt cuşti. Cît priveşte gorilele, nu exista nici una pe atunci. Nu această ciudățenie îl trezi din somn pe comodorul Sidney Cartwright, ci loviturile aplicate cu insistență la uşa cabinei sale.

Se scutură şi spuse să intre. Ceea ce făcu un marinar care luă poziție de drepți şi-i întinse un mesaj. Cartwright îl descifră. Află astfel de insurecția de la Dublin.

Furious trebuia să urce pe Liffey şi să bombardeze, eventual, diverse puncte indicate şi, mai ales, oficiul poştal de pe colțul cu Eden Quay.

Cartwright se sculă şi trecu la treabă, ca un bun ofițer al marinei britanice cum era. Ceea ce nu-l împiedica să fie îngrijorat de soarta logodnicei sale, Gertie Girdle. Telegrama nu zicea nimic de ea, firește. Era oficială, generală şi sinoptică şi, în consecință, nu-şi bătea capul cu detaliile.

Pe duneta sa, cîteva clipe mai tîrziu, Cartwright avea inima grea, gîtul strîns, stomacul gol, saliva rară şi ochiul fix.

XXVIII

Confruntarea s-a încheiat aşa cum a-nceput, fără nici un motiv aparent. Britanicii nu păreau să fi avansat deloc. Mai mult ca sigur îşi pierduseră mulți oameni. În oficiul poştal de pe Eden Quay, nimeni nu fusese atins. La etajul întîi, după cîteva minute de linişte, cei cinci bărbați se priviră. Mac Cormack se hotărî în sfîrşit să spună că parcă s-a terminat, iar Larry O'Rourke îl aprobă.

- Începem iar interogatoriul? întrebă Caffrey.

Tînăra zăcea pe jos, legată de scaun, şi stătea liniştită.

Dillon se îndreptă spre ea pentru a o ridica, dar O'Rourke i-o luă înainte. Prinzînd-o pe Gertie de subsuori, o puse la loc pe cele şase picioare. Îşi lăsă o clipă mîinile la subsuorile ei, calde şi un pic umede. Le retrase încetişor şi şi le trecu, aşa, ca din întîmplare, pe sub nas. Păli uşor. Caffrey îl supraveghea, imperturbabil.

O'Rourke merse şi se aşeză lîngă Mac Cormack. Acesta se prăvălise pe locul său: îi era somn. Îşi frecă ochii.

- Să continuăm, zise. Caffrey, nu-i schimbul tău de planton?

- Ba da, zise Caffrey. Mă duc. Mă enervează interogatoriul ăsta. Nu-i ce-mi închipuiam eu.

Se plasă lîngă suflătoare şi ochiul său nu mai părăsi această crăpătură de arhitectură militarizată. Mac Cormack se întoarse către Larry.

- Ei, îți continui întrebările?

- Ştim deja că nu-i catolică, zise Callinan.

- Ea nu crede în nimic, adăugă Dillon.

- Doar n-o să ne pierdem vremea chinuind-o pe fata asta, zise Callinan. Şefule, am putea trage un pui de somn. Mîine vom avea o zi grea. Nu-i de glumit cu insurecția noastră.

Se lăsă o linişte suspectă. O'Rourke îşi ridică fruntea şi-i spuse lui Callinan:

- Bine, Callinan. Ai dreptate. Ai înțeles. Mai am doar vreo două întrebări să-i adresez domnişoarei.

- Mă tem că va ține mai mult de cinci minute, zise Callinan.

Caffrey, din colțul lui, înălță din umeri. Scoase o pană dintr-o pernă de protecție şi începu să se scobească între dinți, cu privirea mereu ațintită spre O'Connell Bridge, de altfel pustiu.

- Ei bine, dă-i drumul, zise Mac Cormack.

O'Rourke se reculese şi zise:

- Domnişoară, adineauri ați făcut o profesiune de credință agresivă sau, cel puțin, impregnată de ateism. Cu toate acestea, păreți a fi refutat acuzațiunea de scepticism, dacă am înțeles corect sensul profund al frazelor pe care le-ați pronunțat, în ciuda faptului că ați fost întreruptă de cele cîteva reflexiuni ale tovarăşilor mei de arme.

Caffrey nu se clinti. Larry continuă:

- Da, nu păreți a refuta integral acest Dumnezeu care este al nostru. Domnişoară, în ce credeți dumneavoastră? În monarhie?

Gertie, fără a-şi ridica privirea, întrebă:

- Cine sînteți dumneavoastră, ca să mă întrebați aşa ceva?

- Noi sîntem luptători, Armata Republicană Irlandeză, răspunse O'Rourke, şi luptăm pentru libertatea țării noastre.

- Sînteți nişte rebeli, zise Gertie.

- Desigur. Sîntem exact aşa ceva.

- Rebeli față de coroana Angliei, continuă Gertie.

Din cauza enervării, Caffrey îşi scăpă flinta pe jos. Gertie tresări.

- N-aveți dreptul să fiți rebeli, declară ea.

- Joacă tare, zise Callinan. S-o încuiem alături şi să ne odihnim că vor veni şi clipe grele.

Mac Cormack căscă.

- Încă o clipă, insistă Larry. E foarte interesant să ne cunoaştem adversarii.

- De parcă nu i-am cunoaşte de secole, răspunse Dillon care începea să picotească.

- Ea crede în Rege şi nu crede în Dumnezeu! exclamă Larry. Nu-i aşa că-i ciudat şi fascinant?

- E straniu, într-adevăr, zise Mac Cormack cu un aer detaşat. Dar, adăugă el cu neglijență adresîndu-i-se lui Gertie, crezi că-i aşa tare Regele ăsta al tău?

- Parcă-i un caltaboş, zise Callinan.

- Arată-i portretul, zise Mac Cormack. Nu-l poate vedea.

Callinan se cățără pe un scaun şi dădu jos fotografia Regelui care se găsea pe perete, în fața biroului. Un glonț rătăcit brăzdase sticla şi muşcase dintr-un colț al tabloului. Obiectul începea să-şi piardă din demnitate. Callinan îl sprijini de un clasor şi potrivi lumînarea să-i arunce cîteva raze în mod convenabil.

Gertie se uită la portret.

- N-am putea spune că-i foarte distins, comentă Larry O'Rourke. Nimic pe chipul lui nu exprimă nici inteligență, nici energie. Iar această mediocritate ambulantă e simbolul oprimării a sute de milioane de oameni, de către cîteva zeci de milioane de britanici, însă cei oprimați nu mai stau extaziați în fața acestei mutre insipide, iar dumneavoastră vedeți, chiar aici şi acum, domnişoară, primele rezultate ale acestei judecăți critice.

- Asta-i tare de tot, aprobă Callinan.

- N-am altceva de zis decît: *God save the King*!

- Dar dumneavoastră nu credeți în Dumnezeu. Cine să-l mai salveze?

- *God save the King*! repetă Gertie.

- Ce tîmpită! exclamă Callinan.

- Pînă la urmă o să se creadă Jeanne D'Arc, remarcă Dillon.

- Dar, urlă Mac Cormack (el urla pentru a se smulge din somnul care-l asalta din toate părțile), dar dacă-ți spunem că Regele tău e un bou! Ca dovadă că nu reuşeşte să-i învingă pe nemți, că zepelinele bombardează Londra, că mii de soldați englezi mor în Artois pentru a le permite francezilor să-şi întindă stăpînirea în Europa, ce neghiobie!

- Asta-i adevărat, recunoscu Gertie.

- Păi vezi! Şi toată lumea ştie, în Irlanda, că-i un labagiu şi viciul ăsta-l prosteşte în asemenea hal că nu mai e în stare să priceapă absolut nimic. Pe bune.

- Crezi? zise Gertie.

- Pe bune. Un biet nenorocit, o biată hahaleră, asta-i Regele tău. Pe scurt, ți-o repet: e-un bou.

- Dar, urlă Gertie, dacă regele Angliei e-un bou, atunci totul e permis!

XXIX

- Avem şi noi dreptul să dormim? întrebă brusc Kelleher.

- Eu n-am chef, zise Gallager.

- Cît e ora? Apune luna.

- E trei.

- Crezi c-o să ne mai atace în noaptea asta?

- Habar n-am.

- Aş dormi un pic.

- Dormi dacă vrei. Stau eu de veghe.

- E voie?

- Odihneşte-te, bătrîne, dacă ai chef. Eu n-am.

- Nu ţi-e somn?

- Nu. Nu cu atîţia morţi în jur.

- Nu te gîndi la ei.

- Uşor de zis.

- E linişte pe sus, observă Kelleher.

- Crezi că doarme lumea?

- Habar n-am. Ai văzut ce mutră avea micuţa, cînd au scos-o din baie?

- Nu. Nu văd decît o singură mutră, a puştoaicei de jos, din stradă, în plină noapte.

- Nu te gîndi la ea.

- Uşor de zis.

În clipa aceea Gallager tresări.

- Nu, Kelleher, te rog, nu dormi. Nu mă lăsa singur. Nu mă lăsa singur cu toţi morţii ăştia.

- Bine, n-o să dorm.

- Mititica de afară, ce m-aş mai culca şi eu lîngă ea; te rog să remarci, n-am zis pe ea. Dar cei doi engleji de-alături mă bîzîie la nervi. Nu se dau ei în vînt după noi. Şi mai ales dacă-i lăsăm acolo baltă, probabil că se simt jigniţi. Sînt duşmanii noştri, dar de ce să-i jignim?

- Nu mă mai fute la cap.

Kelleher se ridică.

- Eu mă duc să trag un gît de uiski.

- Să-mi aduci şi mie.

Gîlgîiră o duşcă bună, apoi goliră sticla.

- Şi mîine, zise Kelleher, vor fi alţii.

- Alţi ce?

- Morţi.

- Da. Poate chiar noi.

- Poate. Aş dormi un pic.

- Mi-e frică, zise Gallager. Morţii sînt aşa aproape de mine.

Suspină.

Kelleher luă sticla de uiski şi o izbi de perete. Se sfărîmă discret.

- Am o idee, zise Kelleher.

Gallager rîgîi cu o intenţie interogativă.

- Ia s-aud ce idee, zise Gallager.

- Ei bine, zise Kelleher, trebuie să lichidăm cadavrele.

- Şi cum aşa? sughiţă Galleger.

- Să le-aruncăm în elementul lichid. L-ai văzut pe tipul de l-ai lichidat, a picat direct în valuri, nu te mai stresează. Aşa că îţi propun o chestie: îi luăm pe toţi cu roaba, sau cîte unul dacă nu-ncap toţi, şi le facem vînt în Liffey. Iar mîine, cînd se dau britişii la noi, ne găsesc cum nu se poate mai odihniţi şi cu mintea liberă, la fel de liberă cum va fi Irlanda noastră la victoria finală.

Gallager, îndată ce auzi silaba “vic”, strigă: “Da, da. Aşa-i!” şi începu să se agite la nimereală.

- A fost ideea mea! A fost ideea mea!

- Va fi periculos, observă Kelleher.

- Da, zise Gallager înţepenindu-se. Cu ceilalţi am putea fugi pînă la chei, dar mai greu va fi cu mititica de pe trotuar, va trebui s-o încărcăm.

- Da, zise Kelleher, va fi nasol.

- Şi Mac Cormack, zise Gallager, ce-o să zică de asta?

- S-o luăm pe spinarea noastră. Va fi un act de iniţiativă locală.

- Mda. Cu atît mai rău. Şi oricum nu mai pot trăi aşa pînă la moarte.

- Pui şi tu mîna să-i aruncăm în roabă pe funcţionari, apoi treci s-o-mpingi pe puştoaică. Ajungi lîngă apă, eu ţîşnesc cu bascula şi le facem vînt deodată. Aşa se-aude un singur pleosc. Pe urmă o tăiem înapoi şi gata.

- Drăguţ din partea ta că mi-o laşi pe puştoaică. Mor după carnea proaspătă, glumi Gallager pe care-l înveselea posibilitatea iminentă de-a scăpa de trei fantome dintr-o singură lovitură.

- Treci la muncă, zbieră Kelleher.

Lăsară deoparte serviciul de planton şi mitraliera şi se îndreptară cu o precizie destul de mare, în ciuda întunericului, spre cămăruţa unde-i parcaseră pe funcţionari. Kelleher se chinui să deschidă uşa, ceea ce reuşi fără nici un zgomot; cei doi fraieri aşteptau liniştiţi. Începură cu Sir Théodore Durand şi-l încărcară în roabă. Apoi merseră după uşier. Îşi dădură seama atunci ce greu e să lipească două hoituri pe acelaşi mijloc de transport; după ce se scărpinară în cap o vreme, hotărîră să-i plaseze cap-coadă.

Apoi deblocară uşa de la intrare. Kelleher o crăpă şi Gallager se strecură tîrîş pe stradă. Se prelinse-n jos pe trepte şi, după cîteva mişcări de şold, se pomeni chiar nas în nas cu moarta. N-o vedea prea bine. I se păru că ţine ochii deschişi pe sfert şi gura închisă pe jumătate, îşi întoarse privirea spre zenit. Multe stele sclipeau, luna dispărea după acoperişul braseriei Guinness. Britanicii nu se arătau nicăieri. Dinspre Liffey se auzea un uşor clipocit care scălda cheiurile. Totul era întunecat şi liniştit.

Gallager, după acest tur de orizont, se uită din nou la tînăra fără viaţă. Îi reconstruia chipul din amintirile anterioare. I se păru că o recunoaşte. Era chiar ea. După ce o identifică, îşi întinse mîinile şi începu s-o împingă. Rămase mirat întîlnind oarecare rezistenţă. Puse o mînă pe o coapsă, cealaltă pe-un braţ. Ambele erau reci. Gallager insistă şi trupul se rostogoli. Mîna de pe coapsă ajunse pe o fesă, cea de pe braţ pe un omoplat. Gallager se tîrî înapoi cîţiva centimetri şi-i mai dădu un avînt. De pe-o fesă, mîna ajunse pe cealaltă fesă, de pe omoplat pe celălalt omoplat. Şi tot aşa mai departe.

Gallager se chinuia din greu, nu se mai uita pe ce pune mîna, nu simţea nici spaimă, nici dorinţă. Îl enerva mai ales că botinele făceau gălăgie, uneori, cînd se izbeau de asfalt cu tocurile lor înalte.

Era lac de sudoare cînd ajunse la marginea cheiului. Nu mai trebuia decît să-i dea un brînci şi trupul se prăbuşea în Liffey. Simţea răcoarea apei. Clipocitul apropiat părea cristalin, ca nişte clopoţei ai rîului nocturn. Gallager medita la britanicii care deveneau pentru el duşmani cu atît mai periculoşi cu cît el se simţea deosebit printre ceilalţi insurgenţi. Nu se mai gîndea deloc la tactica stabilită, aşa că inima îi înţepeni îndată ce auzi un tărăboi înfiorător şi bombastic.

Kelleher, elaborîndu-şi planul, neglijase treptele peronului. Năpustindu-se cu roaba, n-a putut să-i ţină echilibrul la coborîre, conţinutul i se răsturnase cu un zgomot flasc, iar Kelleher băgase o trîntă zdravănă, însoţită de zgomotoasa degringoladă a vehicolului.

Lui Gallager îi îngheţă sudoarea pe piele. Blegit şi gălbejit, prin întuneric arăta ca vai de curul lui. I se încordară muşchii, iar degetele i se înfipseră tetanic în carnea defunctei funcţionare de la poştă. În clipa aia o ţinea cu dreapta de-un umăr, cu stînga de-un şold. Începu să se gîndească la o grămadă de lucruri şi toate i se învălmăşeau pe sub pleoapele strînse. Porniră să pîrîie-mpuşcăturile. Gallager se piti în spatele poverii sale şi o strînse frenetic în braţe bîlbîind:

- Mamă, mamă…

Gloanţele şuierau, nu prea des totuşi. Se vedea că-s nişte adormiţi care trag la plezneală.

- Mamă, mamă…, continua să bîiguie Gallager.

N-auzi nici măcar huruitul roabei pe trotuar. Eroicul Kelleher îi încărcase la loc pe funcţionari pe mijlocul de transport în comun şi patina vijelios, sub focul inamic.

Îndată ce ajunse lîngă el, îi urlă în şoaptă:

- Arunc-o odată, bă boule!

Gallager, trezit la viaţă, îşi termină criza de tremurici şi c-un singur ghiont o zvîrli pe fată în apă, unde ea se prăvăli împreună cu celelalte două cadavre şi cu roaba însăşi. A fost un cvadruplu plonjon, iar Kelleher, făcînd imediat stînga-mprejur, o tăie scurt către cocioaba lor. Gallager, fără a mai sta pe gînduri, se ridică şi-l imită.

Se mai auziră cîteva focuri, dar trecură pe lîngă cei doi ciocli amatori.

Care din două salturi depăşiră treptele şi năvăliră pe uşa de la intrare, căscată şi întunecată. Kelleher sări pe mitraliera sa Maxim pentru a trînti cîteva rafale la nimereală.

Gallager, în timp ce trîntea poarta, observă roaba care, plutind la suprafață, era dusă de curent în jos pe Liffey.

XXX

Încă de la începutul confruntării, Callinan se întrebase ce-are de făcut. Picotea, cu flinta-ntre picioare, ghemuit în faţa uşii cămăruţei unde hotărîseră s-o încuie pe prizonieră, soluţie, de altfel, care nu fusese adoptată decît după o discuţie învălmăşită: Callinan credea că n-are nici un sens să stea în faţa uşii ăsteia, considera de datoria lui să lupte şi nu să facă pe temnicerul. Era foarte curios să afle ce se-ntîmplă. Se ridică şi, după ce ezită cîteva clipe, învîrti mînerul şi împinse încetişor uşa. Luminile nopţii alungau întrucîtva bezna din încăpere. Callinan recunoscu un birou, un fotoliu, un scaun. Un glonţ rătăcit făcu ţăndări geamul spre stradă. Se piti din reflex, apoi, ridicîndu-şi capul cu prudenţă, o descoperi pe englezoaică, lipită de zidul de lîngă fereastră, cum urmăreşte foarte atentă ce se-ntîmplă afară.

Cum se potoli gălăgia, Callinan se ridică. O întrebă în şoaptă:

- Nu eşti rănită?

Ea nu răspunse. Nici măcar nu tresări. Atunci răsună cvadruplul plonjon.

- Ce se-ntîmplă? întrebă Callinan fără a se clinti.

Continuînd să privească intens cele ce se-ntîmplau afară, ea îi făcu semn să se apropie. În clipa aia, tirul porni şi mai intens. Callinan, apropiindu-se prudent de-a lungul zidului, auzi doi oameni cum aleargă, poarta de la parter cum se trînteşte, rafalele mitralierei lui Kelleher. Se găsea acum alături de Gertie. Ea îl prinse de mînă, bîjbîind, el o strînse puternic. Privi peste umărul ei. Observă cheiul cu stivele de lemne, podul O'Connell, apoi rîul Liffey care curgea încetişor, ducînd la vale o roabă ameţită.

- Ce se-ntîmplă? întrebă el din nou, în şoaptă.

Ea continua să-i strîngă mîna. În cealaltă, el îşi ţinea mai departe flinta. Gălăgia mergea-nainte, împuşcăturile răsunau. Callinan încercă să-şi folosească arma.

- Lasă-mă, îi şopti el lui Gertie la ureche.

De data asta se întoarse ea spre el.

- Ce i-au făcut? întrebă ea.

- Cui?

- Celeilalte.

Vorbeau în şoaptă.

- Care celeilalte?

- Cea care zăcea pe trotuar.

- Ah, cea care a fost omorîtă de engleji? Una de-a voastră.

- Au aruncat-o în Liffey.

- Ah, asta a fost.

- Şi era unul culcat pe ea, mai-nainte, unul de-ai voştri.

- Ce făcea acolo? Culcat pe ea?

- Nu ştiu. Se agita.

- Şi?

- Nu ştiu. Altul, tot de-ai voştri, alerga ducînd o roabă.

- Şi?

- Au aruncat o grămadă de cadavre în Liffey.

- Posibil. Şi?

- Toate cadavrele. Le-am văzut. Le-am auzit căzînd. Nu cumva l-ați ucis şi pe Sir Théodore Durand?

- Directorul?

- Da.

- Parcă.

- L-au aruncat în Liffey şi pe el, împreună cu altul şi cu cea pe burta căreia se agita colegul vostru.

- Şi pe urmă?

- Pe urmă?

Ea îl privi. Avea nişte ochi ai dracului de albaştri. Adăugă:

- Nu mai ştiu nimic.

Apoi îl prinse de şliț[7].

- Ia uită-te, roaba morților plutește spre marea Irlandei, purtată de curenții din Liffey.

El se uită. Într-adevăr era acolo o roabă care plutea pe apă-n jos. Scoase un geamăt uşor, pentru a da de veste că a văzut-o. Mîna pusă pe şliț rămînea tot acolo, nemişcată şi apăsătoare, o mînă nu tocmai mică, destul de cărnoasă şi a cărei căldură

[7] Piesă componentă a îmbrăcămințiimasculine foarte răspîndită în Irlanda. (N. t. M. P.)

începea să treacă prin stofa hainei. Callinan nu îndrăznea să se mişte, dar nu tot corpul îi executa ordinele voinţei, anumite părţi îşi înălţau capul, răzvrătite.

- Ei da, zise el, chiar că pluteşte roaba.

Gertie îşi trecu mîna peste oiştea căruţei umane excitate lîngă ea.

- De ce nu m-aţi omorît? întrebă ea. Ca să mă aruncaţi în apă după ce m-aţi tăvălit pe trotuar, ca pe cealaltă?

- Nu ştiu, bîlbîi Callinan, nu ştiu.

- O să mă omorîţi, nu-i aşa? O să mă omorîţi? O să mă aruncaţi în rîu, ca pe colega mea, ca pe Sir Théodore Durand care mă iubea atît de respectuos?

O trecu un frison pe spate şi apăsă nervos, dar puternic, ceea ce ţinea în mînă.

- Mă doare, şopti Callinan.

Se desprinse şi făcu un pas, apoi doi paşi, în spate, dar pe-al treilea nu-l mai făcu. Silueta lui Gertie se profila pe cerul ferestrei. Ea nu se clintea, cu faţa întoarsă spre Liffey. O uşoară briză nocturnă îi umplea părul de stropi. Era plin de stele împrejur.

- Nu sta în geam, zise Callinan. O să te-mpuşte britanicii, eşti chiar în bătaia armei.

Se întoase spre el, silueta ei dispăru. Erau acum amîndoi în întuneric.

- Aşadar, zise ea, v-aţi propus să faceţi o republică în ţara asta?

- Ţi-am explicat adineaori.

- Nu ţi-e frică?

- Sînt soldat.

- Nu te temi că veţi fi învinşi?

Simţea că ea se uită exact în direcţia lui. Nu stăteau de altfel decît la doi paşi unul de celălalt. Callinan se dădu înapoi încet şi pe furiş. Începu să vorbească mai tare, ca ea să nu-şi dea seama de modificarea distanţei.

- Nu, răspunse el, nu, nu şi iar nu.

Îşi sporea intensitatea vocii cu fiecare pas îndărăt pe care-l făcea. Se pomeni cu spatele lipit de zidul lateral.

- Veţi fi învinşi, răspunse Gertie. Veţi fi zdrobiţi. Veţi fi… veţi fi…

Callinan îşi ridică puşca de lîngă el şi ochì. Vîrful ţevii sclipi scurt.

- Ce faci? întrebă Gertie.

El nu răspunse. Încerca să-şi închipuie ce se va întîmpla şi nu reuşea, iar mica sclipire se clătina nehotărîtă.

- O să mă omori, zise Gertie. Te-ai hotărît de unul singur.

- Da, şopti Callinan.

Îşi coborî încet arma. Mac Cormack a făcut o mare greşeală că a lăsat-o în viaţă pe nebuna asta, dar el, Callinan, n-avea dreptul s-o omoare. Îşi sprijini puşca în colţul camerei. Avea ambele mîini libere. Gertie înaintă spre el cu braţele întinse, pipăind prin întuneric. Era destul de înaltă. Îl atinse la nivelul subsuoarei. Callinan avea haina descheiată, nu purta vestă. Gertie începu să-i pipăie coastele, coborînd încetişor spre talie. Atunci, braţele lui Callinan se încleştară în jurul englezoaicei. Ea se lipi de el şi-l îmbrăţişă pe sub veston, mîngîindu-i omoplaţii vînjoşi. Apoi înaintă pe traseul osos şi noduros al coloanei vertebrale şi, cu cealaltă mînă, începu să-i descheie cămaşa. Simţi carnea jilavă a irlandezului şi sub degetele ei fremătară muşchii de la piept. Îşi frecă faţa de un umăr care mirosea a praf de puşcă, sudoare şi tutun. Părul ei gîdila chipul rebelului. Cîteva şuviţe blonde şi subţiri îi intrară chiar în nări. Îi veni să strănute. Strănută.

- Eşti la fel de bou ca regele Angliei, şopti Gertie.

Şi Callinan era de aceeaşi părere, căci n-avea o părere prea bună despre monarhul britanic şi, pe de altă parte, se considera groaznic de vinovat şi tîmpit că ţine în braţe o englezoaică afurisită din cauza căreia s-au întîmplat toate nenorocirile naţiei sale şi în plus aţîţătoare ca dracu. Fără ea, toate ar fi aşa simple în acest minuscul oficiu poştal. Ar trage în britanici, pif paf, şi ar avea drumul deschis spre glorie şi spre berea Guinness sau, invers, către o moarte eroică, dar a trebuit ca proasta asta, tembela asta, pioneza asta, pupăza asta, hăbăuca asta, nătăfleaţa asta să se-ncuie la veceu în momentul tragic şi capital, iar apoi să li se urce, s-o spunem pe şleau, în cap, lor, insurgenţilor, ca o răspundere morală insuportabilă şi poate că mai e şi speculantă[8].

Fireşte că în sinea lui era plin de fiori, de tresăriri, de impulsuri care-i aminteau că nu e decît un biet păcătos, un om cu sînge şi carne, dar se gîndea mereu la datoria lui şi la corectitudinea recomandată John Mac Cormack.

[8] Latinism (de la *speculatrix*, spioană). Intraductibil în franceză, o limbă cam sărăcăcioasă, cum ştie toată lumea. (N. t. M. P.)

Între timp Gertie descoperise buricul irlandezului. Statuile văzute, precum şi bîrfele auzite, o îndemnaseră să creadă că această parte a corpului omenesc e identică la bărbat şi la femeie. Totuşi nu era foarte sigură, îndrăgostită cum era de propriul ei ombilic, cînd se distra mereu să-şi vîre în el degetul mic pentru a se scărpina în adîncuri, ocupație pe care o considera cu totul agreabilă şi feminină. Admițînd că bărbații îl au exact la fel, ea se gîndea, fără a fi foarte convinsă de altminteri, că e puțin probabil să-l aibă tot aşa de adînc şi moale.

Rămase încîntată de al lui Callinan, pe care-l găsi la fel de plăcut la gîdilat ca şi al ei. În ce-l privește pe Callinan care era celibatar, nu prea se pricepea el la finețurile simandicoase care precedă actul radical, fiindcă nu recoltase decît muieri grăsane şi jegoase, regulate pe căpițe de fîn sau pe mese de crîşmă încă slinoase. Nu prea se bucură aşadar de aceste mîngîieri şi începu să prevadă pentru asemenea suită de gesturi o cu totul altă concluzie decît un refuz cinstit. Dar unde se va petrece concluzia, iată ce era pe cale să-i treacă prin minte, acum cînd ajunsese la capătul răbdărilor. A mai avut un penultim scrupul: nivelul social al Ifigeniei sale, apoi unul la sfîrşit de tot: puştoaica era virgină. Dar judecînd că respectiva virginitate era destul de improbabilă, lăsă orice meditație la o parte şi se consacră fără vreun gînd ascuns activității sexuale declanşate de provocările tinerei funcționare de la oficiul poştal.

XXXI

- Atenție la viră! Vînt din tribord! Închideți hublourile! Goliți duneta! Strîngeți vela mică!

După ce dădu ultimele instrucțiuni, Cartwright coborî la popotă unde îi găsi pe Teddy Mountcatten şi secundul lui, pe cale de a sorbi melancolic un uiski. Deşi dezaproba viguros rebeliunea republicanilor cu pretenții celtice, ar fi preferat infinit mai mult să lupte în largul mării împotriva nemților decît să bombardeze cîteva clădiri civile dublineze, care, la urma urmelor, făceau parte din Imperiul britanic.

- Hello! zise Cartwright.

- Hello! zise Mountcatten.

Cartwright îşi turnă un pahar mare de uiski. Adăugă şi o cantitate nesemnificativă de sifon. Privi cîteva clipe transparența paharului, urmărind cu o privire vagă bulele de gaz carbonic care…

Îl cuprinse o îndoială privind natura chimică a acestor bule. Îl întrebă pe Mountcatten.

- Gaz carbonic?

Şi, cu privirea, arătă spre sferele minuscule care se înălțau de pe fundul paharului la suprafața lichidului.

- *Yes*, răspunse Mountcatten care fusese la Oxford înainte de a intra în Royal Navy.

După o jumătate de oră de linişte, Mountcatten reluă:

- Asta nu-i treabă.

Trei sferturi de oră mai tîrziu, Cartwright întrebă:

- Ce?

După un timp oarecare de gîndire, Mountcatten îşi completă gîndul:

- Nişte nemernici, firește, republicanii ăştia irlandezi! Totuşi, eu unul preferam să-i bombardez pe barbari.

Mountcatten era oarecum înclinat să pălăvrăgească, dar îi funcționa mult mai bine autocontrolul; îşi blocă aici discursul şi îşi aprinse pipa cu un aer disciplinat, adică fără a manifesta cea mai mică emoție.

Cartwright, după ce goli paharul de uiski, începu să mediteze la blînda sa logodnică Gertie Girdle, funcționară la poşta din Dublin, pe Eden Quay.

XXXII

Callinan, de asemenea, începuse să mediteze la logodnica lui. Cu ochii fugindu-i în stînga şi-n dreapta, i se păru că vede o clipă zburînd la cîţiva centimetri de el mutra măruntă a lui Maud, servitoarea din Shelbourne. Dacă totul va merge bine, adică dacă Republica independentă şi naţională va fi instaurată la Dublin, se va însura cu ea la toamnă. Era o adevărată irlandeză, micuţa Maud, şi curajoasă şi respectuoasă.

Dar toate aceste gînduri nu-l împiedicară pe Callinan să comită o groaznică înşelăciune. De altfel prea tîrziu veneau aceste gînduri, acest ideal de logodnă fidelă. Prea tîrziu. Prea tîrziu. Fecioara britanică, întinsă pe o masă, cu picioarele desfăcute şi fustele suflecate, se smiorcăia după fecioria pierdută, ceea ce-l mira pe Callinan fiindcă, la urma urmelor, se gîndea că ea şi-o căutase. Poate că, de fapt, se smiorcăia pentru că a durut-o; totuşi, el a avut grijă să nu fie prea brutal. După ce-şi termină fărădelegea, rămase nemişcat vreo cîteva clipe. Mîinile lui continuau să cerceteze trupul fetei şi i se părea ciudat cît era de sumar îmbrăcată pe sub rochie; ba chiar anumite detalii îl surprinseră din cale afară. De exemplu, nu purta pantalonaşi, desuuri cu volănaşe sau dantele cu broderie irlandeză. Era singura fată bine crescută din Dublin care nu dădea doi bani pe furourile suprapuse şi complicate. Poate că, îşi zise Callinan, e o modă nouă, venită de la Londra sau Paris.

Asta îl tulbură nespus. I se aprinseră şalele. Se mişcă iute de trei-patru ori şi termină pe dată.

Se retrase foarte jenat. Se scărpină în vîrful nasului. Îşi scoase enorma batistă verde cu harpoane irlandeze la cele patru colţuri şi se şterse. Se gîndi că ar fi drăguţ din partea lui să-i facă acelaşi serviciu şi ei. Gertie terminase cu smiorcăiala şi nu se clintea. Se cutremură uşor cînd el o tamponă cu harpoanele, foarte delicat. Îşi puse la loc batista în buzunar şi se încheie la pantaloni. Apoi se duse după flinta lăsată într-un colţ şi ieşi în vîrful picioarelor.

Gertie terminase cu smiorcăiala şi nu se clintea. Coapsele îi luceau, lăptoase, în razele cenuşii ale zilei care răsărea.

XXXIII

- Avem doi nemernici printre noi, zise Mac Cormack.

Callinan se uită în jurul lui:

- Doi nemernici? întrebă el. Doi?

- Ai o mutră cam ciudată, îi zise O'Rourke.

- Şi mititica?

- Am încuiat-o cu cheia, răspunse Callinan.

Se aşeză cu flinta între craci, îşi întinse automat mîna, înhăță o sticlă de uiski şi trase un gît lung, urmat de altul cu nimic mai prejos.

- Care doi nemernici? întrebă el din nou.

Se uită în jur.

Se crăpa de ziuă. Ce scurtă fusese noaptea. Şi tot mereu această linişte, acest calm britanic. Ce voiau oare englejii ăştia, să le strice bunătate de răzmeriță cu mişculațiile lor viclene şi ascunse?

În vîrful plămînilor Callinan simțea o mare nelinişte care-i tăia respirația.

Se uită în jurul lui, îi observă pe Gallager şi Caffrey care picoteau lîngă o grămăjoară de sticle de bere zvîntate şi de conserve golite.

- Ăia doi? mormăi el.

- Nu, răspunse Mac Cormack.

- De ce nu mai stai de planton în fața uşii englezoaicei? întrebă O'Rourke.

- Am încuiat-o cu cheia, ți-am zis, răspunse Callinan agasat. Hai, care-s ăia doi nemernici? reluă el. Care-s ăia doi?

- Credeam că ai primit un ordin, zise O'Rourke. S-o păzeşti pe fată.

Callinan era cît pe ce să-l corecteze: "Nu mai e fată". Dar se stăpîni.

- Poate că-i de-ajuns dacă e încuiată cu cheia, zise Mac Cormack.

- Şi dacă face semne de la geam? obiectă O'Rourke.

Caffrey mormăi.

- N-avem decît s-o închidem la loc unde am găsit-o.

- Bine, zise Callinan, mă duc înapoi.

- Un om mai puțin, zise Mac Cormack. Vom avea nevoie de toată lumea.

- Să rămînă cu noi, zise Gallager. O supraveghem cu toţii.

- E o idee, zise Mac Cormack.

Callinan se gîndi foarte rapid (nici nu se mai cheamă a te gîndi, cînd îţi merge mintea aşa de iute) şi, fără a-i lăsa lui O'Rourke timpul de a-şi spune părerea, se năpusti pe scări după Gertie. În pragul uşii, totuşi, se opri pentru a întreba:

- Care-s ăia doi nemernici?

Dar nu mai aşteptă răspunsul.

XXXIV

Nu era sigur dacă unul dintre cei doi nu cumva era el. Dar celălalt, cine putea fi oare? Cine era şi ce făcuse celălalt? Cît îl priveşte pe el, pe Callinan, nu, fireşte, ceilalți n-aveau de unde şti. Vreunul din ei poate că a tras cu urechea la uşă. Dacă da, atunci Mac Cormack ar fi zbierat şi mai rău. Fiindcă el, Callinan, cît priveşte faptul că n-a fost corect, chiar că n-a fost corect. Totuşi nu era doar vina lui, a lui Callinan.

Ajuns în fața uşii, îşi scoase cheia din buzunar, însă mîna începu să-i tremure şi cheia jucă în jurul găurii. Cu gîtul uscat, murea de nerăbdare. Îşi sprijini flinta de perete şi, găsind gaura cu mîna stîngă, reuşi să vîre cheia înăuntru şi răsuci. Împinse uşa care, încet, se deschise. Uită de puşcă.

Soarele răsărise deja, dar încă era ascuns de acoperişuri. Zorii se arătau cenuşii, cețoşi. Norii treceau. Casele se învăpăiau încet dinspre mansarda de lîngă Trinity College. Gertie, cu picioarele adunate, se culcase pe masa unde o lăsase Callinan şi părea să doarmă. Îşi coborîse puțin fusta şi nu i se mai vedea decît jumătatea gambei. Părul tuns scurt îi atîrna în dezordine, o parte pe chip şi altă parte pe sugativa de pe birou.

Callinan se apropie tăcut, dar fără a se strădui să nu fie remarcat. Fata nu se clintea. Respira încet, ritmic. Callinan se opri, se aplecă peste chipul ei. Avea ochii larg deschişi.

- Gertie, şopti el.

Ea îl privi. Nu putea fi interpretată privirea ei. Nu se clintea.

- Gertie, şopti el din nou.

Ea îl privea. Nu putea fi interpretată privirea ei. Nu se clintea. El îşi întinse cele două mîini uriaşe spre ea şi îi cuprinse talia. Apoi urcă încet spre sîni. Tocmai asta crezuse: n-avea corset. Acest detaliu, la care se adăuga faptul că, pe de altă parte, avea părul tuns scurt, îl tulbură din nou foarte tare pe Callinan. La subsuoară simți panglica sutienului; acest detaliu de vestimentație intimă îl zăpăci complet. Noutățile feminine descoperite i se părură totodată minunate şi ciudate. Asta era va să zică ultima modă, dar cum de această simplă funcționară de la poşta dublineză era atît de informată în plin război? Toate astea probabil că veneau de la Londra, sau poate de la Paris.

- La ce te tot gîndeşti? şopti deodată Gertie.

Îi zîmbea dulce, cam batjocoritoare. Callinan, descumpănit, îi dădu drumul şi încercă să se ridice, dar Gertie îl înhăţă de şolduri cu genunchii, apoi, încrucişîndu-şi picioarele, îl trase spre ea.

- Ia-mă, şopti ea.

Şi adăugă:

- Adînc.

XXXV

- Ei, zise Kelleher, Mac Cormack făcea gură? De parcă era cazul să se mai gîndească la aşa ceva.

Dillon, visător, îşi îngrijea unghiile, iar Kelleher îşi mîngîia mitraliera Maxim. O rază de soare la răsărit începea să strălucească pe metal.

- Totuşi e multă linişte, observă Kelleher. Mă întreb dacă mai începe vreodată scandalul.

Dillon înălță din umeri.

- Am pus-o.

Adăugă:

- Ăştia ne lasă în şomaj o vreme şi p-ormă ne lichidează rapid.

Trase concluzia:

- Am pus-o.

Reluînd alt subiect, declară:

- Mac Cormack exagerează.

- Cu ce? întrebă Kelleher.

- Cu noi doi.

- Ne bănuieşte de ceva.

- De parc-ar fi treaba lui. Mai bine s-ar ocupa de fîşneața aia şi să ne lase-n pace. Dar uite că nu-ndrăzneşte şi atunci îi umblă altele prin cap.

- Gallager tropăia de nerăbdare.

Dillon înălță din umeri.

- Imbecilul. Nu-i vor face nimic fetei, sînt cu toții nişte cavaleri, poate în afară de Gallager al tău. Dar ceilalți nu l-ar lăsa. Îi roade ca naiba, însă n-ar avea curajul. Va ieşi neprihănită din mîinile lor.

- Cu noi doi ar putea fi şi mai liniştită.

Dillon înălță iar din umeri.

- Zău că de-abia aştept un pic de scandal, suspină el, cu toate că de fapt nu-mi place. Cît de mult trebuie să iubesc Irlanda ca să mă dedau la aşa ceva. Da, zău că de-abia aştept un pic de scandal.

Se ridică şi îşi strînse la piept camaradul de luptă. Kelleher încetă o clipă să mai contemple mitraliera şi-i zîmbi.

XXXVI

Radioul îi aduse un mesaj comodorului Cartwright. *Furious* trebuia să se oprească în față la Rings End. Atacul britanic va începe la ora şapte. La ora zece, un nou mesaj îi va indica lui *Furious* punctele strategice ocupate încă de rebeli, pe care va trebui să le bombardeze.

- Dacă va mai rămîne vreunul, remarcă Mountcatten, căruia Cartwright îi comunica acest ordin.

- Toate se vor termina curînd. O să ne păstrăm bombele pentru submarinele barbare.

- Asta-mi doresc şi eu, zise Mountcatten.

XXVII

- Ce mă-sa tot face, mormăi Mac Cormack, nu se mai întoarce.

- Probabil că acuma i-o pune, zise Caffrey complet treaz.

- Vrei să spui c-o fute, comentă Gallager.

Izbindu-se peste coapse, declanşă un rîs gos.

- Țineți-vă gura, zise O'Rourke. Scîrboşilor.

- Vai! vai! zise Caffrey, eşti gelos?

- Callinan n-ar face aşa ceva, zise Mac Cormack. De altfel nu se-aude nimic. Ea ar țipa dacă ar încerca să-i facă ceva.

- Poate că şi ea vrea, zise Caffrey. Închipuie-ți că ea o fi insistat!

I se adresa lui Gallager. Rîseră amîndoi.

O'Rourke se ridică în picioare.

- Scîrboşilor. Scîrboşilor. Țineți-vă gurile alea spurcate, pline de obscenități.

- De parcă medicinştii nu s-ar pricepe la obscenități. Pudibondule. Prea te-ai rugat azi noapte la Sfîntul Iosif.

- Destul! urlă deodată Mac Cormack. N-am venit aici să ne certăm. Amintiți-vă că ne aflăm aici ca să luptăm pentru independența patriei noastre – şi fără îndoială ca să murim.

- Şi în tot timpul ăsta, observă Caffrey, Callinan e bine mersi călare pe mica englezoaică. Ia ascultați.

Făcură linişte şi auziră o serie de mieunături scurte care, încet încet, se transformară în gemete lungi, întretăiate de momente inegale de tăcere.

- Chiar că-i adevărat, şopti Gallager.

O'Rourke deveni palid, de-o paloare ce dădea spre verde. Mac Cormack interveni:

- Hai lăsați, că-i o pisică.

Iar O'Rourke, care voia să-şi facă iluzii, repetă:

- Bineînțeles că-i o pisică.

Iar Gallager, cu un zîmbet idiot, repetă:

- Dar sigur. O pisică. O pisică.

Caffrey rînji:

- Poate că puştoaica o trage de coadă. Bietul animal. Mă duc să văd.

Ieşi din cameră. Se auzi o serie de gemete accelerate şi stridente, apoi linişte şi confuzie. În clipa aceea, Caffrey ajungea în faţa uşii. Flinta lui Callinan stătea singură de planton. Caffrey intră. Se terminase. Callinan se încheia la pantaloni tremurînd şi Gertie sărise în picioare. Chipul ei sclipea de satisfacţie. Îl privi pe Caffrey cu obrăznicie. Caffrey o găsi frumoasă.

Şi nu ştiu ce să zică.

După cîteva secunde, cînd îşi termină reechiparea, Callinan îl întrebă destul de grosolan:

- Ei?

Caffrey răspunse:

- Ei?

Gertie se uită la amîndoi cu o privire pătrunzătoare.

Callinan reluă pe acelaşi ton:

- Ei?

Iar Caffrey nu ştiu ce să-i răspundă:

- Ei?

Callinan, mai puţin sigur de el, spuse:

- N-ai văzut nimic, aşa-i?

- Dar s-a auzit.

- Sînt dezonorat, şopti Callinan copleşit.

- Ceilalţi cred că-i o pisică. O să spui că era o pisică.

- O să spui şi tu asta?

Caffrey se uită foarte atent la Gertie. Încă mai gîfîia nitel.

- Bineînţeles că era o pisică.

Callinan îşi scoase din buzunar frumoasa batistă verde cu harpoane aurii şi se şterse pe faţă.

- Ia te uită, zise Caffrey, ţi-a curs sînge din nas.

XXXVIII

- Iată-i, zise Gallager.

O'Rourke nu se-ntoarse. Gertie tocmai intrase, încadrată de Callinan şi Caffrey.

- Chiar că era o pisică, zise Caffrey.

- Fir-ar să fie! confirmă Gallager. Iată-i! Iată-i!

Mac Cormack se năpusti spre una din răsuflători.

- Domnişoară, zise O'Rourke înseninat, probabil vi s-a explicat că prezența dumneavoastră aici e suspectă.

- Şase! Vin în fugă pe pod, exclamă Gallager.

- Cretinii naibii, confirmă Mac Cormack, ia uite-i ce mulți sînt.

- Am hotărît că veți rămîne în permanență sub supravegherea noastră colectivă, continuă O'Rourke.

- Tragem în ei? întrebă Gallager.

Nişte mitraliere pe care britanicii le pitiseră pesemne în stivele de lemne începură să peroreze. Rafalele izbiră ca stropii de ploaie fațada. La parter, Kelleher răspunse cu sete. Caffrey şi Callinan se năpustiră la geamuri pentru a deschide tirul alături de Mac Cormack şi Gallager.

- Ascundeți-vă sub birou, ordonă O'Rourke, şi nu vă mişcați de-acolo.

Gertie îl ascultă.

O'Rourke închise uşa şi vîrî cheia în buzunar. Apoi îşi luă locul alături de ceilalți combatanți.

Britanicii păreau hotărîți să lichideze treaba. Năvăleau din toate părțile. Deja cuceriseră parcă O'Connell Street. Rebelii din Eden Quay văzură o coloană de prizonieri, cu mîinile ridicate, pe care ceilalți îi duceau spre Metal Bridge.

- Am îmbulinat-o, zise Caffrey.

- Sînt camarazii de la Biroul Central, notă Mac Cormack. Îi recunosc pe Teddy Lanark şi pe Shan Dromgour.

- Dă-le un telefon, sugeră O'Rourke.

Mac Cormack, părăsindu-şi postul, se îndreptă spre biroul lui Sir Théodore Durand, stins din viață. O observă pe Gertie, pitită dedesubt, cu ochii închişi. Avînd grijă

să nu calce pe ea, se aşeză, începu să învîrtă manivela şi ridică receptorul. După ce ascultă, zise, între două împuşcături ale celorlalți, pe cînd toate miroseau a praf de puşcă:

- Nu răspunde nimeni.

Camarazii lui continuau să-i doboare pe britanici. Poate că nici nu auziră această remarcă incidentală a şefului lor.

Nu remarcară nici faptul că imediat după aceea tresări. Ei țînteau atenți şi-şi doborau duşmanii. Britanicii începeau să se-nfurie. Circulația pe pod, la fel ca şi cea de-a lungul cheiurilor, le era în continuare interzisă, cu excepția unor pierderi ajungînd la peste patruzeci şi cinci la sută din efective (ceea ce din punct de vedere militar putea fi considerat încă o realizare strălucită, dar la limită). Mai insistau, totuşi, cu acel curaj pe care ți-l dă forța.

- Cine eşti? zise o voce la capătul firului.

Mac Cormack îşi aplecă ochii. Simți cum gura i se uscă.

- *By Jove!* reluă vocea. Răspunde!

Un mic şoc electric îşi începu călătoria de-a lungul coloanei vertebrale, prelungindu-se prin măduva spinării cu frecvență sporită.

Mac Cormack, bîlbîind uşor, declară:

- Aici Mac Cormack.

- Alt rebel nemernic şi împuțit, pun pariu, răspunse vocea.

Mac Cormack rămase fără piuit. Surprinzătoarea (pentru el) activitate a lui Gertie combinată cu această jignire îi tăia cuvintele pe buze, la fel ca şi picioarele.

- I-auzi, repetă el, i-auzi.

- Încă nu v-ați predat, băi, papistaşi nenorociți?

Mac Cormack începu să geamă.

- Hei, bă, ce faci acolo?

- Fi… fifi… fifinnegans wake, bîlbîia Mac Cormack.

- Cum? Cum? Ce mă-ta vrei?

Dar Mac Cormack nu mai era în stare să răspundă. Pentru a-şi ascunde gemetele, muşca din plin microfonul.

- Ce zgomote ciudate scoți, remarcă vocea de la capătul celălalt.

Ba chiar adăugă, plin de îngrijorare:

- Nu cumva eşti rănit?

Mac Cormack nu răspunse. Ebonita scrîşni.

- Hei! urlă vocea. Ce te-a apucat?

Mac Cormack scăpă receptorul pe masă, cu un horcăit prelung. Auzea limpede vocea de departe care, hîrîind şi fonfăind, spunea:

- Vă somăm să vă predați, să vă predați imediat.

Şi către cei de alături:

- Ia te uită, nu mai răspunde. Te pomeneşti c-a murit.

Cu ochii pe jumătate închişi, îi vedea pe O'Rourke, Gallager, Caffrey şi Callinan care împuşcau harnic la duşmani. Nici nu se uitau la el. Se simțea tot mai tare mirosul de praf de puşcă.

Îşi coborî privirile şi o văzu pe Gertie care, terminîndu-şi treaba, se pitulase înapoi sub birou. Se ştergea cu dosul mîinii la gură.

Puse receptorul în furcă şi, cu genunchii tremurînd, se ridică. Spuse:

- Chiar că erau camarazii de la Biroul Central cei pe care i-am văzut adineauri.

- Noi oricum nu ne predăm, declară O'Rourke.

- Desigur, aprobă Mac Cormack.

Înaintînd cam în zigzag, se întoarse să-şi reia flinta şi, din primul foc, doborî un britanic care avea pretenția de a îndrăzni să traverseze O'Connell Bridge.

XXXIX

- Am pus-o, şopti Dillon

Kelleher nu răspunse. Îşi mîngîia cu blîndeţe mitraliera care se răcea încetişor după ultima alarmă.

Din nou, britanicii se reculegeau pentru a pregăti lichidarea definitivă. Nu se mai auzeau decît împuşcături îndepărtate şi sporadice.

- Ce zici de asta? întrebă Dillon.

Kelleher răspunse:

- Nimic.

Îşi bătu uşor mitraliera cu palma.

- E dată dracului, mititica.

Adăugă:

- Dacă n-a fost de data asta, va fi data viitoare.

- Ehei! strigă Dillon. Dacă te referi la patria noastră, nu mă tem deloc pentru ea. E eternă, scumpa noastră Eire. La fel ca şi era creştină. Dar eu mă gîndeam la noi.

- Da, între noi, totul se va termina curînd.

- Şi ce zici de asta?

- Trebuia să se-ntîmple într-o zi sau alta.

Dillon se gîndi:

- Poate că mai scăpăm totuşi…

- Nu, zise Kelleher.

- Nu? Aşa zici: că nu?

- Da, aşa zic: că nu.

- De ce?

- O să murim pînă la ultimul.

- Asta-i părerea ta?

- Nu ne predăm.

Dillon îşi pocni degetele.

- Eşti foarte curajos, Corny.

Kelleher se ridică şi făcu vreo cîţiva paşi, meditativ.

- Mă-ntreb ce s-a-ntîmplat sus.

- Sus? Au luptat ca şi noi.

- Vreau să zic: cu mititica.

- De ea mi se rupe.

Apoi îşi înălță capul:

- Asta te roade?

Kelleher nu răspunse.

- Puştoaica. Ne calcă pe nervi aici. O să ne-auzim tot felul de poveşti. Aşa-s toate femeile. Ştii că le cunosc bine. Tu eşti prea tînăr. Eu unul le ştiu de douăzeci de ani, cu meseria asta. Ce chestie. După tine, de meseria mea o să-mi pară cel mai rău. Costumele, ce-mi mai plăceau. Sau rochiile, cînd se schimbau. Aşa-i moda, şi-apoi materialele, mătasea, dantela, broderia irlandeză…

Se ridică, îl prinse pe Kelleher de umeri şi-l îmbrățişă.

- O să-mi pară rău după tine, să ştii.

Adăugă:

- E adevărat că te gîndeşti la pupăza de sus?

Kelleher se desprinse cu blîndețe din îmbrățişarea lui Dillon, dar cu hotărîre. Şi în linişte. Iar atunci auziră vocea cordială a lui Gallager:

- Hei, porumbeilor, vă faceți scene de gelozie?

- Eu unul nu-nțeleg moravurile astea, adăugă Callinan.

- Nimeni nu v-a cerut părerea, răspunse Dillon.

- Eh! făcu Gallager. În stadiul ăsta. Trebuie să fim înțelegători.

- Am venit după o ladă de muniție şi cîteva lăzi de uiski. Mai sînt? întrebă Callinan.

- Da, răspunse Kelleher.

- Şi moralul, întrebă Callinan, e-n regulă?

- Păi am pus-o, nu?

Dillon spusese asta.

- O să murim pînă la ultimul, declară Gallager cu o uşurință glumeață care-l împunse în inimă pe croitor.

- Ce-ai pățit, Mat? îl întrebă Callinan. Doar nu te fîsîi acuma, totuşi.

- Nici vorbă. Nici vorbă.

Gallager şi Callinan se priviră înălțînd din umeri. Se îndreptară spre cambuză.

- Am avut o idee bestială, zise Gallager, cînd le-am făcut vînt la hoituri peste bord. De-atunci îmi vine să zbor: îs cu sufletul curat.

- Ca nou născut! exclamă Kelleher care trăsese mereu cu ochiul pe o suflătoare.

Ceilalți amuțiră pe loc, azvîrliți într-un cristal de tăcere.

- Iată-i! continuă Kelleher. Cu un steag alb. În spate e un ofițer…

- Te pomeneşti că se predau britanicii? întrebă Gallager.

XL

Mountcatten îl găsi pe Cartwright aplecat peste telegrame.

- Toate merg ca ceasul, zise comodorul. Am impresia că insurecția e lichidată. Toate punctele ocupate de rebeli au fost recucerite. Toate sau aproape toate. Acum fac pontajul. Da, mi se pare că-s toate. Four Courts, gara din Amiens Street, clădirea Poştei, gara din Westland Row, hotelul Gresham, Colegiul Medical, berăria Guinness, gara din Harcourt Street, Shelbourne Hotel, toate astea-s recucerite. Ce mai rămîne? Casa Marinei? Recucerită, conform telegramei 303-B-71. Băile din Townsend Street? (Ce idee.) Recucerite, conform telegramei 727-G-43. Etcetera. Etcetera. Generalul Maxwell a lucrat frumos şi a lichidat situația energic, rapid, hotărît şi abia cu un strop de tărăgănare ce caracterizează armata noastră.

- Atunci nu vom mai avea de tras asupra irlandezilor? Îmi place mai mult aşa. Însemna să stricăm nişte obuze care de-abia aşteaptă să-i pleznească pe barbari.

- Ştiu care-i părerea ta pe acest subiect.

Intră radiotelegrafistul, aducînd o nouă telegramă.

- O clipă. Să-mi termin pontajul.

Îl termină.

- Nu mai rămîne decît oficiul poştal de pe Eden Quay, zise Cartwright.

Luă telegrama şi o citi: “Acesta e ordinul de ancorare în dreptul lui O’Connell Street”.

- Înseamnă că vom strica nişte obuze, spuse Mountcatten.

Comodorul Cartwright luă dintr-o dată un aer mai posomorît.

XLI

Mac Cormack şi O'Rourke se întoarseră în oficiul poştal. Callinan, Gallager, Dillon şi Kelleher îi aşteptau. Baricadară din nou uşa.

- Ei? întrebă Dillon.

- Bineînțeles, ni se cere să ne predăm. Cică noi sîntem ultimii. Insurecția e învinsă.

- Minciuni, zise Gallager.

- Nu, cred că e adevărat.

- Mi se părea că n-o să ne predăm niciodată, zise Kelleher.

- Cine zice să ne predăm? spuse Mac Cormack.

- Eu nu, zise Kelleher.

- Şi în ce condiții? întrebă Dillon.

- Fără condiții.

- Adică? O să ne-mpuşte?

- Dacă vor.

- Dar cine cred ei că sîntem? zise Gallager.

Meditară cîteva clipe la acest lucru, ceea ce provocă o scurtă linişte.

- Şi englezoaica, zise deodată Kelleher. Ar trebui să scăpăm de ea, în orice caz.

- Oricum, remarcă Larry O'Rourke, dacă vom fi omorîți aici, n-o putem obliga să asiste la aşa ceva.

- Şi de ce nu? întrebă Kelleher.

- Ne calcă pe nervi, zise Gallager. Să le-o predăm.

- Şi eu cam aşa zic, spuse Mac Cormack.

- Tu eşti şeful, zise Mat Dillon. Aşa că o zvîrlim afară şi n-au decît să şi-o ia.

- Ar fi o problemă, făcu O'Rourke.

- Care?

- Nu, nimic.

Ceilalți îl priviră.

- Explică-te.

El ezită.

- Ei bine, nu trebuie să poată spune nimic despre noi.

- Dar ce informații le poate da? Nici măcar nu ştie cîți sîntem.

- Mat, nu la asta mă refeream.

- Explică-te.

El roşi.

- E fată tînără. Trebuie să nu fi suferit nici o modificare…

- Ce tot vorbeşti? întrebă Gallager. Nu pricep.

- E clar totuşi, interveni Dillon. Dacă i-ați pus-o toți la grămadă, se va înverşuna împotriva noastră. Îi va stîrni pe britanici, iar ei îi vor suprima pe toți camarazii noştri care le-au căzut în mîini.

- Eu unul am fost corect, zise Gallager.

- Şi eu, zise Corny Kelleher.

- Şi eu, zise Chris Callinan.

- Atunci s-o aruncăm dracului afară şi să murim ca eroii, declară Dillon. Mă duc s-o aduc.

Se năpusti pe scări la deal.

- Nu zici nimic, Mac Cormack, observă Kelleher.

- S-o lăsăm să plece, răspunse Mac Cormack cu un aer nehotărît şi distrat.

- Şi Caffrey! exclamă Callinan deodată. E singur cu ea pe sus.

O'Rourke deveni foarte palid.

- Ah, da… Caffrey… Caffrey…

Ce se mai bîlbîia studentul în medicină! Mîinile îi tremurau.

Kelleher îi trase o palmă peste umeri.

- O-ncasează, ai? micuța, pe sus!

Controlîndu-şi respirația, aşa cum învățase de la marele poet Yeats, O'Rourke încerca să-şi reducă emoția la zero. Spuse de asemeni în minte de trei ori *Ave Maria*, ca supliment.

- Ce aventură ciudată trăieşte fata asta, continuă Kelleher. Să presupunem că n-am fi fost nişte tipi corecți, nişte eroi curați şi decenți, vă dați seama cîte ar fi putut să vadă fata asta de la noi. Mă rog, să vadă e un fel de-a spune.

După încă două *Ave Maria* auxiliare şi un *Slavă ţie Iosif*, O'Rourke reuşi să răspundă:

- Există bărbaţi care n-au dreptul să vorbească despre femei.

- Nu eu le ciopîrţesc cadavrele, zise Kelleher.

- Să nu vorbim de asemenea orori, urlă Gallager.

- Ciocu' mic, zise Mac Cormack.

Din nou se scufundară în linişte.

- Britanicii probabil că devin nerăbdători, sugeră Callinan cu voce blîndă.

Nimeni nu-i răspunse.

- John Mac Cormack, zise Kelleher ceva mai tîrziu (nici un cuvînt nu se mai pronunţase între timp), John Mac Cormack, n-arăţi prea bine, ce-i cu tine? Ştiu că nu eşti un căcăcios, atunci ce ai?

Larry O'Rourke se uită la Mac Cormack:

- E adevărat, arăţi cam ciudat.

Era mulţumit că nu se mai leagă de el Kelleher.

- Da, zise Mac Cormack. Şi după aia?

O'Rourke se uită la el neliniştit. Ştia prea bine, iar Kelleher tot aşa, că Mac Cormack nu era un fricos. De ce se strîmba oare aşa de ciudat? Iată ce-i sucea mutra: fetişcana de la etaj. Îl părăsi din priviri pe John pentru a-l examina pe Callinan. Dar Chris avea o privire curată şi cerească. Neliniştea lui Larry reveni: probabil că exista vreunul cu o mutră şi mai ciudată decît a lui Mac Cormack. Kelleher îi persecuta, poponarul naibii. Şi apoi, ce se-ntîmpla? Şi ce se-ntîmplase deja? Larry mai privi o dată fizionomia lui Callinan: nu se citea nimic pe ea. Apoi reveni la Kelleher şi îşi dădu seama că ăstuia brusc nu-i mai păsa de cele din jur. Atunci, Mac Cormack se uită la ceas şi zise:

- Nu mai avem decît două minute ca să le dăm răspunsul.

- Ca s-o expulzăm pe englezoaică, zise Gallager.

Dillon apăru în capul scărilor:

- Nu mai e aici. Probabil că s-a cărat.

XLII

Plenipotențiarii britanici se îndepărtară şi dispărură în spatele stivei de lemne din Norvegia. Rebelii se baricadară la loc. Era spre amiază.

- Poate că mai apucăm să halim ceva, zise Gallager.

Dillon şi Callinan merseră după o ladă de conserve şi biscuiți. Se instalară şi începură să mestece în liniște, ca nişte oameni pe cale să devină eroi şi care nu mai lasă pe seama banalității existenței decît banalitățile ei cu adevărat extreme, cum ar fi băutul şi mîncatul, urinatul şi defecatul, dar nu jocurile ambigue de limbaj. Dacă Mac Cormack ar fi început să vorbească, ar fi spus: "De ce vă uitați aşa la mine, nu puteți şti, nu puteți pricepe ce s-a-ntîmplat"; iar O'Rourke: "Sfîntă Fecioară, ce-o fi pățit, ce tîmpenie, dar mă tem că m-am îndrăgostit"; iar Gallager: "Conserva de corned beef nu-i aşa bună cu o oră înainte de moarte ca şi cu opt zile mai devreme. Ca să murim, trebuie să ne hrănim"; iar Kelleher: "Era chiar prima femeie care m-a interesat. S-a cărat, cu atît mai bine. Va fi mai uşor să devenim eroi"; iar Callinan: "Iată nişte camarazi cumsecade. Se prefac că nu ştiu ce mi s-a-ntîmplat", dar a fost Dillon cel care a vorbit şi-a zis:

- Ca pe şobolani o să ne strivească.

- Ca pe eroi, răspunse Kelleher. Formidabil ce-i enervăm pe engleji, chiar şi pe post de şobolani.

- Camarazii buni se transformă în eroi buni, zise Callinan.

- Şi de asemeni conserva bună, zise Gallager trăgîndu-şi o palmă peste coapsă.

- Mă-ntreb pe unde a putut s-o şteargă, şopti O'Rourke.

- Mister, conchise grav Mac Cormack.

O sticlă de uiski circulă.

- Şi Caffrey, zise Gallager, îl lăsăm la dracu?

- Du-te şi du-i de mîncat şi de băut, ordonă solemn Mac Cormack.

- Mai bine spune-i să coboare, interveni O'Rourke. Pînă la lupta finală, ar putea să ne explice cum de i-a scăpat englezoaica.

- Ce naiba o fi făcînd pe sus, zise Callinan neglijent.

Dillon, pentru a şasea oară, îşi reluă povestea:

- Era de planton la geamul din dreapta biroului, nici nu s-a-ntors spre mine. Mi-a zis: “Englezoaica? Habar n-am”. Am căutat în celelalte camere. N-am văzut nimic.

- Asta-i tot? întrebă Kelleher.

- Poate că s-a dus iar la baie, sugeră Gallager.

- Ca să vezi cum nu ne-am gîndit, exclamă Mac Cormack.

Se ridicară toți dintr-o singură mişcare (cu excepția lui Callinan care stătea de planton) şi încremeniră.

- Nu toți, zise Mac Cormack către Gallager.

- Bine, şefule.

Dar după cîțiva paşi se opri.

- Mă intimidează. Cum fac?

- Încerci să deschizi discret, îl sfătui Mac Cormack. Nu te-apuci să bați la uşă, n-ar fi corect.

- Gîndeşte-te c-am spart uşa, zise O’Rourke. Broasca e făcută țăndări.

- Şi-atunci? întrebă Gallager, nehotărît.

- Mă duc eu, declară Dillon. Nu mă tem de-o femeie, nici la veceu şi nici în altă parte. Tu du-i mîncarea lui Caffrey. Probabil că se plictiseşte de unul singur.

- Urcăm şi noi îndată, zise Mac Cormack.

- Aştept să se-ntoarcă el, hotărî Gallager.

Întrucît se adînci în gînduri, făcu o altă descoperire:

- Poate c-a şters-o prin grădina Academiei.

- Glumeşti, răspunse O’Rourke. Imposibil.

- Şi britanicii, întrebă Kelleher, n-ar putea veni pe-acolo?

- Imposibil, repetă O’Rourke.

- De ce, întrebă din nou Kelleher.

- Pentru că se mişcă prea încet. Vor descoperi varianta asta doar peste opt zile.

- Dar pînă-n opt zile s-a terminat.

Sticla de uiski mai făcu un ocol.

Dillon reapăru. Zise:

- Se vede că n-am baftă. Nu-i la budă.

Gallager se hotărî atunci să-i ducă lui Caffrey lunch-ul: uiski, biscuiți tari şi corned beef.

XLIII

Atunci cînd *Furious* trecu prin fața gării de mărfuri a companiei Southern and Western Railways, Mountcatten îi spuse secundului său:

- Mişto oraş, Dublinul: docuri, o fabrică de gaz, mărfare, apa poluată dintr-un rîu.

- Numai să nu-l demolăm noi.

- Nu cred că oficiul poştal din Eden Quay e chiar o capodoperă de arhitectură.

- Ciudat că logodnica lui Cartwright a lucrat tocmai acolo.

- Asta pare să-l necăjească.

- Fără îndoială că atribuie o valoare sentimentală acestei clădiri.

- Nimeni nu-i cere să-şi bombardeze logodnica.

- Nu, dar ar face-o: pentru Rege.

Întrucît l-au invocat pe respectivul personaj, amîndoi luară cîteva clipe poziția de drepți. Acum treceau prin fața gării North Wall şi trupele de pe chei, împreună cu civilii, nişte călători în pană, îi priveau trecînd.

XLIV

Gallager împinse uşa cu piciorul. Caffrey întoarse capul şi-i zise:

- Lasă şmecheriile pe masă şi şterge-o.

- Bine, Cissy, răspunse Gallager bîlbîindu-se.

Lăsă şmecheriile pe masă, dar se holbă în continuare la Caffrey care nu se mai ocupa de el, absorbit de ocupaţia lui prezentă. Aceasta se referea la o fetişcană întinsă sub el pe masă, cu picioarele crăcănate şi părul zburlit, cu fusta ridicată mai sus de talie. Ochii lui Gallager renunţară să mai examineze chipul şi activitatea compatriotului său, pentru a se îndrepta spre obiectul feminin care zăcea sub el şi în mod cu totul special spre coapsele lungi şi albe unde sclipea dunga unei jartiere. Nu putea fi vorba decît despre funcţionara de la poştă care reapărea astfel, brusc şi pe orizontală.

- Hei, urlă Caffrey, încă nu te-ai cărat?

Nu părea deloc încîntat. Gallager tresări. Începu să bîlbîie: “Ba da, ba da, acuma plec” şi se îndepărtă, alunecînd în marşarier, cu ochii mereu lipiţi pe pielea lăptoasă şi lucioasă a tinerei britanice. Mititica ucisă cu o zi înainte şi al cărei cadavru probabil că plutea deja pe la Sandymount, Gallager se gîndi deodată ce picioare formidabil de frumoase au toate fetele de la oficiul poştal de pe Eden Quay. Şi această jartieră a cărei dungă elastică şi subţire nu părea făcută decît pentru a-i dezveli mai luminoasă şi mai dulce carnea.

Înainte de a-nchide uşa, Gallager încercă să mai soarbă odată întreagă acea minunăţie într-o ultimă privire şi îşi strînse pleoapele ca să nu piardă imaginea. Întrebă timid:

- Să nu-i aduc şi ei ceva de mîncare?

Caffrey înjură.

Gallager închise uşa.

Pe ecranul cinematografului său interior continua să vadă, fosforescente şi carnale, formele pure ale englezoaicei şi vestimentaţia ei suplimentară: ciorapii perfect întinşi, jartiera, fusta ridicată pînă sus. Încă o dată, şi-o evocă pe cealaltă care pierise pe trotuar şi începu să mormăie rugăciuni pentru a învinge ispita. Doar nu era să se lase pradă înclinaţiilor spre satisfacţiile pur personale. Venise aici pentru a elibera Irlanda şi

nu pentru a-şi tulbura echilibrul din măduva spinării. După ce rosti vreo douăzeci de *Ave Maria* şi tot atîtea de *Slavă ţie Iosif*, simți că se mai înmoaie nițel. Abia atunci porni în jos pe scări.

- Ce meclă de trei lei ți-ai tras, observă totuşi Dillon.

- Bă fraierilor! începu să urle plantonul în şoaptă.

Callinan tropăia de excitație.

- Şase! Fiți pe fază! Vine gagica! Iată şi Royal Navy!

XLV

Furious ancoră la cîțiva yarzi în aval de O'Connell Bridge. La ordinul comodorului Cartwright, tunurile fură pregătite să tune. Dar mai simțea totuşi o anumită scîrbă la gîndul de a se folosi de ele, nu c-ar fi ezitat să facă piftie nişte rebeli republicani şi papistaşi, dar acest oficiu poştal, cît se poate de nasol, slinos şi sordid în arhitectura sa funcționărească şi aproape dorică, acest oficiu poştal îi evoca ataşanta personalitate a logodnicei sale, Miss Gertie Girdle, cu care trebuia în plus (după cum şi-o dorea) să se însoare cît de curînd pentru a consuma împreună cu ea actul cam înfricoşător pentru un băiat cast, actul ciudat ale cărui peripeții ascunse aduc o tînără puştoaică din starea virginală în starea gravidală.

Cartwright ezita aşadar. Mateloții îi aşteptau ordinele. Deodată, vreo şase dintre ei se întinseră pe punte şi alții doi se prăvăliră peste bastingaj pentru a trage un picaj însîngerat în Liffey. Nu se adăpostiseră. Kelleher se săturase să vadă siluetele alea aşa sigure de ele. Mitraliera lui îşi făcea bine treaba.

XLVI

Primul obuz se-nfipse bîzîind în gazonul din grădina Academiei. Apoi explodă împroşcînd cu iarbă şi pămînt imitațiile de statui antice, statui de ghips împodobite cu frunze uriaşe de viță din zinc.

Al doilea urmă acelaşi traseu. Cîteva frunze căzură.

Al treilea ajunse în Lower Abbey Street, într-un grup de soldați britanici pe care-l distruse.

Al patrulea reteză capul lui Caffrey.

XLVII

Trupul îşi mai continuă cîteva secunde mişcarea ritmică, la fel ca masculul insectei numite călugărița, care în partea de sus a fost deja devorat pe jumătate de femelă şi totuşi mai perseverează în copulație.

De la prima lovitură de tun, Gertie îşi ținea ochii închişi. Deschizîndu-i poate fără alt motiv decît o uşoară curiozitate pentru ceea ce se-ntîmpla în afara ei, curiozitate venită fără îndoială după o momentană descreştere a fluxului dorințelor, observă, cum avea capul înclinat, căpățîna lui Caffrey zăcînd secționată lîngă un fotoliu de răchită. Fiindcă lucrurile mergeau înainte, ea nu înțelese imediat. Dar figurina descăpățînată care o călărea mai departe îşi pierdu încet avîntul, se opri din agitație, se fleşcăi. Sîngele țîşni în jeturi groase. Atunci Gertie, urlînd, se desprinse iar ceea ce rămăsese din Caffrey căzu dizgrațios pe parchet, ca o păpuşă de tărîțe sfărîmată de tirania unui copil. Gertie, de-acum în picioare, examină situația cu anumită oroare. Se gîndi foarte repede: "Măcar e unul mai puțin". Totuşi, destul de impresionată de acest Caffrey mort cu fălcile mutate de obuz, se trase înapoi către fereastră, cu mintea mai degrabă răvăşită şi tremurînd, plină toată de sînge şi de jetul unui omagiu postum.

Era cu adevărat emoționată. La parter, rebelii țăcăneau înverşunați. Al cincilea obuz explodă în grădina Academiei. Gertie, întorcîndu-se nițel de la spectacolul manechinului de ceară pe care i-l oferea trupul ciopîrțit, observă o navă de război britanică scoțînd de altfel mai mult fum pe horn, decît pe țevile tunurilor. Recunoscu nava *Furious* şi zîmbi uşor: nu era nimeni lîngă ea s-o întrebe de ce zîmbeşte. Al şaselea obuz, lovind acoperişul casei de-alături, îl distruse. Moloz, schije de cărămizi țîşniră în toate direcțiile. Gertie se cam sperie. Se îndepărtă de geam, sări peste cadavru, ieşi din cameră, se pomeni pe palier. Jos în penumbră, rebelii, atîrnați de suflători, îi umpleau încăpățînați de gloanțe pe mateloții de pe *Furious*.

XLVIII

Nu era deloc sigur că era ea; era chiar improbabil. Printre ei putea fi foarte bine şi vreo amazoană fanatică şi republicană, dar se cuvenea totuşi să strivească o femeie sub bombe? Comodorul Cartwright îşi mîngîie meditativ mustața, cu atît mai mult cu cît Mountcatten tocmai îl anunțase că şase marinari fuseseră deja ucişi şi douăzeci şi cinci răniți; cît priveşte rezultatele pozitive ale demolării, ele erau modeste. Cartwright ordonă aşadar încetarea focului şi trimise o radiotelegramă pentru a-l informa pe generalul Maxwell de prezența unei femei printre rebelii din Eden Quay şi cerînd noi instrucțiuni.

XLIX

- Pauză, anunță Kelleher.

- S-au potolit, zise Mac Cormack.

- Nu ştiu ce i-a apucat, zise Mat Dillon.

- Măcar ne dau un mic răgaz, zise Callinan. Ne mai odihnim nițel.

Kelleher se agită imediat pe lîngă mitraliera lui.

- Şi Caffrey? întrebă O'Rourke.

- Mi se pare c-a fost ceva tămbălău la etaj, zise Mat Dillon.

- Sfîntă Fecioară, Sfîntă Fecioară, murmură Gallager luîndu-se cu mîinile de cap.

- Ce-ai pățit?

Gallager, tremurînd ca un cîine de vînătoare, începu să geamă uşor. Kelleher, părăsindu-şi mitraliera, îi trase cîteva scatoalce peste spate.

- Hei, bătrîne, îl întrebă el afectuos, ți-ai pierdut firea?

- Spune-ne de Caffrey, zise Mac Cormack.

- Vă repet că am avut pagube la etaj, declară Dillon. Mă duc să văd.

Porni. Punîndu-şi piciorul pe prima treaptă, ridică ochii şi o zări pe Gertie care îi privea şi îi asculta. Stătea țeapănă, cu ochii ficşi, cu rochia mototolită plină de sînge. Mat Dillon se sperie foarte tare. Spuse cu voce vîscoasă: "Ea n-a plecat" şi ceilalți, răsucindu-se, o văzură. Gallager se opri din plîns.

Ea se puse în mişcare şi coborî treptele.

Dillon se întoarse încet spre grupul camarazilor săi.

Ea se apropie de ei. Se aşeză.

Le spuse cu multă blîndețe:

- Aş mînca şi eu nişte homar.

L

Mîncă în fața lor tăcută. După ce termină conserva, i-o întinse lui Gallager care începu să pipăie visător cutia goală. O'Rourke îi oferi atunci un pahar de uiski pe care ea-l bău.

- Erai ascunsă? întrebă Mac Cormack.

- Ăsta-i un interogatoriu? răspunse Gertie.

Îi dădu înapoi paharul lui O'Rourke.

- A murit, zise ea. Capul i-i acolo (făcu un gest cu mîna) şi corpul i-i acolo (arătă un punct mai îndepărtat). E oribil, adăugă ea politicos. Obuzul a smuls şi o bucată de zid. Aş mai vrea încă un pahar de uiski.

O'Rourke îi mai întinse unul plin cu vîrf pe care ea-l dădu peste cap.

- Erai ascunsă? întrebă din nou Mac Cormack.

- Dar Caffrey ştia, se nelinişti Dillon. Oare m-a minţit? Tu unde erai atunci?

- Bietul Caffrey, zise Gallager, începînd iar să suspine. Bietul Caffrey!

- Întreabă-l pe el, răspunse Gertie.

Arătă spre Gallager.

- Ai văzut-o cînd ai fost să-i duci de mîncare lui Caffrey?

- E îngrozitor, Sfîntă Fecioară! E îngrozitor.

Mac Cormack se uită la Gertie cu o bruscă şi violentă nelinişte.

- Ce i-ai făcut? Astea-s cioace, cu obuzul. L-ai omorît? L-ai omorît?

- Du-te să vezi.

Era foarte calmă, foarte calmă. Ceilalţi se ţineau la oarecare distanţă de ea. Callinan, plantonul, se întorcea mereu s-o privească, uimit. Ea îi zîmbi. Atunci el nu se mai clinti, cu ochiul blocat la suflătoare.

- De ce zîmbeşti? întrebă Mac Cormack.

Dar ea nu mai zîmbea.

- Mă duc să văd, zise Mat Dillon.

Era mereu gata să dea fuga.

- O să aluneci pe sînge, îi zise ea. E oribil, adăugă politicos.

- Sfîntă Fecioară! Sfîntă Fecioară! mormăia Gallager.

Mac Cormack şi O'Rourke îl scuturară înjurîndu-l. Se calmă. Întorcîndu-se cu spatele la Gertie, îşi luă flinta şi se postă la unul din geamurile baricadate: nimic nu părea să se-ntîmple la bordul lui *Furious*.

- Cum se cheamă nava care tocmai ne bombardează?

Toţi remarcară acel *ne*, dar nici unul dintre plantoane nu răspunse. O'Rourke a fost cel care a informat-o că e vorba de *Furious* şi a adăugat:

- De ce întrebi?

- Pentru că nu toate navele se cheamă la fel.

Nu i se păru că e un răspuns foarte politicos.

- Dacă, reluă Mac Cormack, dacă, nu ştiu cum să zic, dacă nu eşti de vină pentru moartea lui Caffrey, şi dacă într-adevăr Caffrey a murit, o să ne predăm britanicilor.

La acestea Callinan şi Gallager tresăriră şi întorcîndu-se îl priviră pe O'Rourke; acesta nu înţelese de ce.

Gertie luă un aer meditativ şi răspunse:

- Nu vreau.

- Erai ascunsă aşadar? întrebă încă o dată Mac Cormack care era perseverent.

- Da.

Ea adăugă îndată:

- Caffrey ştia.

Gallager şi Callinan o părăsiră din priviri pentru a reveni la *Furious* mereu calmă.

Mac Cormack se simţea tot mai nesigur pe el. Mormăi:

- Caffrey, vai Caffrey, vai da! apoi tăcu, examinînd-o pe Gertie cu nelinişte, murind de frică nu cumva să se hotărască deodată şi în mod public să-şi repete actele necuviincioase, pentru a nu zice chiar incredibile şi a căror mărturisire nu e prevăzută nici măcar în catehism; dar Mac Cormack era obligat să admită în sinea lui că habar n-avea cîte era în stare un preot să determine pe o femeie să mărturisească; privirea lui se încrucişă cu a lui Gertie şi nu reuşi s-o înţeleagă; atunci se înfioră. Începu din nou să mormăie, cu un aer perfect tîmpit: "Vai da, Caffrey… Caffrey…", apoi deodată se hotărî: "Trebuie luată o hotărîre", hotărî el şi începu să acţioneze cu autoritate. Înainte ca oricine să fi putut comenta hotărîrea lui de a lua o hotărîre, se ridică în picioare, o luă pe Gertie de o mînă, o tîrî uluită spre una din cămăruţe (tocmai cea în care Gallager şi Kelleher

depozitaseră provizoriu cadavrul uşierului), o împinse înăuntru şi trînti uşa după ea, răsucind de două ori cheia în broască, iar în gestul lui se simţea autoritatea unui şef.

Se întoarse spre ceilalţi şi pronunţă aceste cuvinte:

- Camarazi şi dragi prieteni, nu mai putem continua în halul ăsta. Nu mă refer la britanici, e clar, o să ne-o tragă, am pus-o, să nu ne mai prefacem, chit că o să le halim nervii o vreme, o să fim nişte eroi, nişte eroi cît China, dacă-i vorba să fim eroi, e clar c-o să fim eroi, dar ce nu se-nvîrte rotund e treaba cu tipa asta, ce naiba de idee a avut ea să se pitească în veceu cînd s-a pornit scandalul, nu mai avem cum s-o scuturăm de pe noi, ce-o fi vrînd, habar n-am, dar mi se pare clar şi limpede că are o chestie-n cap, ce zic eu "o chestie"? Poate că are mai multe chestii. Nu. Nu. Nu. Cu neruşinata asta printre noi, ne dă pe toţi peste cap, trebe să luăm o hotărîre, o hotărîre foarte clară şi foarte limpede, ce paştele mă-sii, şi nu-i numai asta, dar trebuie să vorbim pe faţă despre ea, trebuie să ne spunem adevărul despre ea. Iată ce cred: eu sînt şeful şi am luat o hotărîre: mai întîi am hotărît că trebe să iau o hotărîre, în calitatea mea de şef care sînt, şi pe urmă după aia sau de fapt mai întîi, să ne spunem adevărul despre ce este în ce-o priveşte pe această persoană de sex feminin pe care tocmai am încuiat-o în cămăruţă.

Ca linişte, după asemenea cuvîntare, chiar c-a fost o linişte zdravănă. Atîta de mare că pînă şi plantoanele s-au jenat de ea.

Callinan se întoarse şi zise:

- Tot nu mişcă nimic pe *Furious*.

Gallager se întoarse cu o zecime de secundă mai tîrziu şi zise:

- Tot nu mişcă nimic pe *Furious*.

Asta provocă nişte interferenţe, ca-ntr-un curs de fizică unde se compară lumina cu sunetul.

Dar la toţi gagiii prezenţi li se rupea fix în paişpe de interferenţe. Îşi storceau creierii să priceapă ce drac de cîmpi bătuse şeful lor John Mac Cormack. Iar plantoanele, care în străfundul maţelor păstraseră sensul profund al discursului său, îşi părăsiră activitatea de binoclat-la-gaură, cu tot riscul dezagreabil al unui împuţit de atac tiptil şi pîş-pîş din partea britanicilor.

Kelleher, mîngîindu-şi pe burtă mitraliera Maxim, izbi tăcerea zicînd aceste cuvinte:

- Că tot eşti tu şef, atunci continuă şi dă-i drumul, spune-ne adevărul în ce priveşte fiinţa umană de-ai blocat-o alături şi care nu-i de-un sex cu noi.

- S-a făcut, zise John Mac Cormack.

Îşi băgă mîna dreaptă prin pervazul cămăşii şi îşi scărpină pielea flocoasă de pe burdihan.

Apoi se opri, cu o mutră stînjenită.

- Apropo, zise Kelleher, ce tot fute buha Dillon? Văd că nu mai coboară.

LI

Observînd capul lui Caffrey la oarecare distanță de corpul lui, într-o mare de sînge, Mat Dillon, croitorul de pe Marlborough Street, leşinase.

LII

Mac Cormack tuşi, se opri din scărpinatul burdihanului şi zise:

- Dragi prieteni şi camarazi, un lucru e sigur, fata asta n-ar trebui să fie aici. Trebuia să le-o predăm adineauri britanicilor, asta trebuia să facem. Dar ea s-a ascuns. De ce? Nu ştim. N-a vrut să ne dea explicaţii pe tema asta şi atunci noi nu putem decît să ne imaginăm diverse lucruri. Pe scurt…

- Da, "pe scurt", spuse Kelleher, că pînă acum n-ai zis decît blablabla.

- Pe scurt, continuă Cormack cu o încăpăţînare bovină, aşa cum a subliniat-o Larry cîteva pagini mai sus, dacă o predăm, nu trebuie să poată spune lucruri neplăcute pe seama noastră. Dimpotrivă, e necesar pentru cauza noastră ca ea să ne recunoască eroismul şi puritatea moravurilor…

Kelleher înălţă din umeri.

- Deci, nu trebuie să poată spune anumite lucruri. Deci trebuie să nu se fi întîmplat nimic. Adineauri aţi spus cu toţii că aţi fost corecţi cu ea. Toţi, în afară de Caffrey, care nu era aici, Larry care punea întrebarea şi…

- Şi de tine, zise Kelleher.

- Da: şi de mine. Ei bine, eu n-am spus aşa ceva pentru că dacă aş fi spus-o, aş fi minţit. Eu n-am fost corect cu ea.

Larry, uluit, se uită la Mac Cormack ca la un monstru unic şi incredibil. Îl crezu ţăcănit la cap. Nu-l părăsise din priviri nici o clipă. Cum ar fi putut el să-i facă ceva?

- Sau mai degrabă, ca s-o spun pe aia dreaptă, ea n-a fost corectă cu mine.

Larry, de-acum sigur de nebunia lui Mac Cormack, se gîndi pe dată îngrijorat la anumite aspecte practice: pentru ultimele acte de vitejie pe care micul lor grup le mai avea de comis, era nevoie de un şef adevărat, şi nu de un mitoman eventual periculos. Acest rol îi revenea de-acum lui. Dar cum se va efectua predarea puterii? Asta îl îngrijoră. Ceilalţi trei ascultau, foarte atenţi.

- Numai că, zise mai departe Mac Cormack, nu există dovezi. Treaba-i că nu pot să dau detalii cum a fost. E o chestie pe care în viaţa mea n-am mai văzut-o. Asta a fost. Dar, vă repet, n-a rămas nici o dovadă. Şi-atunci, în acest caz, putem să le-o predăm britanicilor. Nu va scoate nici un piuit pe tema de care v-am zis.

- Eşti pe repede-nainte, zise Gallager, şi n-am priceput. Dar n-are nici un rost mărturisirea ta îmbîrligată. Dacă fata vrea, o să-i umble gura. Fiindcă dovada există cu siguranță. Unul dintre noi a violat-o.

- Ce oroare! strigă Larry uitîndu-şi brusc ultimele ambiții de şefie.

- Dar cine? întrebă Callinan cu voce palidă.

- Caffrey, exclamă Gallager cu voce întunecată. Sfîntul Patrick să-i aibă sufletul în grijă!

- Analfabetul ăla! urlă medicinistul O'Rourke cu voce galbenă de cadmiu.

- Ei, fir-ar al naibii! conchise John Mac Cormack cu voce de ocru.

- Caffrey, repetă Callinan. Caffrey? Caffrey? Caffrey? Caffrey? Caffrey? Caffrey. Caffrey? Cum aşa, Caffrey? Cum aşa, Caffrey? Dar eu am violat-o.

Alunecă în genunchi şi continuă să-şi agite brațele roată. Era lac de sudoare.

- Eu am violat-o! Eu am violat-o!

Ceilalți amuțiră, inclusiv Gallager.

- Eu am violat-o! Eu am violat-o!

Mişcarea brațelor încetini şi Callinan rămase nemişcat, cu un aer absolut copleşit.

- Eu am violat-o! repetă el din nou cu vocea tot mai slabă.

- Sau mai degrabă, adăugă ştergîndu-se pe față cu frumoasa batistă verde cu harpoane aurii, sau mai degrabă ea m-a posedat pe mine.

Îşi prăvăli capul pe brațele încrucişate peste genunchii lui Mac Cormack şi începu să plîngă în hohote.

- Camarazi, gemea el, prieteni dragi, ea m-a posedat pe mine. Mi-a înşelat buna credință; sînt o victimă. Scumpă Maud, scumpă Maud, draga mea logodnică, iartă-mă. Sufletul meu ți-a rămas credincios, englezoaica n-a avut decît trupul meu. Sufletul meu a rămas nevinovat, doar trupul meu a fost pîngărit.

- Dar asta-i o tîmpenie cît China, începu să urle Gallager, că doar eu pe Caffrey l-am văzut.

Îi trase nişte scatoalce zdravene peste spinare lui Callinan.

- Ai halucinații, bătrîne, visezi, nu tu i-ai pus-o găinii de la poştă. Eşti dus cu pluta pe la mansardă. Îți jur că a fost Caffrey cel care a violat-o. Şi încă ce-o mai viola!

- Taci din gură! şopti Larry O'Rourke cu chipul descompus. Oricum a murit, continuă el, n-are decît să-şi spele în purgatoriu desfrîul, în brațele Sfîntului Patrick, iar noi ceilalți rămînem neprihăniți.

Callinan se oprise din plîns şi asculta atent discursul băştinaşului din Inniskea. Îi ceru calm să precizeze momentul în care îl văzuse pe Caffrey depravîndu-se, iar celălalt îi răspunse că atunci cînd i-a dus haleala (sau lunch-ul). Mac Cormack observă că nici nu putea fi vorba de alt prilej. Atunci Callinan trase un țipăt:

- Ei bine, eu am fost pisica!

Şi adăugă:

- Iar pisica a fost mult mai devreme, fiindcă a fost în zorii zilei.

Se ridică brusc şi începu din nou să se agite vehement.

- Ia ziceți! Vă mai amintiți de pisică? Mi-a povestit Caffrey că vi se părea că-i o pisică. Tot el m-a sfătuit să vă spun că-i o pisică. Ei bine, pisica aia care mieuna era Gertie la care-i serveam porția de dimineață. Fiindcă tot eu am început-o ceva mai devreme, de chestia asta-s absolut sigur. Cu dovezi.

Şi îşi agita uriaşa batistă verde cu harpoane de aur pătată de sînge.

Larry O'Rourke îşi întoarse ochii să nu-l mai vadă. Se chinuia cu o gimnastică mentală foarte complicată pentru a încerca să pară calm şi pentru a nu-şi manifesta sentimentele abominabile care-l frămîntau. Se simțea ca-n infern. Ar fi dat orice să poată plînge ca un mucos: dar rolul lui de sub-şef al unui grup de insurgenți în asfințitul unei rebeliuni ratate îi interzicea să verse lacrimile din copilărie. A-ncercat o rugăciune, dar fără nici un efect. Atunci porni să-şi recite cursul de osteologie, pentru a-şi scoate gîndurile ticăloase din cap. Dar Callinan continua cu exaltare crescîndă:

- Nu numai că am fost primul pe ea, dar i-am mai dat şi a doua împărtăşanie. Iar a doua oară m-a surprins Caffrey. Tocmai terminasem. Din fericire. El m-a sfătuit să spun că era o pisică.

- Ba nu, interveni Mac Cormack, pisica a fost mai devreme.

Callinan se opri, descumpănit.

- Şi apoi, continuă Mac Cormack, pisica n-a fost în zori. A fost ceva mai tîrziu. Fix în clipa cînd au atacat britanicii. Mă tem că le cam confunzi în povestea ta.

- Dar eu vă spun că a fost Caffrey, zise Gallager. Vă spun că l-am văzut.

Callinan îşi tamponă fruntea cu frumoasa batistă verde, aurie şi roşie şi se aşează copleşit pe o ladă (goală) de uiski.

- Oricum sînt sigur că i-am pus-o de două ori. O dată la-nceput; a doua oară pe urmă. Pisica a fost a doua oară. Senzațiile tari, tot atunci. Prima dată n-a comentat prea multe. A fost foarte curajoasă. Trebe să mai adaug că ea şi-a căutat-o. Aşa că numai s-a smiorcăit niţel. N-am fost brutal, însă nu-mi dau seama ce simte o fată în clipa aia. Dar voi?

Kelleher, care stătea de planton, răspunse, fără a-ntoarce capul, că ar putea să-l întrebe pe Larry O'Rourke, avînd în vedere că pe baza cunoştinţelor sale medicale ar trebui să aibă nişte opinii mai bine fundamentate pe această chestiune. Studentul nu răspunse.

Înhăță o sticlă de uiski, dintr-o singură izbitură de colțul mesei îi făcu zob gura cu dopul şi-şi trînti o duşcă groasă pe gîtlej la vale. Nu ăsta era stilul lui, dar acum era nervos.

- Şi-apoi, de obicei eu le-o pun la curviştoane care s-au tăvălit cu ditamai taurii şi unde te pierzi în spațiu. Pentru mine a fost prima dată cu o tînără fără experiență competițională la bord. Păi ce, vouă vi s-a mai întîmplat să-ntîlniți o fetişcană la kilometrul zero?

- Bagi strîmbe de-ngheață apa, zise Gallager. Ți-am zis că l-am văzut pe Caffrey cum o călărea.

- Se poate. Se poate. Dar dup-aia. După ce-am trecut eu pe-acolo. Şi-apoi am dovezi. Dovezi cîte vrei tu. Dovezi de nu le mai poți duce. Dovezi de nu mai ştii unde să le pui. Asta mai întîi (şi-şi flutură mucitelnița ca pe-un stindard). Şi pe urmă, pisica. Şi pe urmă, pe urmă fii atent: ştiu cum e-nțolită pe dedesubt. Pot să vă spun. Asta chiar că-i o dovadă. Da, flăcăi, pot să vă zic ce-are pe sub fuste. N-are pantalonaşi împodobiți cu broderie irlandeză, n-are corset cu lamele, ca o armură, cum au boieroaicele sau muierile pe care le-ați dezechipat voi.

Mac Cormack începu să viseze la nevastă-sa (încă n-avusese timp pînă acum să se gîndească la ea), pe care n-o dezbrăcase niciodată şi pe care n-o văzuse niciodată dezbrăcîndu-se, pe care seara o găsea în pat ca pe-o grămadă mare şi moale; Larry O'Rourke începu să viseze la femeile de pe Simson Street, cu capoatele lor, cu ciorapii

negri şi jartierele de un roz murdar şi care, în afară de astea, n-aveau nimic pe ele, sau atît de puține că te-apuca tristețea chiar şi sîmbătă seara; Gallager începu să viseze la fetele de la el din sat, îmbrăcate în zdrențe şi rămase borțoase la umbra unui dolmen sau a unui menhir fără să apuci măcar să le vezi cum arată; Kelleher începu să viseze la maică-sa care se plimba mereu legată la brîu cu cordoane de sub care-i ieşea juponul, ceea ce-l dusese la concluzia că şlițul masculin e infinit mai estetic.

- Nu, pe ea, cînd o prinzi acolo (şi se luă cu ambele mîini de brîu), sub rochie, o atingi pe piele, nu pe tot felul de şmecherii sau volănaşe sau lamele, găseşti pielea.

- E adevărat ce vorbeşti tu pe-acolo? întrebă Dillon.

Nimeni nu-l auzise coborînd. Erau foarte absorbiți.

- Ai frecat menta la etaj, îi zise Mac Cormack, ce ți-a trebuit atîta?

- Am leşinat.

Gallager, după o stupefacție de-un sfert de secundă, explodă. Rîdea de se crăcăna. Îi dăduseră lacrimile.

- Nu uita că avem un mort în casă, îi spuse Kelleher fără a se întoarce.

Gallager tăcu.

- Ei? îl întrebă Mac Cormack pe Dillon.

- Capul i se rostogolise cam departe de corp. Mi s-a tăiat filmul. Cînd mi-am revenit, l-am încheiat la pantaloni, i-am încrucişat brațele pe piept, i-am pus capul în mîini, l-am acoperit cu un covor şi-am zis cîteva rugăciuni pentru odihna sufletului său.

- Te-ai gîndit la Sfîntul Patrick? întrebă Gallager.

- Şi-apoi am coborît. Aş bea o gură de tărie.

Larry îi întinse sticla de uiski şi-l întrebă cu o voce timidă:

- De ce-ai pomenit de pantalonii lui?

Mat, în timp ce bea, înălță din umeri.

- Vedeți c-am avut dreptate, zise Gallager.

- Şi eu, sări Callinan.

Mat, după ce lichidă lichidul, băgă un oftat de plăcere, apoi rîgîi, apoi azvîrli cît colo sticla care se sparse de cutia poştală cu destinația “Extern” şi se aşeză, Mat.

Toată lumea începu să mediteze în linişte. Fiecare îşi aprinse o țigară, cu excepția lui Mac Cormack care medita, de preferință, prin intermediul unei pipe.

- E clar, sfîrşi el prin a articula, nu putem să le-o predăm.

- Totuşi nu putem s-o omorîm, zise Gallager.

- Oare ce-o fi crezînd despre noi, murmură Mac Cormack.

- Ei, cît despre asta, zbieră Callinan, am putea crede şi noi cîte ceva despre ea.

- Nu va spune nimic, zise Kelleher fără a se întoarce.

- De ce? întrebă Mac Cormack.

- Astea nu-s lucruri care pot fi povestite de-o fată tînără. Îşi va ține gura, ba chiar va zice că sîntem nişte eroi, şi ce-am vrea mai mult de-atît? Cît priveşte chestia dacă s-o predăm, eu zic că nu. Să nu ne mai gîndim la ea şi să murim cu fruntea sus, ca nişte bărbați. Finnegans wake!

- Finnegans wake! răspunseră ceilalți.

- Ia te uită, continuă Kelleher, s-ar zice că începe lumea să se agite pe *Furious*.

Gallager şi Mac Cormack se năpustiră la posturile lor de luptă, urmați de Callinan. Dillon îl opri pe acesta în trecere.

- E adevărat tot ce-ai povestit adineauri?

- Despre gagică? Bineînțeles. E chiar păcat că englejii vor să ne lichideze, aş rămîne cu nişte amintiri de clasa-ntîi mai tîrziu.

- Ce ziceai tu. Cum era îmbrăcată.

- Aha! te interesează.

- Îi rezolv eu acuşica, declară Kelleher şi mitraliera lui începu să pîrîie.

- Da, mă interesează.

Dillon îl lăsă pe Callinan să se lipească de-o răsuflătoare şi se îndreptă spre cămăruța-închisoare.

Mac Cormack lăsase cheia în uşă.

Se auzi prima lovitură de tun.

LIII

Obuzul căzu în grădina Academiei. În mod clar, tirul dovedea în continuare o anumită tendință de a fi prea lung.

Comodorul Cartwright avea inima cît un purice.

LIV

Obuzele începură să bată grindină în jurul oficiului poştal din Eden Quay, dar tot pe lîngă, atunci cînd Dillon intră în cămăruță, după ce răsucise tăcut cheia în broască şi împinsese uşa care se-nvîrtise în balamale, la fel de tăcut.

Gertie Girdle îşi întinsese pe-un scaun rochia pătată de sînge, fără îndoială ca să se mai zvînte. Aşezată într-un fotoliu şi visătoare, n-avea pe ea decît sutienul, o centură în stilul cel mai modern care se fabrica pe-atunci şi ciorapii de mătase foarte bine întinşi, cu dunga strict verticală.

Pe un alt scaun, un combinezon evapora, într-o atmosferă cețoasă şi atît cît era posibil, purpura caffreyană.

Gertie visa cu ochii ei albaştri. Arăta cam înfrigurată. Şi într-adevăr pielea i se încrețea, în bobițe minuscule, sub puful subțire care de obicei, în vremuri mai liniştite, se aşternea pe pielea ei catifelată.

Dillon se înfipse în fața ei şi o contemplă, în timp ce oamenii lui Cartwright şi camarazii lui Kelleher încercau să compună o simfonie de război. Ea, Gertie, îşi înălță ochii şi-l văzu pe Mat Dillon. Nu se clinti. Spuse:

- Unde-i rochia mea de mireasă?

- Deci tu erai, răspunse Mat gînditor.

- Te-am recunoscut.

- Şi eu.

- N-am vrut să te compromit în fața camarazilor tăi.

- Cu plăcere.

- Adică?

- Mersi.

- N-ai pentru ce.

- Era dreptul meu.

- Ai terminat-o?

- Pe deplin.

- O vezi p-asta?

- Harcea parcea.

- Mi-e frig.
- Îmbracă-te.
- Cu ce?
- Cu nimic.
- Cu covorul?
- Nu asta voiam să zic.
- Auzi, mi-e frig.
- Nu ştiu.
- Fă-ți meseria.
- Lasă-mă să te privesc.
- Te rog.
- Callinan avea dreptate.
- Cine e Callinan?
- Cel care…
- Care ce?
- Cel ce…
- Ce ce?
- Iartă-mă, eu sînt politicos.
- E adevărat, mister Dillon, că nu iubeşti femeile?
- E adevărat, miss Gertie.
- Nu ți-e milă de mine? Nu vezi ce frig mi-e?
- Lasă-mă să te privesc.
- Doar vezi. Nu port corset.
- Asta mă pasionează extraordinar de mult… Eşti prima…
- Femeie.
- …fată.
- Nu: femeie.
- …pe care o văd cu moda nouă.
- E posibil.
- Este.
- Şi ce crezi?

- Nu ştiu ce să zic.

- De ce?

- Pentru vechile obiceiuri.

- E o tîmpenie.

- Ştiu.

- Eşti în pas cu moda sau nu?

- Sînt.

- Şi-atunci?

- Îți repet… mă cam descumpănește.

- Deci nu-ți place centura mea? O centură care vine din Franța, de la Paris. Şi-ncă în plin război am reuşit să-mi fac rost de ea. Nu te dă gata?

- Ba da. La urma urmelor, nu-i rea deloc.

- Dar sutienul?

- Foarte elegant. De altfel cred că ai sîni frumoşi.

- Aşadar nu eşti chiar indiferent la farmecele feminine.

- Vorbeam din punct de vedere strict estetic.

Era singurul cuvînt de origine grecească pe care-l cunoştea croitorul din Marlborough Street.

- Ei bine, zise Gertie, o să ți-i arăt. Şi eu cred că sînt foarte frumoşi.

Se aplecă puțin pentru a-şi duce mîinile la spate, în gestul grațios al femeii care-şi desface sutienul. Obiectul îi căzu pe genunchi, încă umflat, apoi se turti. Sînii apărură, rotunzi şi puternici, mari, cu sfîrcurile înălțate, încă neînvinețite de muşcăturile bărbaților: de o nuanță luminoasă.

Deşi meseria, precum şi moravurile lui, îl obişnuiseră să privească plin de răceală femeile în diverse stadii de dezbrăcare, Mat Dillon trebui să recunoască deodată că ocupă un loc în spațiu ceva mai mare, față de-acum cîteva clipe. Şi văzu că şi Gertie Girdle şi-a dat seama. Ea nu mai zîmbi şi privirea îi deveni dură. Se ridică în picioare.

Dillon, azvîrlindu-şi ambele brațe în față, făcu trei paşi înapoi bîlbîind:

- Mă duc să-ți caut o rochie… Mă duc să-ți caut o rochie…

Făcînd stînga-mprejur, țîşni afară din cameră şi, cu fruntea înghețată şi plină de sudoare, se pomeni de cealaltă parte a uşii pe care o încuie cu cheia.

Rămase cîteva clipe nemişcat, ca să-şi reia calmul. Apoi se porni la drum. Se cutremură în trecere pe lîngă veceul cu LADIES, de unde răsărise puştoaica precum Afrodita din ape. Ajunse în fața unei uşi mici pe care o debaricadă. Se găsi într-o curte măruntă. Sprijini o scară de zid. Un obuz explodă nu prea departe. Bucăți de pămînt, pietriş, moloz căzură ca o ploaie. Se prelinse de partea cealaltă. Grădina Academiei era presărată de cratere. Imitațiile de statui antice îşi pierduseră toate frunzele de zinc şi Dillon, în goană, arunca totuşi cîte o privire la avantajele masculine astfel descoperite. Simțea c-a revenit astfel într-o lume normală şi sănătoasă şi, în plus, constată că doar Venerele şi Dianele o luaseră-n freză, mutilate, ceea ce-l făcu să zîmbească. Un alt obuz explodă, la mai puțin de o sută de metri de el. Suflul îl aruncă pe jos. Se ridică. Nu era rănit. Începu iar să alerge.

Ferestrele mari ale Sălii de Expoziții fuseseră sparte. Dillon traversă Muzeul, pustiu, fără a pierde vremea prin fața mîzgălelilor, cam răvăşite de bombardamente. Uşa care dădea în Lower Abbey Street era deschisă: gardienii probabil că-şi luaseră picioarele la spinare în momentul insurecției, nedorind să se lase hăcuiți pentru nişte realizări artistice de duzină.

Un tramvai abandonat. Nimeni pe stradă. Dillon o şterse de-a lungul zidurilor către Marlborough Street.

LV

- Ceva nu se-nvîrte rotund, zise Mac Cormack oprindu-şi tirul şi lăsînd puşca jos.

Ceilalţi îl imitară şi Kelleher încetă să macine încărcătoarele.

- Nu-i normal, continuă John. Parc-ar face expre. Împrăştie la bombe în toate direcţiile, numai pe noi nu. S-ar zice că doar din greşeală au trimis-o p-aia de i-a tăiat lui Caffrey capul, Sfîntul Patrick să-i aibă în grijă sufletul.

Merse după o sticlă de uiski, trase o duşcă şi le-o pasă celorlalţi. Se-ntoarse la el golită. Îşi aprinse pipa.

- Callinan, treci de planton.

Ceilalţi îşi aprinseră ţigara.

- Dacă mai petrecem încă o noapte aici, zise Gallager, aş vrea să-l îngropăm pe Caffrey.

- Îi bag în mă-sa pă engleji, zise deodată Callinan.

Nu se-ntorsese către ceilalţi pentru a-şi declara părerea; executînd ordinul primit, supraveghea împrejurimile care nu denunţau prezenţa nici unui inamic. Tot la patruzeci de secunde, *Furious* se împodobea cu un smoc de bumbac la vîrful unuia din tuburile sale de omorît oameni.

- Mi-ar plăcea să mă bărbieresc, zise O'Rourke.

Se priviră între ei. Aveau chipul cenuşiu, acoperit de-o barbă murdară. Iar unele priviri păreau să şovăie uneori.

- Vrei să-i prezinţi omagiile lui Gertrude? întrebă Gallager.

- Chiar că o cheamă Gertrude, şopti O'Rourke. Uitasem asta.

Îl privi pe Gallager cu o mutră ciudată:

- Cum de ţi-ai amintit aşa, deodată?

- Ciocu' mic, zise Kelleher.

- Să nu mai vorbim de ea, mormăi Mac Cormack. Am hotărît că nu mai vorbim de ea.

- Şi Dillon? Nu mai e aici, observă brusc Kelleher.

Toată lumea se miră.

- Poate că-i la etaj, sugeră Mac Cormack.

- Sau cu fata, zise Gallager.

- El? hohoti Callinan.

Se vedea cum îi tremură spatele de rîs. Apoi, oprindu-se:

- M-am săturat. Îi bag în mă-sa pă engleji.

- Chiar că-i ciudat, zise O'Rourke. S-ar zice că ne menajează.

Îşi trecu mîna peste obraji.

- Mi-ar plăcea să mă bărbieresc, zise.

- Snobule, zise Gallager. Vrei să-i placi lui Gertrude?

Mac Cormack îşi agită coltul:

- Fir-ați ai naibii, primul care-o mai pomeneşte îi zbor creierii, ați priceput?

- Va trebui în orice caz să-l îngropăm pe Caffrey înainte de lăsarea nopții, zise Gallager.

- Unde poate fi totuşi Dillon, zise Kelleher.

- Poate c-o să găsesc un brici pe undeva, zise O'Rourke.

În timp ce toți ceilalți stăteau tăcuți, el începu să umble încoace şi încolo, scotocind sertarele şi negăsind mare brînză.

- Băga-mi-aş, zise, nimic.

- Nu-ți închipui cumva, zise Gallager, că funcționarele de la poştă folosesc lame de bărbierit? Mare intelectual eşti ca să crezi aşa ceva.

- Şi-apoi eu unul, zise Callinan, îi bag în mă-sa pă engleji.

- De ce nu? răspunse Kelleher. Dillon mi-a povestit că sînt femei, nişte ladies, ce-i drept, nu funcționare de la poştă, care se rad pe picioare cu lama.

- Păi vezi, îi zise Larry O'Rourke lui Callinan, care continua să stea cu spatele la ei, blocat în postul de planton; el scotocea în stînga şi-n dreapta.

- Eu unul, zise Gallager, consider că ar trebui să-l îngropăm chiar înainte de lăsarea serii pe Caffrey.

- Se pare, continuă Kelleher, se pare că sînt chiar muieri care-şi lipesc un fel de ceară pă bulane şi cînd s-a răcit ceara, şi-o dau jos împreună cu părul aferent. Asta-i o treabă radicală, destul de dureroasă şi pe urmă că numai nişte superladies îşi pot permite şmecheria, ce mai, boieroaicele!

- Ingenios! zise O'Rourke.

Învîrtea visător un tub de ceară cu dop roşu.

- Încearcă şi tu, îi zise Kelleher.

- Să fie clar, zise Callinan, îi bag în mă-sa pă engleji.

- Nu putem petrece noaptea cu un cadavru lîngă noi, zise Gallager.

- Mă întreb pe unde-o fi Mat Dillon? zise Mac Cormack.

- Cu ce? întrebă Larry.

- Cu ceea ce ții în mînă.

- Ce escroc, zise Gallager.

- Dillon poate c-a murit, zise Mac Cormack. La asta nu ne-am gîndit.

- O încălzesc şi ți-o ung pe mutră, zise Kelleher. Pe urmă să vezi ce piele lucioasă o să ai.

- Am putea să mai gîlgîim o butelie de uiski, zise Mac Cormack.

Un obuz explodă în imobilul de alături. Bucățele de tavan se fărîmițară.

- Pă engleji, zise Callinan, îi bag în mă-sa.

LVI

Bombardamentul se oprise.

Larry scotea nişte gemete de durere greţoase în timp ce Kelleher, aşezat pe burta lui ca să nu se zvîrcolească prea tare, îi trăgea ceara şi firele de barbă aferente cu un toc de scris pe post de beţişor. Gallager şi Mac Cormack se distrau de spectacol halind o conservă de ton. Callinan continua să supravegheze nava *Furious*.

- Femeile nu se fandosesc atîta, zise Kelleher, cel puţin din cîte zice Dillon.

- La urma urmelor, observă Gallager în timp ce-şi mesteca peştele în ulei, ele au pielea mai tare decît a noastră.

- Trebuie să recunoaştem, zise Mac Cormack, că dacă le intră ceva-n cap, pot fi mai încăpăţînate.

- De exemplu, atunci cînd nasc, zise Gallager. Ar fi vai de curu nostru să ne-apuce şi pe noi. Nu-i aşa, Kelleher?

- Ce insinuezi?

Tocmai ocolise bărbia şi urca pe obrazul drept, după ce terminase cu stîngul. Larry, lac de sudoare, tăcea chitic. Doar îşi chircea de durere degetele de la picioare, în burta pantofilor, dar asta nu se vedea.

- Noi, bărbaţii, zise Mac Cormack, ne văităm cînd e vorba să suferim. Femeile, în schimb, suferă tot timpul. S-ar spune că sînt chiar făcute pentru aşa ceva.

- Ce palavragiu te-ai făcut, observă Gallager.

- Eu, zise Callinan fără a se-ntoarce, pă engleji îi bag în mă-sa.

- Apropierea morţii îl face meditativ, zise Kelleher care aproape terminase cu torturarea lui O'Rourke. Ce frumos o să fii, îi şopti în ureche acestuia.

- Noi, bărbaţii, reluă Mac Cormack, cît priveşte momentul de vîrf, mă-nţelegeţi…

- Judeci că te-nţelegem, zise Gallager golindu-şi sosul în palmă.

- Ei bine, noi totdeauna simţim plăcere. Dar pentru femei, beleaua nu se mai termină din ziua cînd nu mai sînt fete…

- Ehei, cît despre asta, zise Callinan, să nu exagerăm.

- Gata, frumuşelule, zise Kelleher dîndu-i drumul lui Larry.

Acesta se ridică şi-şi trecu mîna peste obraji, care acum îi erau lucioşi.

- O treabă ca lumea, zise Gallager.

Larry era însă plin de pete însîngerate pe toată fața. Îşi privi visător mutra fleaşcă.

- Nu contează, zise Kelleher.

- Mi-e foame, zise O'Rourke.

Mac Cormack îi întinse o cutie de ton începută şi o bucată de pîine. Dar Larry nu se atinse de ele; le ținu în mîini, foarte îngîndurat. Apoi se ridică în picioare şi se îndreptă spre cămăruță.

- Poate că şi ei îi este foame, şopti.

Se opri şi se-ntoarse spre camarazii săi.

- Voi fi corect cu ea.

- Eu unul, pă engleji, zise Callinan fără a se-ntoarce, îi bag în mă-sa.

- Pe unde-o fi oare Dillon, zise Kelleher.

- Du-te să vezi, îi zise Gallager lui O'Rourke.

- Ea nu va muri, dintre noi toți, zise O'Rourke.

- De ce nu? zise Gallager.

- N-ar fi drept, zise O'Rourke.

- V-am ordonat să nu mai vorbiți despre ea.

- Ea nu trebuie să moară, zise O'Rourke.

- Şi noi? întrebă Gallager.

- Du-te să mănînci peşte împreună cu ea, zise Kelleher. Dar poate că nu-i plac tipii proaspăt bărbieriți.

- Eu unul o iubesc, zise O'Rourke.

- Ajunge, zise Mac Cormack.

- Eu unul o iubesc, repetă O'Rourke.

Îi privi roată cu un aer nemulțumit. Ceilalți tăcură.

Larry făcu stînga-mprejur şi se îndreptă spre cămăruță.

Bombardamentul nu reîncepuse.

LVII

Cartwright reciti încă o dată mesajul generalului Maxwell. Înainte de asfințitul soarelui trebuia eliminat ultimul punct de rezistență al rebelilor. Trebuia să se poată spune că revolta s-a terminat, s-a terminat cu totul. Ultimii insurgenți nu aveau voie să mai trăiască încă o noapte.

Cartwright suspină încet şi se uită la oficiul poştal din Eden Quay, găurit doar la nivelul etajului întîi. Casele din jur erau însă făcute zob. Nu se mai putea trage de timp. Comodorul Cartwright nu-i trădător, nici față de Regele său, nici față de patria sa. Şi-apoi cine era fantoma pe care i se păruse c-o zărește? De-acum va trage în plin.

Se îndreptă spre tunarii lui.

LVIII

Larry împinse uşa în spatele său. Ţinea ochii în pământ. Avea într-o mînă pîinea şi tonul. Gertie stătea într-un fotoliu cu spatele la el. Nu-i vedea decît părul blond, tuns scurt.

- Ţi-am adus ceva de mîncare, zise O'Rourke cu o voce cam emoţionată.

- Cine eşti? întrebă aspru Gertie.

- Mă numesc Larry O'Rourke şi sînt student la medicină.

- Tu m-ai şters la nas, aşa-i?

Larry, foarte emoţionat, se bîlbîi cîteva secunde, iar apoi tăcu.

- Ce mi-ai adus?

- Nişte ton şi pîine.

- Pune-le acolo.

Fără a se întoarce, arătă o masă din apropiere. Larry se execută, apoi descoperi că braţul care făcuse gestul era gol. Atunci observă rochia întinsă pe un scaun, combinezonul pe altul. Şi cam atît.

Rămase uluit, înţepenit, încremenit.

- Aud cum respiri, zise Gertie fără a se atinge de mîncare.

- Doamne, Doamne, şopti O'Rourke, ce caut eu aici?

- Ce spui?

- Vai, Sfinte Iosif, vai, Sfinte Iosif, nu m-am putut abţine, nu m-am putut abţine, iată-mă acum în faţa acestei femei care-mi pare a fi într-o stare de goliciune totală, iar eu venisem să-i mărturisesc iubirea mea, iubirea mea castă, cavalerească şi eternă, cînd de fapt pe ceilalţi nemernici vreau eu să-i imit.

- Ce faci acolo? Îţi spui rugăciunile?

- Acum mă înţeleg mai bine: Callinan, Caffrey, iată modelele mele. Biată fată, biată nevinovată care a suportat barbariile lor şi pe care, în sinea mea, îmi doresc şi eu s-o pîngăresc. Vai, Sfinte Iosif, vai, Sfinte Iosif, ajută-mă să rămîn neprihănit. Vai, Sfîntă Fecioară, nu poţi să faci oare o minune şi să-i redai fecioria iubitei mele logodnice Gertrude Girdle?

- Dar răspunde-mi o dată. Ce tot mormăi acolo?

- Te iubesc, şopti Larry foarte foarte încet.

- Eşti mare papistaş, nu-i aşa? continuă Gertie care nu auzise. Dar nu pricep de ce te-ai lipit de mine cu sclifoselile astea. Îți închipui că mă converteşti?

- Da, aşa sper, răspunse O'Rourke cu voce tare. Nu mă pot însura decît cu o adevărată catolică şi cu tine vreau eu să mă căsătoresc.

Gertie se ridică dintr-un salt şi se-ntoarse spre el.

- Eşti complet țicnit la cap, îi zise aspru. Nu-ți dai seama c-o să mori?

Larry n-o asculta. Acum o vedea. Şi nu numai că era goală, dar nu purta decît o centură pe ea şi ciorapii. O'Rourke rămase gură-cască.

Ea izbi din picior:

- Nu-ți dai seama c-o să mori? Nu-ți dai seama că în cîteva ceasuri vei fi mort? Nu-ți dai seama că înainte de lăsarea serii vei fi un cadavru?

- Eşti frumoasă, bîlbîi O'Rourke, te iubesc.

- Mi-e scîrbă de tine şi de sentimentele tale nenorocite. Şi ce-i cu petele alea grețoase de sînge pe obraji?

- Eşti soția mea în fața lui Dumnezeu, spuse O'Rourke.

Îşi înălță ochii spre tavan şi aproape că-l văzu acolo pe Tatăl Ceresc.

Gertie izbi iarăşi din picior:

- Ieşi afară! Ieşi afară! Mi-e scîrbă de tine, cu superstițiile tale grețoase.

Dar Larry îşi întindea acum brațele spre ea.

- Soția mea, scumpa mea soție.

- Cară-te. Cară-te. Ai înnebunit.

- Dumnezeu binecuvîntează această căsnicie ideală.

- Popă afurisit, lasă-mă-n pace.

El făcu un pas către ea.

Ea se dădu înapoi.

El făcu încă un pas către ea.

Ea se dădu încă un pas înapoi.

Cum încăperea era strîmtă, Gertie se pomeni acum cu spatele la perete.

Era încolțită.

Larry înainta cu brațele întinse, ca omul care nu vede prea bine în ceață. Degetele lui ajunseră în contact cu pielea lui Gertie; o atinse cam deasupra sînilor. Îşi retrase brusc mîna, de parcă s-ar fi ars.

- Ce fac? şopti. Ce fac?

- Ajutor! Nebunul! urlă Gertie. Ajutor! Nebunul!

LIX

- Auzi? îi spuse Kelleher lui Mac Cormack.

Acesta înălță din umeri.

- Ar fi trebuit s-o omorîm pe loc, dar am zis să fim corecți. Oricum toate astea n-au nici o importanță. Decît pentru cauză. Pentru cauză nu-i bine să se spună despre noi că ne-am purtat urît în momente aşa de tragice.

- Veți fi iertați, zise Kelleher. Nu e deloc vina voastră.

- Dar cine o să ştie? zise Mac Cormack.

- Va trebui ca ea să supraviețuiască, zise Kelleher. Nu-i va umbla gura. Dacă britanicii îi găsesc cadavrul lîngă ale noastre, va fi nasol. Pe cînd dacă va supraviețui, sînt sigur că va spune că ne-am purtat salon cu ea. Şi chiar e adevărat, la urma urmei.

- Am o idee, zise Mac Cormack. S-o băgăm în beci. Trebuie să fie vreun beci prin zonă.

- Mă duc să văd, zise Kelleher.

Auziră alte țipete.

- Ei bine, zise Gallager, se pare c-o să fiu singurul care nu i-am pus-o.

- Dar eu, ce crezi că pe mine nu mă interesează? zise Kelleher.

Callinan se întoarse spre ei ca să le spună că lumea se cam agita din nou pe *Furious*.

LX

O'Rourke o-nhățase pe Gertie, dar nu prea ştia ce să-i facă. Ea se zbătea înjurîndu-l. O ținea lipită de el, atîta cît putea. Nu se mai gîndea la toate cîte le spusese cu cîteva clipe mai devreme. Medita numai la tactica de urmat, dar nu-şi mai dădea seama că se gîndeşte. Îşi spuse că cel mai bine era s-o arunce pe jos. În fotoliu nu prea vedea cum să se descurce.

În timp ce-şi construia planul de atac, îşi lăsa mîinile să rătăcească pe corpul lui Gertie; cum o trăgea spre el, mai ales spatele i-l cunoştea mai bine; şi sînii pentru că-l împungeau cu vîrfurile. Porni în jos şi contactul cu tulul elastic i se păru ciudat şi mai mult decît agreabil pentru faptul că acoperea ispite considerabile.

Gîfîia, dar încă nu-şi alesese metoda decisivă.

Deodată, ea se lipi de el şi-i şopti în ureche (părul ei îl gîdila delicios):

- Prostule, crezi tu că…

Părea totuşi să consimtă la toate. Avea impresia de-acum că e chiar incredibil de întreprinzătoare şi îndrăzneață, ceea ce era ciudat din partea unei tinere fete care, la urma urmei, cu flăcăi de teapa lui Callinan şi Caffrey, nu avusese probabil decît experiențe brutale. Crezu că e momentul potrivit s-o sărute. Dar Gertie preîntîmpină orice ulterior gest familiar şi îi dărîmă iluziile.

El făcu un salt imens înapoi trăgînd un urlet de durere.

Mai tare l-a durut nu răsucirea sculei, ci viclenia fetei.

LXI

- Foc!

Însuşi comodorul Cartwright ținuse să comande personal bombardamentul definitiv.

LXII

- Bzzz, făcu obuzul.

LXIII

Obuzul trecu prin geamurile oficiului poştal din Eden Quay şi, izbind peretele din fund, explodă în hol. Un altul urmă acelaşi traseu. Al treilea devastă etajul. Acoperişul plutea în aer. Cîteva explodară pe trotuar, altele se încăpățînau să facă săpături prin grădina Academiei şi să mutileze statuile. Dar cele mai multe loveau în plin oficiul poştal din Eden Quay.

După şase minute, Cartwright estimă că s-au obținut nişte ruine destul de convenabile şi pe deplin satisfăcătoare în ochii generalului. Dădu aşadar ordinul de încetare a focului ca să se împrăştie fumul şi să se poată vedea rezultatele. Se gîndi chiar să debarce pentru a-i strînge pe supraviețuitori.

LXIV

Îndată ce lucrurile au părut a se calma, Mat Dillon ieşi din gaura de obuz unde se adăpostise, în grădina Academiei. Văzu cu plăcere că, sub braţul lui, cutia de carton pe care o transporta scăpase teafără şi nevătămată.

Pentru a se întoarce în oficiul poştal din Eden Quay nu mai avea nevoie de scară, zidul se prăbuşise, nu trebuia decît să sară peste nişte grămezi de cărămizi sparte. Uşa era smulsă. Pătrunse în hol şi, întîi de toate, o văzu pe Gertie în picioare, cu spatele lipit de un zid, privind dezastrul cu un ochi rătăcit. Nu era mai îmbrăcată decît adineauri. Duşumeaua era plină de cadavre. Lîngă mitraliera sa, Kelleher se agita şi îşi scărpina căpăţîna: fusese doar ameţit. Dar Mac Cormack, Gallager, Callinan păreau morţi de-a binelea. O'Rourke începu să geamă. Numai el mai avea prostul gust de-a agoniza. Pantalonii lui aveau sub centură o imensă pată roşie. Începu să strige blînd:

- Gertie… Gertie…

Dillon îşi lăsă cutia de carton pe o grămăjoară de dărîmături variate şi se apropie de O'Rourke care continua să geamă:

- Gertie… Gertie…

Gertie nu se clintea. Dillon constată că Larry era prea ciuruit ca să mai poată supravieţui.

- Curaj, bătrîne, îi zise, nu mai ai mult.

- Gertie, te iubesc… Gertie, te iubesc… Gertie, te iubesc…

- Hai, bătrîne, nu fi tîmpit. Vrei să-ţi spun rugăciunea pentru muribunzi?

- De ce nu vine lîngă mine? Unde e? Trăieşte, sînt convins.

Dillon îi înălţă capul şi Larry, deschizîndu-şi puţin ochii, o zări pe Gertie la fel de goală, la fel de frumoasă. El îi zîmbi. Ea îl privi aspru.

- Te iubesc, Gertie. Vino lîngă mine.

Ea nu se clinti.

- Apropie-te odată, îi zise Mat. În halul în care e, n-o să-ţi mai facă nimic.

- Mi-ai adus rochia? îl întrebă ea.

- Da. Dar fă odată ce te roagă.

Ea se apropie, cu răceală. Cînd ajunse lîngă el, Larry o privi îndelung, admirînd estetic linia picioarelor, curbura şoldurilor, mărimea sînilor. Apoi scutură cu tristeţe din cap şi îşi închise ochii. Se agită un pic şi mîna îi coborî anevoie în pantaloni. O scoase însîngerată şi strînsă. Privind-o pe Gertie, i-o întinse şi-o deschise. Ea se aplecă să vadă mai bine.

- Era pentru tine, şopti el. Era pentru tine.

Îşi înclină capul, închizîndu-şi de astă dată definitiv ochii. Braţul i se prăbuşi iar bucata de carne se rostogoli pe duşumea. Larry O'Rourke tocmai murise. Dillon îi lăsă jos capul, se ridică şi făcu semnul crucii, deşi, ca orice bun catolic, avea o puternică tendinţă spre ateism.

Cu piciorul, neatentă, neglijentă, Gertie împinse bucăţica de carne umană însîngerată spre scîndurile arse sub care dispăru.

- Biata chestie, mormăi.

Se răsuci spre cutia de carton aşezată pe dărîmături şi o înhăţă.

- E rochia mea? îl întrebă pe Mat.

- *Requiescat in pace*, murmură Dillon. Între noi fie zis, cred c-a murit în păcat mortal.

Dillon se aşeză pe resturile unui scaun şi îşi răsuci gînditor o ţigară. O privea atent pe Gertie.

- Vezi, îi spuse el pînă la urmă, am înţeles că nu se mai poartă corset, dar asta nu-nseamnă că n-o să se-ntoarcă iar moda sub o formă sau alta.

- Mă faci să rîd, zise Gertie.

- Fireşte, eşti foarte frumoasă aşa cu centura. Şi nu te jenează deloc. Dar…

- Recunoaşte că e sobru, sportiv, clasic, raţional.

- Ei, raţional, raţional. Nu-ţi trebuie multă raţiune ca să dezbraci o femeie. Vezi tu…

Dillon se întrerupse:

- Îmi dai voie să-ţi spun Gertrude?

- Auzi la el, rînji Kelleher care asculta lipit de mitralieră, ce maniere!

- Vezi tu, reluă Mat Dillon, sînt absolut sigur c-o să apară din nou corsetul peste douăzeci sau treizeci de ani.

- Şi ce-mi pasă mie?

- Văd de-acum într-un ziar parizian al epocii un articol pe stilul ăsta: "O fantomă, corsetul, îşi face reapariţia senzaţională la acest început de sezon. Va trebui să remodeleze trupul femeii ca o statuie vie. Aceste imperative ale modei sînt chiar mai categorice decît imperativele înaltei filosofii".

- Acuma-l prinde elanul profetic, zise Kelleher care supraveghea atent manevrele echipajului de pe *Furious*. Aşa se-ntîmplă uneori în clipa morţii.

- Văd, continuă Dillon, "sutiene decoltate de nylon roz susţinute cu lamele. Sînii proeminenţi se odihnesc în cupe de tul". Văd corsete strîmte "din tricotaj elastic coborînd pe coapse. La nivelul taliei, croiala e dintr-un material diferit, mai rigid, ceea ce le permite formelor să se reverse pe ambele părţi ale unei talii minuscule". Şi articolul se va încheia prin evocarea corsetului, dispărut din 1916, acest important regizor al noii siluete feminine: "sîni generoşi, talie de viespe şi fund ca la Paris".

- Bravo, zise Kelleher, baţi cîmpii ca-n filme.

- Eu prefer moda mea, fiindcă e cea de azi, zise Gertie.

- E cu tendinţe masculine. Fără fund, fără sîni, cu umerii pătraţi.

- Am impresia că vor debarca, zise Kelleher. Probabil îşi închipuie c-am murit cu toţii. O să le bag o rafală ca să ne mai servească nişte obuze.

- Pe ăla nu-l cunosc, zise Gertie, prefăcîndu-se că-l descoperă pe Kelleher. Ceilalţi au murit toţi?

- În frunte cu Caffrey, răspunse calm Dillon.

- Băga-mi-aş! începu să urle Kelleher. Futu-i morţii mă-sii! S-a blocat maşina. Şi boii ăştia vin spre noi.

Începu să se agite în jurul mitralierei.

- Nici o şansă. Nu mă pricep.

Se întoarse spre cei doi tovarăşi de supravieţuire şi o observă pe Gertie. Nu înţelesese nimic din conversaţia ei cu Dillon şi nici ce căuta acolo rochia. Se chiorî la ea foarte interesat şi se îndreptă într-acolo.

- E timpul să-mi iau rochia, zise ea cu blîndeţe.

Lăsă jos cutia de carton. Dillon tăie sfoara. Ea deschise cutia. Dillon despături hîrtia de mătase. Ea se uită în cutie.

- Rochia mea de mireasă! exclamă.

Şi către Dillon:

- Ce drăguț din partea ta.

Dillon o ajută să se-mbrace.

Kelleher era lîngă ei.

- Băgați viteză. Coborîm în pivniță şi-i împuşcăm în picioare ca să murim acolo eroic. Nici pomeneală să ne prindă vii.

- Nu? îl întrebă Gertie cu un aer nevinovat.

- Pe tine o să te lăsăm în viață. Hai, băgați viteză.

- Dar sutienul meu? L-am pierdut.

- Nici o pagubă, zise Mat, n-ai nevoie de el.

- Nu-i prea corect, zise Gertie.

- O să faci ciocu' mic, ai?, zise Kelleher, atunci cînd o să te găsească ăştia lîngă cadavrele noastre.

- Să fac ciocu' mic? Ce-nseamnă asta?

- Haide, Mat, bagă mare, bagă mare. Parcă ți-ar plăcea s-o tot pipăi acolo. Da, gagico, o să-ți ții gura.

- Despre ce? De ce?

- Sîntem nişte eroi şi nu nişte ticăloşi. Ai priceput?

- Poate.

- Normal c-ai priceput. De nu erai tu, am fi murit fără poveşti, dar fiindcă te-ai dus să te pişi chiar în momentul insurecției, gloria noastră poate fi ştirbită de bîrfe infecte şi calomnii dezgustătoare.

- Iată de ce depind unele lucruri, declară Dillon neatent.

Se dădu înapoi cîțiva paşi pentru a-şi contempla opera:

- Nu-i aşa că-i frumoasă? îl întrebă pe Kelleher.

- Da. E mişto. O să mă convingi pînă la urmă că femeile sînt ispititoare.

Şi către Gertie:

- Mă auzi? Nimic nu s-a întîmplat. Nimic nu s-a întîmplat. Nimic nu s-a întîmplat.

- Un bărbat poate pretinde aşa ceva, răspunse Gertie cu un zîmbet neruşinat. Cu o femeie nu-i acelaşi lucru.

Îl țintui cu o privire severă.

- Sau te pomeneşti că nu ştii? Ce-ai vrut să-i spui adineauri? Cum adică: femeile sînt poate ispititoare?

- Ajunge. Acuma că-i dichisită, să coborîm sub pămînt pentru a susține de-acolo ultima noastră luptă.

- Să mergem, aprobă Dillon pe un ton filosofic.

Gertie îl înhață pe Kelleher şi-l ținu în fața ei, nemişcat.

- Răspunde-mi. Înțelegi ce tîmpenie mi-ai zis cu "nimic nu s-a întîmplat"? Sau să-ți fac un desen ca să pricepi?

- Ți-am zis să taci, mai tîrziu, după moartea noastră.

- De ce? Pentru gloria Irlandei voastre?

- Da.

- Ce porcărie, zise Gertie.

Dillon interveni:

- Poate nu ştii că se mărită cu tipul care ne bombardează.

- Ce porcărie, zise Kelleher.

Cu o mişcare scurtă se desprinse din mîinile fetei şi o prinse el de brațe. Începu s-o scuture:

- O să taci din gură, ai?, după ce-o să murim? Caffrey, Callinan, Mac Cormack, O'Rourke, toți erau nişte eroi şi nişte viteji. Nu le vei pîngări memoria, ai?

- Doar nu-ți închipui că le mai țin minte numele. Pe tine cum te cheamă?

- Corny Kelleher, răspunse Mat Dillon.

- Tu ține-ți gura. Şi de ce ne-ai provocat? Camarazii noştri sînt nişte victime. Eşti o neruşinată. Cum o cheamă?

- Miss Gertie Girdle, răspunse Mat Dillon.

- Eşti o neruşinată, Gertie Girdle, eşti o neruşinată.

- Şi camarazii voştri eroici care m-au violat, ei cum sînt?

- Ce mă mai calcă pe nervi, zise Kelleher.

- Călcatul pe nervi e zero pe lîngă ce-am pățit eu, zise Gertie.

- Las-o-n pace, zise Mat. O să-i şifonezi rochia.

- Să-i ia dracu rochia! Mie să-mi promită că-şi va ține gura.

- Ziceai chiar tu că n-o să îndrăznească, e o tînără mireasă, astea nu-s lucruri de povestit…

- Ba dimpotrivă, zise Gertie.

- Acuma văd mai clar situația, declară Kelleher.

- E foarte clară, zise Gertie. Sînteți făcuți praf. O să muriți.

- Nu de asta-i vorba. E vorba de tine. Încă n-ai văzut destule.

- Ce vrei să-i mai arăți? întrebă Dillon.

Gertie îl îmbrînci pe Kelleher rîzînd.

- Şi mai ce? zise ea. Şi mai ce?

Îşi lipi gura de-a lui şi-şi împinse limba înăuntru.

El începu să-i mîngîie sînii cărora simți cum li se-ntăresc sfîrcurile.

- Încă n-a văzut destule, repeta el cu o hotărîre întunecată. Trebuie să-şi țină gura. Încă n-a văzut destule.

Mat Dillon îşi răsucea altă țigară privind cu toată curiozitatea ce se-ntîmplă. Scena se însuflețea puternic.

- Ăştia o să-mi strice rochia, mormăi el.

Apoi situația se răsturnă şi Mat începu să priceapă intențiile lui Kelleher. Nu ştia dacă trebuie să fie de acord cu ele, dar acum, în mijlocul acestui dezastru, la cîteva ore, nu mai mult cu siguranță, la cîteva minute, poate, înaintea morții, nu-i mai păsa de nimic şi-apoi simțea din totdeauna pentru Kelleher cea mai mare tandrețe şi cea mai mare indulgență.

- Ține-o, îi zise Kelleher.

Era tocmai ceea ce bănuise. Azvîrli țigara dintr-un singur bobîrnac, o înhăță pe Gertie cu o putere pe care ea nu i-o bănuia şi o ținu nemişcată. De altfel ea era de-acord şi se lăsa pe mîna lor, căci ea, ea încă nu pricepuse.

- Nu, strigă ea curînd, să nu faci asta. Nu ştii să te porți. Nu, fii atent, nu aşa se face cu o femeie. Nu te pricepi deloc. Vă credeți între gentlemeni. Nu, vă spun că nu aşa se face. Nu vreau aşa. Nu vreau aşa. Nu… Nu…

- Afurisita, urla Kelleher, n-o să-i mai umble gura, n-o să-i mai umble gura şi nimeni n-o să spună că n-am fost nişte eroi, nişte viteji şi nişte bravi. Finnegans wake!

- Finnegans wake! răspunse Mat Dillon, foarte emoționat de ceea ce se-ntîmpla. Aş face-o şi eu să tacă din gură, propuse el timid.

Gertie, trecînd pe mîinile celuilalt, continua să zbiere că treaba nu-i bine fundamentată.

LXV

Dacă există vreo calitate care nu li se poate nega britanicilor, atunci e tactul. Marinarii de pe *Furious*, debarcați lîngă oficiul poştal din Eden Quay, intraseră discret, unii înarmați cu puşti, alții cu grenade. Încercuiră grupul de supraviețuitori, care nu erau conştienți de cei care-i înconjurau, dar aşteptară să-şi termine treaba pînă să intervină, căci n-ar fi vrut pentru nimic în lume ca tînăra fată să roşească în fața lor, gîndindu-se că a putut fi surprinsă într-o poziție indecentă.

Rochia îi căzu la loc pe glezne; ea se înălță cu obrazul stacojiu şi umed de lacrimi; Kelleher şi Dillon se priviră cu un aer triumfător; atunci simțiră în coaste înțepătura unui vîrf de baionetă. Ridicară mîinile în aer.

LXVI

Comodorul Cartwright, însoțit de locotenenții săi, puse piciorul pe uscat. Cu riscul de a-şi prăfui vîrful pantofilor, pătrunseră în ruinele oficiului poştal din Eden Quay. Marinarii întinseseră deja cadavrele într-un colț, după înălțime. Alți doi rebeli, lipiți de-un rest de zid, aşteptau cu mîinile ridicate.

Cartwright o observă pe Gertie care i se aruncă în brațe.

- Darliiing, darliiing, şopti ea.

- Scumpo, scumpo, răspundea el.

Singurul lucru care-l mira nițel era faptul că în asemenea împrejurări ea purta o rochie de mireasă. Dar, avînd la fel de mult tact ca şi marinarii săi, nu pomeni de asta.

- Iartă-mă, îi zise el, mai am nişte obligații de serviciu de rezolvat. O să-i judecăm pe aceşti doi rebeli. Desigur, în calitatea lor de rebeli prinşi cu armele în mîini, îi vom condamna la moarte, nu-i aşa, domnilor?

Teddy Mountcatten şi celălalt, după ce se gîndiră cîteva secunde, îl aprobară.

- Scumpo, iartă-mă că te-ntreb, dar rebelii aceştia au fost… cum să spun… au fost corecți cu tine, nu-i aşa?

Gertie se uită la Dillon, la Kelleher, apoi la cadavre.

- Nu, zise ea.

Cartwright păli. Kelleher şi Dillon stăteau nemişcați.

- Nu, zise Gertie. Au vrut să-mi ridice frumoasa rochie albă ca să-mi vadă gleznele.

- Ce porci, mîrîi Cartwright. Aşa-s republicanii, scîrboşi şi desfrînați.

- Iartă-i, darliiing, mieună Gertie. Iartă-i.

- Imposibil, scumpo. De altfel sînt deja condamnați la moarte şi-i vom executa pe loc, conform legii.

Se îndreptă spre ei.

- Ați auzit? Tribunalul militar prezidat de mine v-a condamnat la moarte, veți fi executați pe loc. Spuneți-vă ultimele rugăciuni. Marinari, pregătiți-vă.

Se formă plutonul de execuție.

- Țin să adaug că, spre deosebire de ceea ce vă închipuiți, nu meritați să figurați cu demnitate în capitolul Istoriei Universale dedicat eroilor. V-ați dezonorat pe vecie prin gestul mîrşav pe care logodnica mea, în ciuda legitimei sale sfieli, a fost obligată să-l descrie. Nu vă e ruşine că ați vrut să ridicați rochia unei fete tinere ca să-i priviți gleznele? Indivizi obsceni, o să muriți ca nişte cîini, cu conştiința pătată şi plină de disperare.

Kelleher şi Dillon nu tremurau cîtuşi de puțin. În spatele lui Cartwright, Gertie scoase limba la ei.

- Ce-aveți de spus? îi întrebă Cartwright.

- Sîntem mereu prea buni cu femeile, răspunse Kelleher.

- Asta cam aşa-i, suspină Dillon.

Cîteva secunde mai tîrziu, ciuruiți de gloanțe, se prăbuşeau morți.